

EURÓPAI BIZOTTSÁG

ERASMUS MUNDUS 2009-2013

Programismertető

a leendő pályázók és kedvezményezettek tájékoztatására

A programismertetőt a vonatkozó éves pályázati felhívásokkal és a 2. alprogram pályázati felhívásaihoz tartozó útmutatókkal együtt kell értelmezni, amelyek részletes tájékoztatást nyújtanak az egyes pályázati eljárásokkal kapcsolatban.

Felhívjuk a figyelmet, hogy jogilag csak az Erasmus Mundus 2009-2013 Programismertető angol nyelvű változata irányadó. Az összes többi nyelvi változat csak tájékoztató célt szolgál.

16/12/2010

1	BEVEZETÉS	4
1.1	A PROGRAMISMERTETŐ HÁTTERE ÉS CÉLJA	4
1.2	A PROGRAM CÉLKITŰZÉSEI	5
1.3	A PROGRAM FELÉPÍTÉSE ÉS KÖLTSÉGVETÉSE	5
1.4	A RÉSZVÉTEL MÓDJAI	8
	1.4.1 EURÓPAI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK:	8
	1.4.2 HARMADIK ORSZÁGBELI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK	9
	1.4.3 EGYÉNEK	9
	1.4.4 KUTATÓINTÉZETEK	10
	1.4.5 A FELSŐOKTATÁS TERÉN TEVÉKENYKEDŐ SZERVEZETEK	11
2	MEGHATÁROZÁSOK ÉS SZÓJEGYZÉK	12
3	AZ ÖSSZES ALPROGRAMRA VONATKOZÓ KÖZÖS SZEMPONTOK	18
3.1	PÁLYÁZATI ÉS A KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSOK	18
3.2	KIZÁRÁSI KRITÉRIUMOK	20
3.3	KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK	21
3.4	PÉNZÜGYI FELTÉTELEK	21
3.5	SZERZŐDÉSES FELTÉTELEK	22
4	1A. ALPROGRAM: ERASMUS MUNDUS MESTERKÉPZÉSEK (EMMC)	25
4.1	BEVEZETÉS	25
4.2	ERASMUS MUNDUS MESTERKÉPZÉSEK – A TÁMOGATHATÓSÁG FELTÉTELEI	26
	4.2.1 TÁMOGATHATÓ RÉSZTVEVŐK ÉS A KONZORCIUM ÖSSZETÉTELE	26
	4.2.2 TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK	28
4.3	ERASMUS MUNDUS MESTERKÉPZÉSEK – ODAÍTÉLÉSI KRITÉRIUMOK	31
4.4	EMMC – PÉNZÜGYI FELTÉTELEK	32
4.5	EMMC – SZERZŐDÉSES FELTÉTELEK	35
4.6	EMMC – KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁS ÉS TERVEZETT MENETREND	37
4.7	AZ ERASMUS MUNDUS MÁRKANÉV (EMBN) HASZNÁLATÁNAK FELTÉTELEI	38
5	1B. ALPROGRAM: ERASMUS MUNDUS KÖZÖS DOKTORI PROGRAMOK (EMJD)	40
5.1	BEVEZETÉS	40
5.2	ERASMUS MUNDUS KÖZÖS DOKTORI PROGRAMOK – A TÁMOGATHATÓSÁG FELTÉTELEI	41
	5.2.1 TÁMOGATHATÓ RÉSZTVEVŐK ÉS A KONZORCIUM ÖSSZETÉTELE	41
	5.2.2 TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK	43
5.3	ERASMUS MUNDUS KÖZÖS DOKTORI KÉPZÉSEK – ODAÍTÉLÉSI KRITÉRIUMOK	45

5.4	EMJD – PÉNZÜGYI FELTÉTELEK	47
5.5	EMJD – SZERZŐDÉSES FELTÉTELEK	49
5.6	EMJD – KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁS ÉS TERVEZETT MENETREND	51
6	2. ALPROGRAM: ERASMUS MUNDUS PARTNERSÉGEK.....	53
6.1	EMA2 – 1. TERÜLET: AZ ENPI, DCI, EFA ÉS AZ IPA ESZKÖZÖK ÁLTAL ÉRINTETT ORSZÁGOKKAL KIALAKÍTOTT PARTNERSÉG	53
6.1.1	TEMATIKUS TANULMÁNYTERÜLETEK ÉS RÉGIÓK/ORSZÁGOK SZERINTI IGÉNYEK	54
6.1.2	A TÁMOGATHATÓSÁG KRITÉRIUMAI.....	55
6.1.2.A	A PARTNERSÉG ÖSSZETÉTELE ÉS TÁMOGATHATÓ RÉSZTVEVŐK.....	55
6.1.2.B	TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK	58
6.1.3	ELBÍRÁLÁSI SZEMPONTOK.....	63
6.2	EMA2 – 2. TERÜLET: AZ IPAROSODOTT ORSZÁGOKKAL FOLYTATOTT EGYÜTTMŰKÖDÉST SZABÁLYOZÓ ESZKÖZ (ICI) ÁLTAL ÉRINTETT ORSZÁGOKKAL ÉS TERÜLETEKKEL KIALAKÍTOTT PARTNERSÉG.....	66
6.2.1	TEMATIKUS TANULMÁNYTERÜLETEK ÉS RÉGIÓK/ORSZÁGOK SZERINTI IGÉNYEK.....	67
6.2.2	A TÁMOGATHATÓSÁG KRITÉRIUMAI.....	67
6.2.2.A	TÁMOGATHATÓ RÉSZTVEVŐK ÉS A KONZORCIUM ÖSSZETÉTELE.....	67
6.2.2.B	TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK	70
6.2.3	ELBÍRÁLÁSI SZEMPONTOK.....	74
6.3	PÉNZÜGYI FELTÉTELEK.....	75
6.4	SZERZŐDÉSES FELTÉTELEK.....	79
6.5	KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁS ÉS TERVEZETT MENETREND.....	80
7	3. ALPROGRAM: ERASMUS MUNDUS TÁMOGATÁSI PROJEKTEK	82
7.1	BEVEZETÉS.....	82
7.2	A TÁMOGATHATÓSÁG FELTÉTELEI	83
7.2.1	TÁMOGATHATÓ RÉSZTVEVŐK.....	83
7.2.2	TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK.....	84
7.3	KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK	86
7.3.1	TECHNIKAI KAPACITÁS.....	86
7.3.2	PÉNZÜGYI KAPACITÁS.....	86
7.4	ODAÍTÉLÉSI FELTÉTELEK.....	86
7.5	PÉNZÜGYI FELTÉTELEK.....	88
7.6	SZERZŐDÉSES FELTÉTELEK.....	90
7.7	KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁS ÉS TERVEZETT MENETREND	91
8	MELLÉKLETEK	93
8.1	AZ ERASMUS MUNDUS NEMZETI IRODÁK LISTÁJA.....	93
8.2	AZ EU KÉPVISELETEINEK JEGYZÉKE.....	93
8.3	HASZNOS INTERNETES CÍMEK ÉS DOKUMENTUMOK.....	93

1 BEVEZETÉS

1.1 A PROGRAMISMERTETŐ HÁTTERE ÉS CÉLJA

Az Erasmus Mundus a felsőoktatás területén működő együttműködési és mobilitási program, amelynek célja:

- ✓ az európai felsőoktatás minőségének javítása;
- ✓ hogy az Európai Uniót a tanulás terén kiválósági központként népszerűsítse a világban;
- ✓ a kultúrák közötti párbeszéd előmozdítása a harmadik országokkal való együttműködés révén, valamint a harmadik országok felsőoktatásának fejlesztése.

Az Erasmus Mundus program válasz a globalizáció azon kihívásaira, amelyekkel ma az európai felsőoktatásnak szembe kell néznie, különösen a következő területeken: az oktatási rendszerek reformja a tudásalapú társadalom igényei szerint, az európai felsőoktatás vonzerejének és láthatóságának növelése az egész világon, valamint a különböző felsőoktatási képzési szerkezetének konvergenciája szerte Európában. Ezek kiemelt témák a tagállamokban jelenleg is folyamatban levő, nemzeti felsőoktatási reformokban. A program mindemellett fontos eszköz az Európai Unió és a világ többi része között megvalósuló interkulturális párbeszéd előmozdításában.

Az Erasmus Mundus tevékenységi köre megmaradt és egyben ki is bővült az első szakaszhoz (2004–2008) képest. Az új programszakasz integrálja az Erasmus Mundus külső együttműködési keretprogramját (External Cooperation Window), amelyet 2006-ban indítottak az eredeti program kiegészítéseként.

Az Erasmus Mundus program második szakaszának létrehozásáról szóló határozatot az Európai Parlament és a Tanács 2008. december 16-án fogadta el (1298/2008/EK határozat).¹ A program második szakasza 2009–2013-ig tart, az 1. és a 3. alprogram összesen 470 millió EUR összegű költségvetéssel, a 2. alprogram pedig további 460 millió EUR összegű indikatív költségvetéssel rendelkezik.

Az Európai Bizottság (a továbbiakban: a Bizottság) az Erasmus Mundus 2009–2013 program végrehajtásával az Európai Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Ügynökséget (EACEA) bízta meg (a továbbiakban: az Ügynökség). Az Ügynökség ennek eredményeként felelős a program irányításáért, többek között pályázati felhívásokat tesz közzé, kiválasztja a legmegfelelőbb projekteket, valamint aláírja a projekt-megállapodásokat. A pénzügyi irányítás és a projektek ellenőrzése (időközi jelentések, zárójelentések értékelése) is az Ügynökség hatáskörébe tartozik, csakúgy, mint a kedvezményezettekkel történő kapcsolattartás vagy a helyszíni ellenőrzések végzése – az 1. és a 3. alprogram tekintetében az Oktatási és Kulturális Főigazgatóság felügyelete alatt, az EMA2 – 1. TERÜLET tekintetében a EuropeAid Együttműködési Iroda (DG Aidco) felügyelete alatt, az EMA2 – 2. TERÜLET tekintetében pedig a Külkapcsolati Főigazgatóság (DG RELEX) felügyelete alatt. Az Ügynökség emellett az oktatás és képzés, az aktív állampolgári szerepvállalás, az ifjúság, az audiovizuális politika és a kultúra terén működő több mint 15 európai uniós (EU) finanszírozású program és tevékenység végrehajtásáért felelős.

A programismertető az összes EM projektre² vonatkozik, és segítséget kíván nyújtani mindazoknak, akik érdeklődnek közös együttműködési tevékenységek végrehajtása vagy egyéni ösztöndíj-lehetőségek iránt az Erasmus Mundus program (2009–2013) keretében. A programismertető információkkal szolgál a célokkal, a különböző programtevékenységekkel, a támogatható (vagy nem támogatható) tevékenységek típusaival,

¹ HL L 340., 2008.12.19., 83. o.

² beleértve azokat az EM Program első szakaszában kiválasztott EM projekteket, amelyek az EM Program 2009–2013 közötti szakaszában még folyamatban vannak.

valamint azzal kapcsolatban, hogy e támogatás milyen feltételek mellett nyújtható, és az odaítélt támogatás milyen feltételek mellett használható fel.

Jóllehet e programismertető – mint már említettük – a program teljes időtartamára érvényes, a jövőbeni pályázóknak ajánljuk, hogy azon pályázati felhívással együtt értelmezzék, amelyre pályázni kívánnak. E pályázati felhívásokat a Bizottság által az éves munkaprogramjában tervezett tevékenységekkel összhangban teszik közzé, és további információkat tartalmaznak a tervezett költségvetési kiutalásról, valamint a pályázati felhíváshoz kapcsolódó egyéb lényeges információkról és/vagy dokumentumról.

A támogatás igényléséhez szükséges összes dokumentum és formanyomtatvány megtalálható az Erasmus Mundus program weboldalán (lásd http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/index_en.php)

1.2 A PROGRAM CÉLKITŰZÉSEI

A program célja, hogy támogassa az európai felsőoktatást, segítsen javítani és bővíteni a diákok karrierlehetőségeit és – a harmadik országokkal folytatott együttműködés révén – előmozdítsa a kultúrák közötti párbeszédet az EU külpolitikai célkitűzéseivel összhangban, a harmadik országok felsőoktatás terén megvalósuló fenntartható fejlődéséhez való hozzájárulás érdekében.

A program céljai a következők:

- a felsőoktatási intézmények közötti strukturált együttműködés előmozdítása, valamint határozott európai hozzáadott értékkel növelt, az Európai Unió határain innen és túl is vonzó, emelt színvonalú felsőoktatás biztosítása, kiválósági központok létrehozása érdekében;
- hozzájárulás a társadalmak kölcsönös gazdagításához a nők és férfiak képezéseinek fejlesztése révén, hogy ezáltal megfelelő készségekkel rendelkezzenek (különösen ami a munkaerő-piaci igényeket illeti), nyitottak legyenek és nemzetközi tapasztalattal rendelkezzenek. Mindezt a program azáltal valósítja meg, hogy támogatja egyrészt a harmadik országokból származó legtehetségesebb diákok és felsőoktatásban tevékenykedő oktatók mobilitását, amelynek célja, hogy képesítést és/vagy tapasztalatot szerezzenek az Európai Unióban, másrészt pedig a legtehetségesebb európai diákok és felsőoktatásban tevékenykedő oktatók harmadik országokba irányuló mobilitását;
- az Európai Unió és harmadik országok között megvalósuló, fokozott mobilitáson keresztül hozzájárulás a harmadik országbeli felsőoktatási intézmények emberi erőforrásainak és nemzetközi együttműködési kapacitásának fejlesztéséhez;
- az európai felsőoktatás hozzáférhetőségének, láthatóságának és a róla alkotott képnek a javítása a világban, valamint vonzerejének növelése a harmadik országok állampolgárai és az európai uniós polgárok számára.

A Bizottság gondoskodik arról, hogy egyetlen EU vagy harmadik országbeli állampolgári csoportot se zárjanak ki vagy részesítsenek kedvezőtlen elbánásban.

1.3 A PROGRAM FELÉPÍTÉSE ÉS KÖLTSÉGVETÉSE

Az Erasmus Mundus program három alprogramból áll:

- **1. alprogram:** közös programok megvalósítása mester- (1A. alprogram) és doktori (1B. alprogram) szinten, valamint egyéni ösztöndíjak odaítélése a képzéseken való részvétel céljából;

- **2. alprogram:** Erasmus Mundus partnerségek;
- **3. alprogram:** az európai felsőoktatás népszerűsítése.

1. alprogram – Erasmus Mundus közös programok (ideértve az ösztöndíjakat is)

Az 1. alprogram:

- ✓ támogatást nyújt az európai és esetlegesen harmadik országbeli felsőoktatási intézményekből álló konzorcium által indított, magas színvonalú közös mesterképzésekhez (1A. alprogram) és doktori programokhoz (1B. alprogram). A közös program tartalma és eredményei iránt érdeklődő, más típusú intézmények is részt vehetnek a konzorciumban;
- ✓ ösztöndíjakat biztosít harmadik országbeli és európai hallgatók / doktorjelöltek számára az Erasmus Mundus közös mesterképzésekben és doktori programokban való részvétel érdekében;
- ✓ rövid kutatói vagy oktatói ösztöndíjakat biztosít a harmadik országbeli és európai felsőoktatási oktatók számára a közös mesterképzések részeként.

Az alprogram elősegíti a felsőoktatási intézmények és az oktatók közötti együttműködést Európában és harmadik országokban, célja, hogy kiválósági központokat hozzon létre, és magasan képzett emberi erőforrást biztosítson. A közös programok elválaszthatatlan része a konzorciumban részt vevő intézmények közötti mobilitás. A programokat sikeresen elvégző hallgatók / doktorjelöltek részére pedig elismert közös, kettős vagy többes okleveleket állítanak ki.

Az indikatív költségvetési bontás, valamint az 1. alprogram alá tartozó különböző tevékenységek keretében tervezett intézkedések száma a 2009–2013 közötti időszakban a következő³:

	A 2013-ra megvalósítandó intézkedések tervezett száma	Becsült összköltségvetés (millió euróban)
Közös programok		
Erasmus Mundus mesterképzések (EMMC)	150	19
Erasmus Mundus doktori programok (EMJD)	35	6
Közös programok összesen	185	25
Egyéni ösztöndíjak		
„A. kategóriás” ösztöndíjak mesterképzésben részt vevő diákok számára ⁴	5300	245
„B. kategóriás” ösztöndíjak mesterképzésben részt vevő diákok számára	3400	63
„A. kategóriás” ösztöndíjak doktorjelöltek számára	440	35
„B. kategóriás” ösztöndíjak doktorjelöltek számára	330	30
Ösztöndíjak harmadik országbeli oktatók számára az Erasmus Mundus mesterképzésekben való részvételhez	1900	28

³Az alábbi táblázat csak tájékoztató jellegű, és tartalma változhat a program végrehajtása során.

⁴Az A. és B. kategória meghatározását lásd a 4.2.1. és az 5.2.1. szakaszban.

Ösztöndíjak európai oktatók számára az Erasmus Mundus mesterképzésekben való részvételhez	1900	28
Ösztöndíjak összesen	13270	429
Indikatív költségvetés összesen		454

2. alprogram – Erasmus Mundus partnerségek (korábban: külső együttműködési keretprogramok – External Cooperation Windows)

Az Erasmus Mundus partnerségek célja az európai és harmadik országbeli felsőoktatási intézmények közötti intézményi együttműködés és mobilitási tevékenységek elősegítése. Ez az alprogram az EU korábbi külső együttműködési keretprogramjára (2006–2008) épül, de szélesebb földrajzi hatókörrel, kibővített tevékenységi körrel és differenciált célkitűzésekkel rendelkezik.

A 2. alprogram két területből áll:

- EMA2 – 1. TERÜLET: Partnerségek az ENPI, DCI, EFA és IPA eszközök⁵ alá tartozó országokkal (korábban: külső együttműködési keretprogramok);
- EMA2 – 2. TERÜLET: Partnerségek az iparosodott országokkal folytatott együttműködést szabályozó eszköz (ICI)⁶ alá tartozó országokkal és területekkel

A 2. alprogram:

- ✓ támogatást nyújt az európai felsőoktatási intézmények, valamint a megcélzott harmadik országok/régiók felsőoktatási intézményei közötti együttműködési partnerségek kialakításához, azzal a céllal, hogy az európai és a harmadik országbeli partnerek strukturált egyéni mobilitási megállapodásokat dolgozzanak ki és hajtsanak vége;
- ✓ különböző időtartamokra szóló ösztöndíjakat biztosít – az érintett harmadik országok/régiók tekintetében meghatározott prioritásoktól, a tanulmányok szintjétől vagy a partnerség keretében elfogadott konkrét megállapodásoktól függően – európai⁷ és harmadik országból/régióból származó egyének számára (hallgatók, oktatók, kutatók, szakemberek).

Az 1. alprogramhoz hasonlóan a 2. alprogram két területe a kiválóságra törekszik. Az EMA2 – 1. TERÜLET emellett kifejezetten fejlesztési célokra irányul.

Az 1. és a 3. alprogrammal ellentétben, amelyeket az Európai Unió költségvetésében oktatási tevékenységekre elkülönített összegből finanszíroznak, a 2. alprogramot az Unió külkapcsolati tevékenységeinek keretében rendelkezésre álló, különböző pénzügyi eszközökből finanszírozzák (azaz az Európai Szomszédosági és Partnerségi Eszközből, az előcsatlakozási támogatási eszközökből (IPA), a fejlesztési

⁵ ENPI – Európai Szomszédosági és Partnerségi Támogatási Eszköz
DCI – Fejlesztési Együttműködési Eszköz
IPA – Előcsatlakozási Támogatási Eszköz

EFA – Az [Európai Fejlesztési Alap \(EFA\)](#) a fejlesztési együttműködésre szánt támogatás biztosításának fő európai eszköze a cottonoui megállapodás alapján: „partnerségi megállapodás egyrészről az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok, másrészről az Európai Unió és tagállamai között”.

⁶ Az ICI eszközről szóló bővebb információkért lásd: http://ec.europa.eu/dgs/external_relations/index_en.htm

⁷ Annak a lehetősége, hogy európai személyeknek ítéljenek oda ösztöndíjakat, az érintett harmadik országgal folytatott együttműködési tevékenységek finanszírozására alkalmazott pénzügyi eszköztől függ. A pályázók az éves pályázati felhívásban részletes tájékoztatást találnak a harmadik országokkal folytatott, 2. alprogram alá tartozó együttműködési tevékenységekről.

együttműködési eszközökből, az Európai Fejlesztési Alapból és az iparosodott országok eszközökből (ICI)⁸. Tekintettel arra, hogy ezek a pénzügyi eszközök igen sokféle szakpolitikai célt ölelnek fel, és figyelembe véve az érintett harmadik országok eltérő igényeit és prioritásait, a 2. alprogram végrehajtási szabályai az adott évek vagy partnerországok tekintetében jelentős mértékben különbözhetnek.

Ezért e programismertetőben a 2. alprogramról szóló fejezet kizárólag azokkal a szempontokkal foglalkozik, amelyek a program öt éves időtartama alatt a 2. alprogramra általánosan érvényesek és nem változnak. Az érintett harmadik országokra és a rájuk vonatkozó konkrét együttműködési szabályokra vonatkozóan az Erasmus Mundus program 2. alprogramjára irányuló éves pályázati felhívások tartalmaznak részletes tájékoztatást.

A 2. alprogram alá tartozó projektek finanszírozására javasolt indikatív összeg 460 millió EUR. E költségvetésnek lehetővé kell tennie megközelítőleg 100 együttműködési partnerség kiválasztását, amelyek finanszírozása a vonatkozó külkapcsolati eszközök rendelkezésre álló pénzügyi keretéből történik.

3. alprogram – Népszerűsítési projektek

A 3. alprogram azon transznacionális kezdeményezéseknek, tanulmányoknak, projekteknek, eseményeknek és egyéb tevékenységeknek nyújt támogatást, amelyek célja az, hogy javítsák az európai felsőoktatás vonzerejét, ismertségét, láthatóságát, hozzáférhetőségét, illetve a róla kialakult képet az egész világon.

A 3. alprogram alá tartozó tevékenységek a felsőoktatással kapcsolatos szempontok nemzetközi dimenzióját érintik. Ilyen szempont például a felsőoktatás népszerűsítése, hozzáférhetősége, a minőségbiztosítás, a kreditek elismerése, az európai képesítések külföldi elismerése és a képesítések kölcsönös elismerése harmadik országokkal, a tantervfejlesztés, a mobilitás, a szolgáltatások színvonala stb.

A tevékenységek magukban foglalhatják az Erasmus Mundus program és eredményeinek népszerűsítését, és végrehajthatók a felsőoktatás terén tevékenykedő, európai és harmadik országbeli szervezeteket is soraikban tudó hálózatok által.

A 3. alprogram alá tartozó tevékenységek különféle formákban történhetnek (konferenciák, szemináriumok, workshopok, tanulmányok, elemzések, kísérleti projektek, díjak, nemzetközi hálózatok, kiadásra szánt anyagok készítése, információs, kommunikációs és technológiai eszközök fejlesztése), és ezekre a világ bármely részén sor kerülhet.

A 3. alprogram alá tartozó tevékenységekben törekedni kell a felsőoktatás és a kutatás, illetve a felsőoktatás és a magánszektor közötti kapcsolatok kialakítására az európai és harmadik országokban, valamint lehetőség szerint a potenciális szinergiák kihasználására.

A 3. alprogram költségvetése 16 millió EUR a program teljes időtartamára, amely összegből megközelítőleg 50 projekt finanszírozható.

1.4 A RÉSZVÉTEL MÓDJAI

1.4.1 EURÓPAI⁹ FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK¹⁰:

Az európai felsőoktatási intézmények a következő pályázatokat nyújthatják be:

⁸ Az eszközökről szóló bővebb információért lásd: http://ec.europa.eu/europeaid/index_en.htm

⁹ Az európai intézmény meghatározása a 2. fejezetben található.

¹⁰ Az 1B. részprogram alkalmazásában – közös doktori programok – a felsőoktatási intézmények fogalma a doktori/posztgraduális képzést nyújtó/kutatást végző oktatási intézményeket, valamint a doktori képzést nyújtó és kutatási tevékenységet folytató, elismert, doktori szintű oklevelet adó kutatóintézményeket is magában foglalja; a meghatározást lásd a 2. fejezetben.

- ✓ **1. alprogramra vonatkozó pályázatokat**, amelyekben a mesterképzés vagy a doktori képzés szintjén tervezett közös programra tesznek javaslatot, és amelyet európai és adott esetben harmadik országbeli partneregyetemekkel együttműködésben dolgoznak ki. Amennyiben a pályázat kiválasztásra kerül, az Erasmus Mundus támogatást öt egymást követő évre ítélik oda (az Erasmus Mundus program 2013 utáni időszakra történő megújításától függően), az alábbi célok érdekében:
 - hozzájárulás a közös program végrehajtásához és az igazgatási költségekhez;
 - ösztöndíjak biztosítása azon európai és harmadik országbeli hallgatók/doktorjelöltek számára, akik részt vesznek a közös programban;
 - (csak mesterképzések esetében) rövid távú kutatói vagy oktatói ösztöndíjak biztosítása európai és harmadik országbeli oktatók számára, a közös programmal összefüggő tanítási és kutatói tevékenység támogatására.
- ✓ **2. alprogramra vonatkozó pályázatokat**, amelyek megadott Európán kívüli országokat/régiókat célzó, strukturált együttműködési partnerségre vonatkoznak, amelyek európai és az érintett területen működő harmadik országbeli felsőoktatási intézmények részvételével működnek azzal a céllal, hogy teljes és rövid távú ösztöndíjakat biztosítsanak a harmadik országokból és – támogathatóság esetén – az érintett európai országokból származó hallgatók, oktatók és szakemberek számára.
- ✓ **3. alprogramra vonatkozó pályázatokat**, amelyeket a felsőoktatásban tevékenykedő európai és harmadik országbeli felsőoktatási intézmények/szervezetek konzorciuma vagy hálózata nevében nyújtanak be az európai felsőoktatás vonzerejének növelése és a világ többi részével megvalósuló együttműködés ösztönzése érdekében.

1.4.2 HARMADIK ORSZÁGBELI FELŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK¹¹

Jóllehet a harmadik országbeli felsőoktatási intézmények konzorciumok/partnerségek/hálózatok aktív tagjaként ugyanazon alprogramokban vehetnek részt, mint az európai felsőoktatási intézmények, a konzorcium/partnerség/hálózat egésze nevében viszont **nem nyújthatnak be pályázatokat**. Az ilyen pályázatokat európai szervezeteknek kell benyújtaniuk.

1.4.3 EGYÉNEK

A program 1. és 2. alprogramja pénzügyi támogatást biztosít európai és harmadik országbeli egyének számára, ezzel lehetővé téve számukra, hogy kiválasztott konzorciumok vagy partnerségek keretében tanulmányi, oktatási és kutatási tevékenységet folytassanak:

¹¹ A harmadik országbeli intézmény meghatározása a 2. fejezetben található.

	Közös programok		Partnerségek	
	1A. alprogram – Erasmus Mundus mesterképzé- sek	1B. alprogram – Erasmus Mundus közös doktori programok	2. alprogram 1. terület	2. alprogram 2. terület
• Alapképzésben részt vevő hallgatók			X	
• Mesterképzésben részt vevő hallgatók	X		X	X
• Doktorjelöltek		X	X	X
• Posztdoktori jelöltek			X	X
• Oktatók/oktatói személyzet	X		X	X
• A felsőoktatási intézmények adminisztratív személyzete			X	X

Megjegyzendő, hogy:

- ✓ A 2. alprogramban az egyéni ösztöndíjasok kategóriái az érintett harmadik ország sajátos igényeitől és célkitűzéseitől, valamint az ösztöndíjak fedezésére felhasznált finanszírozási eszköztől függően változhatnak.
- ✓ Az 1A. alprogram keretében az egyéni ösztöndíjak európai oktatóknak történő odaítélése a harmadik országbeli szervezeteknek az érintett konzorciumban való részvételétől függ.
- ✓ Az európai és a harmadik országbeli személyek meghatározása eltér az 1. és a 2. alprogramban (további információkat az 1A., az 1B. és a 2. alprogramról szóló fejezetekben talál).

Az Erasmus Mundus ösztöndíj iránt érdeklődő személyeknek közvetlenül az általuk kiválasztott, 1. alprogramban részt vevő konzorciumhoz vagy 2. alprogramban részt vevő partnerséghez kell fordulniuk, és részt kell venniük az érintett partnerek által szervezett kiválasztási versenyvizsgákon. A kiválasztási eljárást a konzorcium/partnerség által kidolgozott és az Ügynökség által előzetesen jóváhagyott eljárási- és kritériumrendszerrel összhangban szervezik meg. A kiválasztott konzorciumok és partnerségek listája a következő címen érhető el (a listát minden pályázati felhívás után frissítik):

http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/results_compendia/selected_projects_en.php

1.4.4 KUTATÓINTÉZETEK

Noha az Erasmus Mundus programnak nem célja közvetlen támogatást nyújtani európai kutatási tevékenységekhez, de nyitott minden állami vagy magán kutatóintézet előtt, amely a program céljait szolgálhatja, nevezetesen a felsőoktatás színvonalának javítását, valamint a felsőoktatási, kutatási és fejlesztési tevékenységek közötti kiegészítő jelleg fokozását.

E szervezetek a program mindhárom alprogramjában részt vehetnek, de csak az 1B. alprogram (amennyiben jogosultak doktori oklevelek kiállítására) és a 3. alprogram szerinti projekteket nyújthatnak be és koordinálhatnak.

1.4.5 A FELSŐOKTATÁS TERÉN TEVÉKENYKEDŐ SZERVEZETEK

Míg az Erasmus Mundus program tevékenységeinek többsége a felsőoktatási intézményeket és az intézményekben dolgozó/tanuló hallgatókat célozza, a program minden olyan szervezet előtt nyitva áll bárhol a világon, amely – közvetve vagy közvetlenül – a felsőoktatás terén tevékenykedik. Ezek lehetnek közigazgatási szervek, nem kormányzati szervezetek, szociális partnerek, szakmai szervezetek, ipari vagy kereskedelmi kamarák, vállalkozások stb.

Ezek a szervezetek társult partnerként részt vehetnek a program mindhárom alprogramjában. A 3. alprogramban teljes jogú partnerként működhetnek közre, projekteket nyújthatnak be és koordinálhatnak, amennyiben a program keretében támogatható országban találhatók.

2 MEGHATÁROZÁSOK ÉS SZÓJEGYZÉK

- **Pályázó (vagy koordináló szervezet)** – olyan szervezet, amely a részt vevő szervezetek konzorciuma, partnersége vagy hálózata nevében pályázatot nyújt be. A pályázó/koordináló szervezet az Ügynökséggel való kapcsolataiban a részt vevő szervezetek csoportját képviseli és nevükben eljár. Amennyiben a pályázat kiválasztásra kerül, a pályázó lesz az elsődleges kedvezményezett (a kedvezményezett meghatározását lásd alább) és a részt vevő szervezetek nevében aláírja a támogatási megállapodást.
- **Társult partner** – társult partnernek tekinthető bármely olyan szervezet, amely hozzájárulhat az 1., 2. vagy 3. alprogramhoz tartozó konzorcium/partnerség népszerűsítési, végrehajtási, ellenőrzési, értékelési tevékenységeihez és/vagy fenntartható fejlődéséhez. Ez különösen a társadalmi-gazdasági partnerekre (pl. kereskedelmi vállalatok, állami hatóságok vagy szervezetek, nonprofit vagy jótékonyági szervezetek stb.), nemzetközi szervezetekre, illetve bizonyos esetekben a harmadik országbeli felsőoktatási intézményekre vonatkozik. A „teljes jogú partnerekkel” ellentétben (meghatározását lásd alább) a társult partnerek nem jogosultak a támogatásból való közvetlen részesedésre;
- **Alapképzésben (az első képzési ciklusban) részt vevő hallgató** – alapképzésbe beiratkozott személy, aki a program elvégzését követően alapfokú felsőoktatási fokozatot szerez.
- **Kedvezményezett vagy társkedvezményezett¹²** – a kedvezményezett (más szóval „elsődleges kedvezményezett” vagy „koordináló szervezet”) az a szervezet, amely a részt vevő szervezetek konzorciuma/partnersége/hálózata nevében az Ügynökséggel megállapodást írt alá. A kedvezményezett az, amely elsődlegesen felelősséggel tartozik az Ügynökség felé a megállapodás megfelelő végrehajtásáért; további feladata a projekt átfogó és napi szintű koordinálása és irányítása a partnerségen, konzorciumon vagy hálózaton belül, és felelős a projekt tekintetében rendelkezésére bocsátott uniós támogatás felhasználásáért. Csak egy „többes kedvezményezetttel kötött támogatási megállapodás” keretében tekinthetők a teljes jogú partnerek **társkedvezményezettnek** és foglalhatják bele kiadásait a projekt végleges költségvetésébe. Minden más esetben kizárólag az elsődleges kedvezményezettnél felmerült, és elszámolásában a székhelye szerinti ország hatályos számviteli elveivel összhangban megfelelően vezetett kiadások tekinthetők elszámolhatónak.
- **Koordinátor / koordináló szervezet:** a koordinátor a projekt vezetője a koordináló szervezetben. Kapcsolattartó az Ügynökség felé a konzorcium, partnerség vagy projekt irányításával kapcsolatos aspektusok mindegyikében. A koordináló szervezet a projekt napi szintű irányításáért felelős szervezet a partnerségen, konzorciumon vagy hálózaton belül. A koordináló szervezet általában kedvezményezettként (vagy fő társkedvezményezettként) működik közre a konzorcium, partnerség vagy hálózat és az Ügynökség közötti szerződéses és pénzügyi viszonyokban (lásd fent);
- **Közös témavezetésű (co-tutelle) képzés** – a doktori tanulmányok két különböző ország egyeteme általi közös felügyelete; a képzés sikeres elvégzése esetén a doktorjelölt közös vagy kettős doktori oklevelet kap a két intézménytől.
- **Oklevélmelléklet (Diploma Supplement)** – Az oklevélmelléklet modelljét az Európai Bizottság, az Európa Tanács és az UNESCO/CEPES dolgozta ki. Az oklevélmelléklet célja, hogy érdemi és független információval szolgáljon a képesítések (oklevelek, fokozatok, bizonyítványok) nemzetközi „átláthatóságának” és a méltányos tanulmányi és szakmai célú elismerésének javítása érdekében. A mellékletben pontosan meghatározzák az eredeti képesítésen – amelyhez a mellékletet csatolták –

¹² A társkedvezményezeti feltételek a 3. alprogram alá tartozó projektekre vonatkoznak.

megnevezett személy által folytatott és sikeresen lezárt tanulmányok jellegét, szintjét, kontextusát, tartalmát és státuszát. Az oklevélmelléklet nem tartalmaz értéktételeket, az egyenértékűsége vonatkozó megállapításokat vagy az elismerésre vonatkozó javaslatokat.

(http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc1239_en.htm)

- A **disszemináció** egy előre megtervezett folyamat, amelynek során tájékoztatják a legfontosabb szereplőket és célcsoportokat a programok és projektek tevékenységeiről, kimeneteléről és eredményeiről. Erre akkor kerül sor, amikor a programok és kezdeményezések eredményei már rendelkezésre állnak.
- **Doktorjelölt (a harmadik ciklust végző doktorjelölt)** – karrierje kezdetén álló kutató, karrierje a doktori cím megszerzésére hivatalosan feljogosító fokozat megszerzésének napján kezdődik.
- **Doktorjelöltekkel kötött megállapodás** – a konzorcium és a közös doktori programba beiratkozott doktorjelölt által aláírt megállapodás, amely pontosan megjelöli a doktorjelöltnek a programban való részvételével kapcsolatos tanulmányi, kutatási, pénzügyi és adminisztratív feltételeket; adott esetben a megállapodásban jelzik az ösztöndíj odaítélését és felhasználását.
- **Doktori program (harmadik ciklus)** – felsőfokú végzettséget igazoló oklevél megszerzését követő felsőoktatási tanulmányi és kutatási program, amely felsőoktatási intézmények – illetve azokban a tagállamokban, ahol a nemzeti joggal és gyakorlattal ez összhangban áll, egy kutatóközpont – által adott, teljes mértékben elismert doktori oklevélhez vezet.
- **Doktori iskola** – olyan kutatási és pedagógiai szervezet, amely több kutatócsoportot fog össze és koordinál egy összefüggő kutatási projekt keretében, doktorjelölteknek szóló képzési tevékenységeket szervez és/vagy nyújt és felkészíti őket szakmai pályafutásukra.
- **Kettős vagy többes oklevél** – két vagy több felsőoktatási intézmény által kiállított, és a kiállító intézmények országaiban hivatalosan elismert két vagy több nemzeti oklevél.
- Egy közös mesterképzés / közös doktori program **„évfolyama”** – egy közös mesterképzés / közös doktori program „évfolyama” a közös képzés/program teljes időtartamát jelenti a hallgatók/doktorjelöltek beiratkozásától egészen a mester- vagy doktori fokozatuk odaítéléséig; a kiválasztást követően mindegyik Erasmus Mundus közös mesterképzésnek és közös doktori programnak partnerségi keretmegállapodást ítélnek meg (lásd a 4.5 vagy 5.5 részt), amely a közös képzés/program öt egymást követő „évfolyamára” vonatkozik; mindegyik „évfolyam” a tanév elején kezdődik, és egy, két, három vagy négy évvel később ér véget, a közös képzés/program hosszától függően.
- **Munkaszerződések:** az „1B. alprogram – Erasmus Mundus közös doktori programok” keretében a munkaszerződés a doktorjelöltek foglalkoztatásának módját jelenti, amely az érvényben lévő nemzeti jogszabályokkal és a nemzeti vagy ágazati kollektív szerződésekkel összhangban megfelelő és méltányos társadalombiztosítási gondoskodást garantál (beleértve a betegségi és szülői ellátásokat, az egészségügyi és balesetbiztosítást, a nyugdíjjogosultságot és a munkanélküli járadékot). Amennyiben ezek a feltételek teljesülnek, az EMJD-konzorciumok választhatják a leginkább megfelelő beiratkozási keretet.
- **EURAXESS** – portál a kutatási tevékenységek irányítására, valamint a kutatók felvételére vonatkozó hasznos információkkal; bővebb információ itt található: <http://ec.europa.eu/euraxess>.
- **Európai Kreditátviteli Rendszer (ECTS):** egy hallgatóközpontú rendszer, amelynek célja a különböző felsőoktatási intézmények közötti hallgatói mobilitás megkönnyítése, és a hallgatók által a képzés célkitűzéseinek eléréséhez elvégzendő munkaterhelésen alapul; a célkitűzéseket lehetőleg a tanulási

eredményekben és a megszerzendő kompetenciákban kifejezve kell meghatározni. Bővebb információért lásd: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc48_en.htm.

- **Erasmus Mundus közös doktori program konzorciumi megállapodás (EMJD-megállapodás)** – egy, a teljes jogú konzorciumi partnerek mindegyike (és adott esetben a társult partnerek) által aláírt megállapodás, amely világosan meghatározza a közös doktori program tanulmányi, kutatási, adminisztratív és pénzügyi szabályait és eljárásait, az Erasmus Mundus programban megállapított szabályokkal és követelményekkel összhangban.
- **Erasmus Mundus mesterképzési megállapodás (EMMC-megállapodás)** – egy, a teljes jogú konzorciumi partnerek mindegyike (és adott esetben a társult partnerek) által aláírt megállapodás, amely világosan meghatározza a közös mesterképzés tanulmányi, adminisztratív és pénzügyi szabályait és eljárásait, az Erasmus Mundus programban megállapított szabályokkal és követelményekkel összhangban.
- **Erasmus Mundus nemzeti irodák** – az Erasmus Mundus nemzeti irodák az egyes részt vevő európai országok által kijelölt kapcsolattartó és információs pontok; tájékoztatást adnak a nyilvánosság számára a programmal kapcsolatban, segítséget és tanácsadást nyújtanak a potenciális pályázók és a résztvevők számára, továbbá visszajelzéssel szolgálnak a Bizottság és az Ügynökség felé a program végrehajtásával kapcsolatban; a nemzeti irodák emellett hasznos információkkal szolgálnak a nemzeti oktatási rendszerek sajátosságairól, a vízumkövetelményekről, a kreditátvitelről és más eszközökről; a nemzeti irodákkal konzultálnak az oklevelek elismeréséről, az intézmények jogosultságáról és a programmal kapcsolatos más minőségi elemekről. Az Erasmus Mundus nemzeti irodák felsorolását lásd a 8. fejezetben.
- **Vállalkozás** – köz- és a magánszektorban gazdasági tevékenységet végző gazdasági egység, tekintet nélkül nagyságára, jogi helyzetére vagy gazdasági ágazatára (a non-profit szférát is beleértve).
- **Európai Képesítési Keretrendszer (EKK)** – a keretrendszer célja, hogy Európa-szerte érthetőbbé, összehasonlíthatóvá tegye a nemzeti képesítéseket, támogassa a munkavállalók és a tanulók mobilitását az országok között, és elősegítse az egész életen át tartó tanulás megvalósulását; további információk a következő internetes oldalon találhatóak: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc44_en.htm.
- **„Európai ország”** – az az ország, amely az Európai Unió tagállama vagy a programot létrehozó határozat 9. cikkével összhangban bármelyik, a programban részt vevő ország (azaz az EGT-országok, az előcsatlakozási stratégiával rendelkező tagjelölt országok, a Nyugat-Balkán potenciális tagjelölt országai, valamint a Svájci Államszövetség, feltéve, hogy a kiválasztási határozat időpontjában hatályban van egy megállapodás az Erasmus Mundus programban való részvételükről). Ellenkező esetben az érintett ország felsőoktatási intézményei harmadik országbeli szervezeteknek minősülnek, amelyek partnerként jogosultak a projektekben való részvételre, de nem nyújthatnak be és nem koordinálhatnak projektet, állampolgáraik pedig harmadik országbeli állampolgároknak minősülnek¹³.

Az alábbiakban megtekinthető, hogy a program három alprogramja esetében mely országok számítanak „európai országnak” a programismertető jelen változatának összeállításakor:

¹³ A harmadik országbeli szervezetek és/vagy állampolgárok 2. alprogramban való részvétele közvetlenül kapcsolódik az érintett konkrét csoportok földrajzi hatóköréhez.

„Európai országok”		
a programról szóló határozat 9. cikkének megfelelően, a programismertető jelen változatának megírásakor		
Ország	1. és 3. alprogram	2. alprogram
27 EU-tagállam	Igen	Igen
EGT-országok		
Izland	Igen	Nem
Liechtenstein	Igen	Nem
Norvégia	Igen	Nem

- **Európai személy** – az a személy, aki egy európai ország állampolgára vagy lakosa a fentiekben meghatározottak szerint.
- **Európai intézmény** – az az intézmény, amely egy európai országban található a fentiekben meghatározottak szerint.
- **Értékelő bizottság** – e bizottság feladata a kiválasztási javaslat kidolgozása, amelynek alapján meghozzák a támogatás odaítéléséről szóló hivatalos döntést; az értékelő bizottság összetétele az egyes alprogramok szerint változhat, de legalább három személynek kell alkotnia, akik két különböző szervezetet képviselnek, amelyek között nincs alá- és fölérendeltségi viszony. Az Erasmus Mundus tekintetében a bizottság az Ügynökség és az Európai Bizottság érintett szolgálatainak képviselőiből tevődik össze; az 1. alprogram tekintetében az értékelő bizottságot egy *bíráló bizottság* segíti, amelyet az európai tudományos élet kiemelkedő személyiségei alkotnak – e személyekre az EU tagállamai tesznek javaslatot, és a Bizottság nevezi ki őket;
- Az **eredmények kiaknázása** az eredmények általános alkalmazását és terjesztését jelenti. Az eredmények általános alkalmazása azt jelenti, hogy a programok és kezdeményezések sikeres eredményeit átadják a szabályozott helyi, regionális, nemzeti és európai rendszerekben tevékenykedő, megfelelő döntéshozóknak. Az eredmények terjesztése egy olyan, előre megtervezett folyamat, amelynek során meggyőzik az egyes végfelhasználókat, hogy átvegyék és/vagy alkalmazzák a programok és kezdeményezések eredményeit.
- **Teljes jogú partner** – bármely, az alprogram egyedi támogathatósági kritériumait teljesítő szervezet, amely egy konzorcium, partnerség vagy projekthálózat teljes jogú tagjaként működik közre. A „társult partnerekkel” ellentétben (lásd a fenti meghatározást) a teljes jogú partnerek részesülhetnek az uniós támogatásból, és – a kedvezményezettrel szoros együttműködésben – meghatározó szerepet játszanak az együttműködési tevékenységek irányításában és végrehajtásában.
- **Felsőoktatás** – a középfokú szintet meghaladó minden olyan tanulmányi kurzus vagy tanulmányi kurzusok csoportja, képzés vagy kutatóképzés, amelyet az illetékes nemzeti hatóság az ország felsőoktatási rendszeréhez tartozóként ismer el.
- **Felsőoktatási intézmény** – felsőfokú oktatást nyújtó intézmény, amelyet a részt vevő ország illetékes nemzeti hatóságai a felsőoktatási rendszerhez tartozónak ismernek el; az 1B. alprogram – közös doktori programok – alkalmazásában a felsőoktatási intézmények fogalma a doktori/posztgraduális képzést nyújtó/kutatást végző oktatási intézményeket, valamint azokat a kutatóintézményeket is magában foglalja, amelyek doktori képzést nyújtanak és kutatási tevékenységet folytatnak, továbbá ahol az érintett ország illetékes hatóságai által elismert doktori fokozat szerezhető.
- **Felsőoktatási személyzet** – feladataiknál fogva a felsőoktatáshoz kapcsolódó oktatási és/vagy adminisztratív folyamatokban közvetlenül részt vevő személyek.

- **Közös oklevél** – legalább két, integrált programot nyújtó felsőoktatási intézmény által kiállított, és a kiállító intézmények országaiban hivatalosan elismert egyetlen oklevél; az Erasmus Mundus programot létrehozó határozattal összhangban, „ösztönözni kell a közös oklevelek kiállítását eredményező programokat”.
- **Marie Curie hálózat kezdő kutatók továbbképzésére** – ez az Európai Bizottság által finanszírozott program javítani kívánja a kezdő kutatók karrierlehetőségeit a köz- és a magánszférában egyaránt, ezáltal vonzóbbá téve a kutatói pályát a fiatalok számára; további információk találhatóak a következő címen: http://cordis.europa.eu/fp7/people/initial-training_en.html;
- **Mesterképzés (második ciklus)** – a második ciklusba tartozó felsőoktatási program, amelynek elvégzésére az első diploma megszerzése vagy azzal egyenértékű képzés elvégzése után kerül sor, és egy felsőoktatási intézmény által kiadott, a mesterfokú oklevél kiadásának helye szerinti ország illetékes hatóságai által elismert mesterfokú oklevél odaítélésével végződik.
- **Mesterképzésben részt vevő hallgató (második ciklust végző hallgató)** – a második ciklusba tartozó felsőoktatási programban részt vevő minden személy, aki már megszerezte a felsőfokú tanulmányok elvégzését igazoló első diplomáját, vagy azzal egyenrangú, a nemzeti jog és gyakorlat által elismert szintű képzésben részesült.
- **Egyetértési megállapodás** – olyan dokumentum, amely a partnerségek kezelésével és a mobilitás szervezésével kapcsolatos szempontokból írja le a partnerek között létrejött összes megállapodást. Felvázolja a partnerek szerepét és felelősségi körét a szervezeten belül, a mobilitási tevékenységeket, a jelöltek kiválasztására alkalmazott eljárásokat és kritériumokat és a program egyes célkitűzéseinek – mint például az elismerés, a minőségbiztosítás, az agyelszívás megelőzése és a fenntarthatóság – megvalósítására előirányzott intézkedéseket illetően. A támogatás pénzgazdálkodására vonatkozóan is egyedi rendelkezéseket kell tartalmaznia.
- **Mobilitás** – tanulmányi, szakmai tapasztalatszerzési célú külföldi tartózkodás, amire sor kerülhet egyéb tanulási, oktatási vagy kutatási vagy azzal kapcsolatos adminisztratív tevékenység céljából, lehetőség szerint minden esetben a fogadó ország nyelvére való felkészítéssel támogatva.
- **Posztdoktori program** – a nemzeti joggal és gyakorlattal összhangban létrehozott felsőoktatási intézmény vagy kutatóintézet által kínált felsőfokú tanulmány vagy kutatás, amely a doktori fokozat megszerzését követi.
- **A népszerűsítés és a figyelemfelkeltés** elsősorban a programok és kezdeményezések meglétének, céljainak, tevékenységeinek, valamint az adott célok tekintetében rendelkezésre álló finanszírozásnak a nyilvános megismertetése kapcsán használt szempontok;
- **Posztdoktori kutató** – doktori fokozattal rendelkező, vagy felsőoktatási intézmény által kínált doktori képzés megkezdésére hivatalosan feljogosító fokozat megszerzését követően – a kutatóképzést is beleértve – legalább hároméves, a nemzeti joggal és gyakorlattal összhangban létrehozott kutatóközpontban szerzett teljes munkaidős kutatói tapasztalattal rendelkező kutató.
- **Oktató** – felsőoktatási intézményben vagy a nemzeti joggal és gyakorlattal összhangban létrehozott kutatóközpontban oktató vagy tudományos munkát végző, kiváló tudományos és/vagy szakmai tapasztalattal rendelkező előadó vagy kutató.
- **Hallgatókkal kötött megállapodás** – a konzorcium és a közös mesterképzésre beiratkozott hallgató által aláírt megállapodás, amely pontosan megjelöli a hallgatónak a közös programban való részvételével kapcsolatos tanulmányi, pénzügyi és adminisztratív feltételeket; adott esetben a megállapodásban jelzik az ösztöndíj odaítélését és felhasználását.

- **Harmadik ország** – az az ország, amely nem minősül európai országnak a fentiekben meghatározottak szerint.
- **Harmadik országbeli személy** – az a személy, aki semelyik európai országnak nem állampolgára, sem pedig lakosa a fentiekben meghatározottak szerint.
- **Harmadik országbeli intézmény** – olyan intézmény, amely nem a fenti meghatározás szerinti európai országok valamelyikében található. Az Egész életen át tartó tanulás programban¹⁴ részt vevő országok a 2. alprogram végrehajtása szempontjából nem minősülnek harmadik országnak.

¹⁴ HL L 327., 2006.11.24., 45. o.

3 AZ ÖSSZES ALPROGRAMRA VONATKOZÓ KÖZÖS SZEMPONTOK

A következő fejezet az ebben a tájékoztatóban ismertetett mindhárom alprogramra vonatkozik.

A csatolt eljárásokat és kritériumokat tehát minden pályázónak és résztvevőnek tiszteletben kell tartania, függetlenül attól, hogy mely alprogramra pályázik, illetve mely alprogramban vesz részt. Ezen eljárásokat és kritériumokat az egyes alprogramokra vonatkozóan specifikus szempontok egészítik ki, amelyeknek részletes leírása megtalálható a programismertető vonatkozó fejezeteiben.

A pályázatok kiválasztása négy különböző kritérium szerint történik: támogathatósági, kizárási, kiválasztási és odaítélési kritériumok. Míg a 3.2. és 3.3. pontban ismertetett kizárási és kiválasztási kritériumok valamennyi Erasmus Mundus alprogram tekintetében azonosak, a többi kritérium az egyes alprogramok tekintetében más és más – ezekről a programismertető vonatkozó fejezeteiben található részletes tájékoztatás.

3.1 PÁLYÁZATI ÉS A KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSOK

- a) A pályázók az általuk kiválasztott Erasmus Mundus alprogramban megállapított támogathatósági, kiválasztási és odaítélési kritériumokkal összhangban nyújtják be pályázatukat.
- b) Ki kell jelölni egy koordináló/pályázó szervezetet, amely a konzorcium/partnerség/részt vevő szervezetek hálózata nevében benyújtja a pályázatot.
- c) A koordináló/pályázó intézmény lesz a pályázat kapcsolattartója az Ügynökség felé. Amennyiben a pályázat kiválasztásra kerül, a koordináló/pályázó intézmény jogi kötelezettségvállalásokat tesz az Ügynökség felé, és a továbbiakban a konzorciumot/partnerséget/hálózatot képviseli, valamint annak számol be.
- d) A pályázatokat a pályázati úrlapon feltüntetett eljárásnak megfelelően kell benyújtani az Ügynökséghez¹⁵.
- e) A pályázat benyújtásának határideje az adott alprogramok szerint változhat. Erről a vonatkozó pályázati úrlap és a pályázati felhívás nyújt tájékoztatást.
- f) A támogatás iránti pályázatokat a pályázati úrlapon megjelölt uniós nyelvek egyikén kell benyújtani, a kifejezetten e célra kidolgozott formanyomtatványok felhasználásával.
- g) Csak a határidőre benyújtott és a pályázati úrlapon meghatározott követelményeknek megfelelő pályázatok fogadhatók el.
- h) A pályázatot már nem lehet módosítani a benyújtást követően. Ha szükséges, akkor felkérhetik a pályázókat a pályázat bizonyos elemeinek pontosítására
- i) A kiválasztási eljárás során az egyes pályázatok eredményéről nem adható tájékoztatás.
- j) A pályázókat 15 munkanapon belül az Ügynökség írásban tájékoztatja a pályázatuk átvételéről.
- k) A támogatás szempontjából kizárólag az általános kizárási kritériumok egyikének sem megfelelő (lásd a 3.1. pontot), valamint az adott alprogramban előírt kiválasztási és támogathatósági kritériumokat teljesítő pályázatok vehetők figyelembe. Amennyiben egy pályázat nem minősül támogathatónak, a pályázót erről indoklással ellátott levélben értesítik.

¹⁵ Amennyiben e-úrlapokat használnak, az egyedi eljárások leírása a megfelelő elektronikus nyomtatványokon és utasításokban szerepel.

l) A projektek kiválasztása az érintett alprogram költségvetésének és a benyújtott pályázatok színvonalának figyelembevételével történik.

m) Minden pályázót írásban tájékoztatnak a kiválasztás eredményeiről.

Az Erasmus Mundus pályázatokra vonatkozó kiválasztási eljárás összefoglalása

- (1) Az Ügynökség általi nyilvántartásba vétel és az átvétel elismerése.
- (2) A támogathatósági és a kiválasztási kritériumok ellenőrzése az Ügynökség által.
- (3) Értékelés a megfelelő tudományágak nemzetközi szakértői által, akik tapasztalattal rendelkeznek a felsőoktatás terén végrehajtott nemzetközi együttműködési projekteken.
- (4) Az értékelő bizottság ülése, amelyen javaslatot tesznek a kiválasztandó pályázatokra. Az 1. alprogramban az értékelő bizottság tulajdonképpen egy bíráló bizottság, amelynek tagjai az európai tudományos élet kiemelkedő személyiségei, személyükre a tagállamok tesznek javaslatot, és az Európai Bizottság nevezi ki őket.
- (5) A 3. és a 4. lépéssel párhuzamosan adott esetben a nemzeti irodákkal és/vagy az uniós képviselőkkel konzultálhatnak a felsőoktatási intézményekhez kapcsolódó támogathatósági kérdésekről.
- (6) A támogatás odaítéléséről szóló javaslat előkészítése az Ügynökség által, figyelembe véve a fenti 3., 4. és 5. lépésben adott véleményeket.
- (7) A támogatás odaítéléséről szóló határozat elfogadása az Ügynökség által¹⁶.
- (8) Az Ügynökség tájékoztatja a támogatható pályázókat a támogatás odaítéléséről. A szakértői értékelést valamennyi pályázó megkapja.

A pályázatok benyújtásának határideje

A következő határidők csak tájékoztató jellegűek. A pályázatok benyújtásának határidejét ellenőrizze a vonatkozó pályázati felhívásban!

Alprogram	Határidők
1A. alprogram – Közös mesterképzések (EMMC) 1B. alprogram – Közös doktori programok (EMJD)	április 30. ¹⁷ (a pályázat rövid összefoglalásának benyújtási határideje: március 31.)
2. alprogram – Partnerségek	április 30. ¹⁷
3. alprogram – Az európai felsőoktatás népszerűsítése	április 30. ¹⁷

Az éves pályázati felhívás keretében a program három alprogramjának bármelyikéhez tartozó pályázati eljárással kapcsolatos kérdéseket vagy információkéréseket minden esetben az EACEA-Erasmus-Mundus@ec.europa.eu címre kell küldeni.

¹⁶ Ezzel párhuzamosan – és csak az 1. és a 3. alprogramokban – a Bizottság továbbítja a kiválasztási javaslatot a programbizottsághoz és az Európai Parlamenthez tájékoztatás céljából.

¹⁷ Amennyiben április 30. munkaszüneti napra vagy hétfővégre esik, a benyújtás határideje április utolsó munkanapja.

3.2 KIZÁRÁSI KRITÉRIUMOK

A pályázóknak és a (társ)kedvezményezetteknek nyilatkozniuk kell arról, hogy nincsenek az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendelet 93. és 94. cikkében meghatározott¹⁸ és az alább részletezett helyzetek egyikében sem.

Azokat a pályázókat, akikre az alább ismertetett helyzetek valamelyike érvényes, kizárják az Erasmus Mundus pályázati felhívásokban való részvételből:

- a) csődeljárás, felszámolási eljárás vagy bírósági felügyelet alatti, hitelezőkkel való egyezségkötésre irányuló eljárás alatt állnak, vagy gazdasági tevékenységüket felfüggesztették, vagy a tagállamok jogszabályi vagy közigazgatási rendelkezései szerinti hasonló eljárás következtében bármely ezekhez hasonló helyzetben vannak;
- b) jogerősen elítélték őket olyan jogalapon, amely a szakmai hitelüket megkérdőjelezi;
- c) súlyos szakmai köteleességszegést követtek el, amit az ajánlatkérő valamely eszközzel bizonyíthat;
- d) nem teljesítették a társadalombiztosítási hozzájárulási vagy adófizetési kötelezettségüket azon ország jogi rendelkezéseivel összhangban, ahol székhellyel rendelkeznek, vagy az ajánlatkérő országában, illetve abban az országban, ahol a szerződést teljesíteni kell;
- e) csalás, korrupció, bünszervezetben való részvétel vagy bármely más, a Közösségek pénzügyi érdekét sértő jogellenes tevékenység miatt jogerős ítélet született velük szemben;
- f) az Európai Unió költségvetéséből finanszírozott korábbi közbeszerzési eljárást vagy támogatás-odaítélési eljárást követően azt állapították meg, hogy szerződéses kötelezettségeik teljesítésének elmulasztásával súlyos szerződészegést követtek el.

Nem kaphatnak pénzügyi támogatást a pályázók, (társ)kedvezményezettek és ösztöndíjra pályázók, ha a támogatás odaítélésének napján:

- a) összeférhetlenség állapítható meg velük szemben;
- b) az ajánlatkérő által előírt, a támogatás-odaítélési eljárásban való részvétel feltételét jelentő információk nyújtása tekintetében hamis nyilatkozatot tettek, vagy elmulasztják ezen információk nyújtását.

A költségvetési rendelet 93–96. cikkével összhangban, igazgatási és pénzügyi szankciókkal sújthatók azok a kedvezményezettek, akik hamis nyilatkozatot tettek, vagy akiknek az esetében megállapítható, hogy egy korábbi szerződés-odaítélési eljárásban súlyosan megszegték szerződéses kötelezettségeiket.

Az e rendelkezéseknek való megfelelés érdekében a pályázóknak és partnereiknek¹⁹ nyilatkozatot kell aláírniuk annak tanúsítása érdekében, hogy nincsenek a költségvetési rendelet 93. és 94. cikkében említett helyzetek egyikében sem.

¹⁸ A Tanács 2007. december 17-i 1525/2007/EK, Euratom rendelete az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002.június 25-i 1605/2002/EK, Euratom rendelet módosításáról (HL L 390/2006, 2006.12.30.); a Bizottság 2007. április 23-i 478/2007/EK, Euratom rendelete az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 2342/2002/EK, Euratom rendelet módosításáról.

¹⁹ Az 1. és 2. alprogramra vonatkozó pályázatok esetében ezt a nyilatkozatot a konzorciumi partnerei nevében csak a pályázó intézmény írja alá.

3.3 KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK

TECHNIKAI KAPACITÁS

A pályázóknak és a (társ)kedvezményezetteknek rendelkezniük kell a javasolt projekt teljesítéséhez szükséges szakmai alkalmassággal és képesítésekkel. Ezen alkalmasság bizonyítása érdekében a pályázatnak minden egyes partnerintézmény tekintetében tartalmaznia kell azoknak a személyeknek az önéletrajzát, akik felelősek a projekt végrehajtásáért és irányításáért²⁰. A pályázó technikai kapacitását adott esetben az ugyanazon pályázati felhívás keretében egyazon szervezet/osztály által benyújtott különböző pályázatok figyelembevételével értékelik.

PÉNZÜGYI KAPACITÁS

A pályázóknak és a (társ)kedvezményezetteknek stabil és elegendő finanszírozási forrásokkal kell rendelkezniük ahhoz, hogy a tevékenységüket fenntartsák az alprogram végrehajtásának ideje alatt. Ahhoz, hogy pénzügyi kapacitásukat értékelhessék, a pályázóknak az alábbiakat kell benyújtaniuk, vagy a pályázatukkal együtt, vagy a szerződéskötési szakaszt megelőzően (az alkalmazandó eljárást az adott pályázati felhíváshoz csatolt pályázati űrlap jelöli meg):

- egy megfelelően kitöltött és aláírt nyilatkozat, amelyben hitelt érdemlően tanúsítják, hogy jogi személyek, és rendelkeznek a javasolt projekt végrehajtásához szükséges működési és pénzügyi kapacitással és/vagy
- a pályázó szervezet által kitöltött és a bank részéről hitelesített pénzügyi igazolás²¹ (eredeti, aláírt példány).

A pénzügyi kapacitás igazolása nem vonatkozik az ösztöndíjban részesülő természetes személyekre, sem közintézményekre vagy nemzetközi szervezetekre.

3.4 PÉNZÜGYI FELTÉTELEK

Az uniós támogatásokra vonatkozó általános feltételek

A pályázókat és a jövőbeni kedvezményezetteket figyelembe kell venniük az alábbiakat:

- ✓ az uniós támogatások ösztönzőt jelentenek olyan, a társfinanszírozás elvén alapuló projektek végrehajtásához, amelyek az EU pénzügyi támogatása nélkül nem lennének megvalósíthatók; az uniós támogatások kiegészítik a pályázó saját hozzájárulását és/vagy az egyéb nemzeti, regionális vagy magántámogatásokat;
- ✓ minden egyes projekt tekintetében csak egyetlen uniós támogatás ítéltető oda, egyetlen kedvezményezettnek; a támogatások odaítélésének meg kell felelnie az átláthatóság és az egyenlő bánásmód elvének;
- ✓ a támogatásokat nem lehet halmozni, és visszamenőlegesen nem nyújthatók; már elkezdett projekthez csak akkor adható támogatás, ha a pályázó bizonyítani tudja, hogy a projektet már a megállapodás aláírása előtt el kellett kezdeni; ebben az esetben a pályázat benyújtásának időpontja előtt nem merülhetett fel támogatható kiadás;

²⁰ A benyújtandó önéletrajzok számát és jellegét az adott pályázati felhíváshoz mellékelte pályázati űrlap jelöli meg.

²¹ http://ec.europa.eu/budget/info_contract/ftiers_en.htm

- ✓ a pályázat befogadása nem jelent kötelezettségvállalást arra, hogy a kedvezményezett által kért összeggel azonos mértékű pénzügyi hozzájárulást nyújtanak; jöllehet a kiutalt összeg nem haladhatja meg a kért összeget, az előfordulhat, hogy a pályázónak a kért összegnél kisebb összeget ítélnék oda;
- ✓ a támogatás odaítélése nem jelent jogosultságot a támogatásra a következő évekre vonatkozóan;
- ✓ az uniós támogatás célja vagy hatása nem lehet az, hogy nyereséget termeljen a kedvezményezett számára; akkor beszélünk nyereségről, ha a kézhez kapott összeg meghaladja a költségeket; azt az esetet kivéve, ha a javasolt támogatás kizárólag átalányösszegeken, átalánydíjakon vagy egységnyi költségeken alapul – amikor is már figyelembe vették a nonprofit szabályt az átalányösszegek, átalánydíjak és egységnyi költségek egyéni értékének meghatározásakor –, a támogatás összegét csökkentik, ha a projekt záró jelentésében foglalt pénzügyi nyilatkozatban többletet állapítanak meg;
- ✓ a kedvezményezett által megjelölt bankszámlának vagy alszámlának lehetővé kell tennie az Ügynökség által átutalt összegek azonosítását; amennyiben az erre a bankszámlára kifizetett összegek kamatot hoznak vagy nyereséget termelnek azon ország jogszabályai értelmében, ahol a számlavezetés történik, az ilyen nyereséget vagy kamatot be kell szedni, ha az az előfinanszírozási kifizetések révén keletkezett;
- ✓ az igazgatási és pénzügyi kockázatok elemzését alapul véve (lásd a fenti 3.2. pontot, illetve a 3. alprogram szerinti projektek esetében a 7.3.2. pontot) egy elismert könyvvizsgáló által végzett külső ellenőrzésre lehet szükség az előfinanszírozási kifizetések alátámasztására.

3.5 SZERZŐDÉSES FELTÉTELEK

Jogi személy

Az Erasmus Mundus keretében csak olyan dokumentumok átvételét követően lehet megállapodást javasolni, amelyek alapján meghatározható a kedvezményezett **jogi személyisége/jogalanyisága** (közigazgatás, magánvállalkozás, non-profit szervezet stb.).

E célból a kedvezményezettet felkérjük a következő dokumentumok egy részének vagy mindegyikének átadására, a vonatkozó pályázati úrlapon meghatározott követelményeknek megfelelően:

Magánszervezetek esetében:

- a megfelelően kitöltött és aláírt pénzügyi igazolás;
- kivonat a hivatalos közlönyből/kereskedelmi nyilvántartásból, és az ÁFA-fizetési kötelezettséget igazoló dokumentum (amennyiben – mint egyes országokban – a kereskedelmi nyilvántartási szám és az ÁFA-azonosító megegyezik, csak e dokumentumok egyikére van szükség).

Közjogi jogi személyek esetében:

- a megfelelően kitöltött és aláírt pénzügyi igazolás;
- az állami vállalat tekintetében hozott jogi állásfoglalás vagy határozat, vagy a közjogi jogi személyre vonatkozó más hivatalos dokumentum.

Az odaítélt támogatással kapcsolatos tájékoztatás

A költségvetési év során odaítélt támogatásokat közzé kell tenni az Európai Unió weboldalán az azon költségvetési év lezárását követően év első felében, amelyre vonatkozóan a támogatásokat odaítélték. Más megfelelő médiumon keresztül is nyújtható tájékoztatás, ideértve az Európai Unió Hivatalos Lapját is.

A kedvezményezett beleegyezésével (figyelembe véve, hogy az információ – jellegénél fogva – veszélyeztetheti-e biztonságát vagy sértheti-e pénzügyi érdekeit) az Ügynökség közzéteszi a következő információkat:

- a kedvezményezett neve és címe;
- a támogatás tárgya;
- a megítélt összeg és a finanszírozás mértéke.

Nyilvánosság

A projekt láthatósága, valamint a projekt eredményeinek terjesztése és hasznosítása érdekében tervbe vett intézkedésektől eltekintve (amelyek szerepelnek az odaítélés feltételei között) minden egyes támogatott projekt esetében gondoskodni kell az alapvető nyilvánosság biztosításáról.

A kedvezményezetteknek egyértelműen el kell ismerniük az Európai Unió hozzájárulását minden közleményben vagy kiadványban, függetlenül ezek formájától vagy az alkalmazott médiumtól (ideértve az internetet is), illetve mindazon tevékenységek kapcsán, amelyek tekintetében a támogatást felhasználják (az alkalmazandó logókra vonatkozó információért lásd: http://eacea.ec.europa.eu/about/eacea_logos_en.php). Amennyiben ezt a követelményt nem teljesítik teljes mértékben, a kedvezményezettnek nyújtott támogatás csökkenthető.

A pályázóknak szem előtt kell tartaniuk, hogy kizárólag a kiválasztott pályázatok esetében lehet hivatkozni az Erasmus Mundus programra, illetve lehet alkalmazni a kapcsolódó márkaneveket – például „Erasmus Mundus mesterképzések (EMMC)”, „Erasmus Mundus közös doktori program (EMJD)”, „Erasmus Mundus partnerség” vagy „Erasmus Mundus projekt” – tevékenységeik és eredményeik népszerűsítése és terjesztése céljából.

Mindazonáltal azok a legalább öt egymást követő alkalommal (hallgatói évfolyamon) finanszírozott Erasmus Mundus mesterképzések, amelyek uniós finanszírozását megszakították – költségvetési megszorítások miatt, vagy mert más fenntartható finanszírozási forrásokat biztosítottak – népszerűsítési és terjesztési tevékenységeikben az alábbi 4.7 részben meghatározott feltételekkel továbbra is hivatkozhatnak az Erasmus Mundus márkanevre.

Az Európai Bizottság egy ingyenes, többnyelvű elektronikus platformot hozott létre a projekteredmények terjesztése és hasznosítása érdekében. A platform neve EVE („*Espace Virtuel d'Echange*”), célja pedig az, hogy javítsa az uniós programok és kezdeményezések során született eredményekhez való hozzáférést az oktatás, a képzés, az ifjúság stb. terén, és növelje azok láthatóságát. Az Erasmus Mundus kiválasztott projektjeit felkérhetik arra, hogy információkat töltsenek fel az EVE platformra tevékenységeikről, az fejlődésükről és eredményeikről (pl.: „termékek”, képek, internetes hivatkozások vagy prezentációk stb.).

Pénzügyi ellenőrzések és nyomon követés

A támogatott projektek tekintetében pénzügyi ellenőrzés végezhető és/vagy ellenőrző látogatásra kerülhet sor. A kedvezményezett a támogatási megállapodás aláírásával vállalja, hogy bizonyítékokkal igazolja a támogatás helyes felhasználását. Az Ügynökség, az Európai Bizottság és/vagy az Európai Számvevőszék vagy az általuk megbízott szerv a megállapodás érvényessége során és – ami a pénzügyi ellenőrzéseket illeti – a megállapodás megszűnését követő ötéves időszakban bármikor ellenőrizheti a tevékenységek megfelelő végrehajtását (a program követelményeivel és az eredeti pályázattal összhangban) és a támogatás felhasználását.

Adatvédelem

A támogatási megállapodásban foglalt személyes adatok feldolgozását az alábbiakkal összhangban kell elvégezni:

- az Európai Parlament és a Tanács 45/2001/EK rendelete a személyes adatok uniós intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról;
- adott esetben annak az országnak a nemzeti jogszabálya, ahol a pályázat kiválasztása megtörtént.

Ezeket az adatokat kizárólag a program végrehajtásával és értékelésével kapcsolatban dolgozzák fel, fenntartva annak a lehetőségét, hogy az ilyen adatokat továbbítsák az európai joggal összhangban vizsgálati és ellenőrzési tevékenységet végző szervekhez (belső ellenőrzési szolgálatok, Európai Számvevőszék, a pénzügyi szabálytalanságokat figyelő testület vagy az Európai Csaláselleni Hivatal számára). Kérésre megküldhetik Önnek személyes adatait, hogy helyesbítthesse vagy kiegészíthesse azokat. Az ezekkel az adatokkal kapcsolatos kérdéseivel forduljon az Ügynökséghez. A kedvezményezettek bármikor kifogást nyújthatnak be az Európai Adatvédelmi Biztoshoz személyes adataik felhasználása ellen.

A támogatásra pályázókat és – amennyiben jogi személyekről van szó – a felettük képviseleti, döntéshozatali vagy felügyeleti joggal rendelkező személyeket tájékoztatjuk arról, hogy amennyiben az alábbiakban említett helyzetek valamelyikében vannak:

- a Bizottság engedélyezésre jogosult tisztviselői és a végrehajtó ügynökségek által használandó korai előrejelző rendszerről (EWS) szóló 2008.12.16-i bizottsági határozat (HL L 344, 2008.12.20., 125. o.), vagy
- a közbeszerzési eljárásban való részvételből kizárt pályázók központi adatbázisáról (CED) szóló 2008.12.17-i bizottsági rendelet (HL L 344., 2008.12.20., 12. o.),

egy közbeszerzési szerződés vagy egy támogatási megállapodás vagy határozat odaitélésével vagy végrehajtásával kapcsolatban személyes adataik (név, természetes személyek esetében utónév, cím, jogi forma és jogi személy esetében a képviseleti, döntéshozatali vagy felügyeleti joggal rendelkező személyek vezeték- és utóneve) nyilvántartásba vehetők az EWS-ben vagy az EWS-ben és a CED-ben egyaránt, és megadhatók a fent említett határozatban és rendeletben felsorolt személyeknek és jogalanyoknak.

4 1A. ALPROGRAM: ERASMUS MUNDUS MESTERKÉPZÉSEK (EMMC)

4.1 BEVEZETÉS

Az Erasmus Mundus mesterképzéseket (EMMC-k) a program első szakaszában (2004–2008) indították el azzal a céllal, hogy támogatást nyújtsanak azon magas színvonalú, posztgraduális programoknak, amelyek hozzájárulhatnak az európai felsőoktatás láthatóságának és vonzerejének növeléséhez.

Az Erasmus Mundus mesterképzéseknek meg kell felelniük az alábbi feltételeknek:

- egy- vagy kétéves képzési idő (60–120 ECTS kredit);
- európai és – adott esetben – harmadik országbeli felsőoktatási intézmények konzorciuma általi megvalósítás;
- magas színvonalú oktatás biztosítása európai és harmadik országbeli diákok számára, és bizonyos számú hely fenntartása az Erasmus Mundus ösztöndíjasoknak;
- egy kötelező hallgatói tanulmányi időszak az európai országok közül legalább kettőben;
- az oktatók mobilitásának kötelező megvalósítása a konzorcium felsőoktatási intézményeiben;
- a képzést sikeresen elvégző diákok számára elismert közös, kettős, vagy többes oklevél kiállítása.

A program első szakaszában az Erasmus Mundus mesterképzést indító felsőoktatási intézmények konzorciumaival ötéves partnerségi keretmegállapodást kötöttek, amely garantált pénzügyi támogatást nyújt a képzés öt egymást követő lebonyolítására, valamint ösztöndíjakat ad harmadik országbeli hallgatóknak és oktatóknak az egyes Erasmus Mundus mesterképzésekben való részvételéhez. A program első szakaszának végén 103 Erasmus Mundus mesterképzés került kiválasztásra és megközelítőleg 7300 ösztöndíjat ítéltek oda harmadik országbeli hallgatók és oktatók számára.

Ez az alprogram, amely a program első szakaszának központi eleme volt, a program második szakaszában tovább folytatódik és a következő elemekkel bővült ki:

- ösztöndíjak odaítélése a kiválasztott Erasmus Mundus mesterképzésre beiratkozott európai diákok számára;
- annak a lehetősége, hogy harmadik országbeli felsőoktatási intézmények is az EMMC-konzorciumok teljes jogú tagjává váljanak; jöllehet ezen új partnerek szerepe és részvételi szintje az egyes EMMC-kben változhat (a konzorcium és az érintett harmadik országbeli partner igényeinek és hajlandóságának megfelelően), e partnerek oklevél-kiállító intézmények is lehetnek, tevékeny részt vállalhatnak az EMMC megtervezésében, megvalósításában és értékelésében²²;
- fokozott figyelmet fordítanak az EMMC-k fenntarthatósági stratégiáira, hogy biztosítsák, együttműködési tevékenységeik a közösségi finanszírozás lezárulása után is folytatódhassanak; ez a szempont ezért központi szerepet kap az új EMMC-pályázatok értékelésében és kiválasztásában; ezenkívül a képzés ötödik évfolyamától kezdődően fokozatosan csökkentik az Erasmus Mundus mesterképzésekben rendelkezésre álló Erasmus Mundus ösztöndíjak számát.

A 4. fejezet következő pontjai teljes körű tájékoztatást nyújtanak az Erasmus Mundus mesterképzés indítását tervező európai és harmadik országbeli felsőoktatási intézmények számára. Ezenkívül az egyéni

²² Azon EMMC-konzorciumoknak, amelyeket harmadik országbeli teljes jogú/társult partnerek nélkül választottak ki, lehetőségük nyílik kérelmezni a konzorciumukat alkotó tagok számának bővítését, azaz ilyen partnerek felvételét (további részletekért lásd az Erasmus Mundus pénzügyi és igazgatási kézikönyvet):
http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/funding/2009/documents/action_1_2009/emmc_adminfin_handbk.pdf.

ösztöndíjakra vonatkozó támogathatósági és pénzügyi feltételekről is olvashatnak az érdeklődők. Mivel az egyéni ösztöndíjasok kiválasztása, felvétele és további nyomon követése az EMMC feladata, a pályázó felsőoktatási intézményeket arra kérjük, hogy fordítsanak különös figyelmet a támogathatósági feltételekre.

4.2 ERASMUS MUNDUS MESTERKÉPZÉSEK – A TÁMOGATHATÓSÁG FELTÉTELEI

A pályázat benyújtásának határidejét, valamint a vonatkozó éves pályázati felhívásban és annak mellékleteiben (különösen a pályázati úrlapon) meghatározott minden egyéb hivatalos támogathatósági kritériumot be kell tartani.

4.2.1 TÁMOGATHATÓ RÉSZTVEVŐK ÉS A KONZORCIUM ÖSSZETÉTELE

AZ EMMC–KONZORCIUMOK ÖSSZETÉTELE

- Az EMMC megvalósításáért felelős konzorciumot a pályázó/koordináló intézmény és partnerei alkotják. A szerződéses és pénzügyi kérdésekben a „társult partnerek” nem tekintendők a konzorcium részének.
- A **legkisebb támogatható konzorcium** három különböző, európai országban működő, teljes jogú partner felsőoktatási intézményekből áll²³, amely országok közül legalább egy uniós tagállam.

EMMC PÁLYÁZÓ/KOORDINÁLÓ INTÉZMÉNY

- A pályázóknak egy **európai országban**²⁴ működő felsőoktatási intézményeknek kell lenniük, amelyeket a felsőoktatási intézménynek ismernek el azon ország illetékes hatóságai, ahol működésüket folytatják.²⁵
- Megjegyzendő, hogy a támogatható pályázó országokban található harmadik országbeli felsőoktatási intézmények tagozatai vagy harmadik országokban található európai felsőoktatási intézmények tagozatai nem tekinthetők támogatható pályázóknak.

EMMC TELJES JOGÚ PARTNEREK

- Minden olyan felsőoktatási intézmény, amelyet azon ország illetékes hatósága, amelyben megtalálható, ilyen intézményként ismer el, egy EMMC-t végrehajtó konzorcium teljes jogú tagja lehet.²⁶

EMMC TÁRSULT PARTNEREK

- Minden olyan szervezet, amely hozzájárulhat az EMMC előmozdításához, megvalósításához, értékeléséhez és fenntartható fejlesztéséhez, a konzorcium „társult partnerének” tekinthető.

A társult tagok hozzájárulnak az EMMC által kidolgozott stratégiákhoz, különösen ami a képzés fenntarthatóságát (a konzorcium támogatása a képzés megvalósításában, szervezésében és népszerűsítésében, kiegészítő bevételek/erőforrások biztosításában, mint például kiegészítő ösztöndíjak biztosítása jövőbeni hallgatók számára stb.) és a diákok általi alkalmazhatóságát illeti (annak biztosítása, hogy a képzések oktatási tartalma összhangban legyen a releváns munkaerő-piaci igényekkel, a tudás és

²³ Az „európai ország” meghatározását lásd a 2. fejezetben: „Meghatározások és szójegyzék”

²⁴ Az „európai ország” meghatározását lásd a 2. fejezetben: „Meghatározások és szójegyzék”

²⁵ Az Erasmus Mundus program alkalmazásában és az érintett pályázó országok esetében egy felsőoktatási intézmény elismertnek tekintendő, ha annak az Egész életen át tartó tanulás programja keretében Erasmus Egyetemi Chartát (Erasmus University Charter) ítélték oda. Amennyiben egy pályázónak nem ítélték Erasmus Egyetemi Chartát, az Ügynökség ellenőrzi az érintett Erasmus Mundus nemzeti irodával, hogy a szóban forgó intézmény megfelel-e a program létrehozásáról szóló határozat 2. cikkében megfogalmazott „felsőoktatási intézmény” definíciójának.

²⁶ Míg az Egész életen át tartó tanulás programja keretében az Erasmus Egyetemi Charta odaitélése az európai felsőoktatási intézmények elismerésének hiteles bizonyítéka, az Ügynökség felkéri az EU küldöttségeit, hogy lépjenek kapcsolatba az érintett ország illetékes hatóságaival annak biztosítása érdekében, hogy a konzorciumban részt vevő harmadik országbeli felsőoktatási intézmények megfeleljenek a program létrehozásáról szóló határozat 2. cikkében megfogalmazott „felsőoktatási intézmény” definíciójának.

a készségek átadásának elősegítése, kiegészítő készségeket oktató képzések és/vagy kiküldetési/szakmai gyakorlati lehetőségek biztosítása stb.).

AZ EMMC-ÖSZTÖNDÍJAKRA PÁLYÁZÓ HALLGATÓK

- Csak azok a pályázók jogosultak ösztöndíjra, akik pályáztak egy EMMC-konzorciumnál, és akiknek a pályázatát elfogadták a hallgatókra vonatkozó pályázati és kiválasztási kritériumokkal összhangban.
- A hallgatók maguk választhatják meg, hogy az Erasmus Mundus 1. alprogramján belül melyik közös programra (EMMC vagy EMJD) nyújtanak be Erasmus Mundus ösztöndíjpályázatot, de legfeljebb három különböző közös programra pályázhatnak.
- Egy hallgató egyazon közös képzésre egy projekt keretében csak egy uniós támogatásban részesülhet az adott képzés folyamán.
- Annak érdekében, hogy a program a harmadik országbeli állampolgárok számára vonzóbb legyen, a mesterképzésben részt vevő harmadik országbeli hallgatóknak nyújtott, a tanulmányok teljes idejére szóló ösztöndíjak (A. kategóriás ösztöndíjak) összege nagyobb a mesterképzésben részt vevő európai hallgatóknak nyújtott ösztöndíjknál (B. kategóriás ösztöndíjak). Pontosabban:
 - **A. kategóriás ösztöndíj** nyújtható azoknak az EMMC-konzorcium által kiválasztott, mesterképzésben részt vevő harmadik országbeli hallgatóknak, akik nem az európai országok²⁷ valamelyikéből származnak, és akik nem rendelkeznek lakóhellyel és az elmúlt öt évben nem folytatták fő tevékenységüket (tanulmányok, képzés vagy munka) ezen országok egyikében sem összesen több mint 12 hónapnál tovább²⁸.
 - **B. kategóriás ösztöndíj** nyújtható azoknak az EMMC-konzorcium által kiválasztott, mesterképzésben részt vevő európai hallgatóknak, valamint azoknak az EMMC-konzorcium által kiválasztott, mesterképzésben részt vevő hallgatóknak, akik nem felelnek meg a fent meghatározott A. kategória feltételeinek.

Az A. és B. kategóriás ösztöndíjra való jogosultság kritériumait egyaránt teljesítő hallgatóknak – pl. a kettős állampolgárságú hallgatóknak – választaniuk kell a kategóriák közül. Ennek megfelelően a két kategória közül egyszerre csak az egyikben jogosultak ösztöndíjra pályázni.

- Az Erasmus Mundus ösztöndíjra pályázók esetében feltétel, hogy már rendelkezzenek a felsőfokú tanulmányok elvégzését igazoló diplomával²⁹, vagy bizonyítsák, hogy azzal egyenrangú, a nemzeti jog és gyakorlat által elismert szintű képzésben részesültek.
- Azok a személyek, akik már részesültek EMMC-ösztöndíjban, nem jogosultak második ösztöndíjra, amellyel ugyanabban vagy egy másik EMMC-ben vehetnének részt.
- Az EMMC-ösztöndíjban részesülő hallgatók nem részesülhetnek más uniós támogatásban, mialatt az Erasmus Mundus mesterképzésben vesznek részt.
- Az EMMC hallgatói ösztöndíjakat az adott képzésen kizárólag teljes idős képzésre ítélik oda.

²⁷ Az „európai ország” meghatározását lásd a 2. fejezetben: „Meghatározások és szójegyzék”

²⁸ A 12 hónapos szabályhoz tartozó ötéves bázisidőszakot visszafelé számítják az A. kategóriás ösztöndíjakra vonatkozó pályázatok benyújtási határidejétől kezdve, amikor az EM-konzorcium ezeket benyújtotta az Ügynökséghez.

²⁹ Azok a jelöltek, akik csak az ösztöndíjpályázatban érintett tanévet megelőző tanév végére szerzik meg az első felsőoktatási oklevelüket, ettől függetlenül pályázhatnak ösztöndíjra és kiválaszthatók az adott konzorcium részéről, azzal a feltétellel, hogy az előírt oklevelet még az érintett mesterképzési évfolyam kezdete előtt megszerzik.

AZ EMMC-ÖSZTÖNDÍJAKRA PÁLYÁZÓ OKTATÓK

- Az EMMC-ösztöndíjakat az alábbi kritériumok alapján ítélik oda európai és harmadik országbeli oktatóknak:
 - **Ösztöndíjat lehet megítélni bármely harmadik országbeli felsőoktatási intézmény oktatóinak**, akiket az EMMC-konzorcium választ ki a közös programhoz való hozzájárulás érdekében;
 - Amennyiben a konzorcium rendelkezik harmadik országbeli partnerekkel (teljes jogú vagy társult partnerekkel), **ösztöndíjat lehet megítélni a teljes jogú partnerként közreműködő európai felsőoktatási intézmény oktatóinak** az e harmadik országbeli partner(ek)nél a közös programhoz való hozzájárulás érdekében.
- Az EMMC-oktatóknak kiemelkedő tudományos és/vagy szakmai tapasztalatról kell bizonyosságot tenniük és valódi hozzáadott értékkel kell gazdagítaniuk az EMMC megvalósítását.
- Csak azok a pályázók jogosultak ösztöndíjra, akiknek a pályázatát egy EMMC elfogadta az oktatókra vonatkozó pályázati és kiválasztási kritériumokkal összhangban.

4.2.2 TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK

Az Erasmus Mundus mesterképzéseket európai és a világ más részein működő felsőoktatási intézmények konzorciumai tervezik meg és valósítják meg. A beiratkozott hallgatók a konzorciumban részt vevő európai országok közül legalább kettőben folytatnak tanulmányokat, amelyek sikeres elvégzése esetén közös, kettős vagy többes oklevelet állítanak ki számukra a konzorcium nevében.

Az Erasmus Mundus mesterképzéseknek meg kell felelniük az alábbi feltételeknek:

- képzési idejük legalább egy és legfeljebb két tanulmányi év, ebből kifolyólag a képzés során 60–120 ECTS kredit szerezhető a mesterképzés szintjén;
- a pályázatok benyújtásának idejére a programnak már teljes mértékben kidolgozottnak kell lennie, és készen kell állnia arra, hogy legalább egymást követően öt alkalommal lebonyolíthassák a pályázás évét követő tanulmányi évtől kezdődően (pl. az „n–1 év” áprilisában benyújtott EMMC-pályázat esetében a közös képzés első részét „n év” augusztusától/szeptemberétől meg kell tudni kezdeni);
- a mesterképzést európai és harmadik országbeli hallgatók bevonásával kell lefolytatni, és minden évben fenn kell tartani bizonyos számú helyet az Erasmus Mundus ösztöndíjasok számára; ez a szám évente változik, és erről az érintett tanulmányi évet megelőző év őszén tájékoztatják a kiválasztott EMMC-konzorciumokat³⁰;
- legkorábban „n év” augusztusában indulhatnak és legkésőbb „n+1 év” (60 ECTS kredit) vagy „n+2 év” (120 ECTS kredit) októberének végén fejeződhetnek be; a záró dátum magában foglalja a hallgató záró eredményeinek a kihirdetését is;
- a hallgatókra vonatkozóan közös pályázási, kiválasztási, felvételi és vizsgáztatási kritériumokkal rendelkeznek; a konzorcium által a hallgatókra vonatkozó kiválasztási eljárást és kritériumokat az Ügynökségnek jóvá kell hagynia az első egyedi támogatási megállapodás létrejötte előtt; a pályázati eljárást és határidőt oly módon kell kialakítani, hogy a hallgatók már jó előre, alaposan tájékozódhassanak, és elegendő idő álljon rendelkezésükre pályázatuk elkészítésére és benyújtására (azaz elvben 4 hónappal a határidő előtt);

³⁰ A hallgatói ösztöndíjak száma valószínűleg 7–17 ösztöndíj lesz az egyes tanévek tekintetében, az EMMC működési idejétől függően (tájékoztató jellegű adat).

- a tagok nemzeti jogával összhangban megegyeznek abban, hogy megállapítanak-e tandíjat. ha tandíjat állapítanak meg, az EMMC-konzorciumnak biztosítania kell, hogy a fizetendő díjak egyértelműek és átláthatók legyenek a pályázó hallgatók számára; az európai és a harmadik országbeli hallgatókra vonatkozóan különböző összegek állapíthatók meg; az Erasmus Mundus ösztöndíjasok esetében a tandíj teljes összegét fedeznie kell az ösztöndíjban foglalt, az EMMC részvételi költségekhez való maximális hozzájárulásnak (lásd a 4.4. pontot alább); adott esetben mentességet kell alkalmazni minden, e maximális hozzájáruláson felüli díjösszeg tekintetében;
- biztosítani kell, hogy valamennyi teljes jogú partner fogadó intézményként működhet EMMC-hallgatók számára, és biztosítani tudja legalább a későbbiekben meghatározott számú ECTS kreditet;
- a képzéseket oly módon kell kialakítani, amely lehetővé teszi a hallgatók számára, hogy a konzorciumban képviselt európai országok közül legalább kettőben tanulmányokat folytassanak³¹; e kötelező mobilitási időszakok mindegyikének tartalmaznia kell olyan tanulmányokat/kutatást vagy azzal egyenértékű tevékenységet (pl. terepmunka, laboratóriumi tevékenység, szakmai gyakorlat vagy szakdolgozattal kapcsolatos kutatómunka stb.), amely egyenértékű legalább:
 - 15 ECTS kredittel vagy a harmadik országbeli, teljes jogú partner felsőoktatási intézmények egy trimeszterével, vagy
 - 20 ECTS kredittel az egyéves EMMC, valamint 30 ECTS kredittel hosszabb időtartamú EMMC-k tekintetében, európai felsőoktatási intézmények esetében;
- az oktatás nyelvének sérelme nélkül biztosítaniuk kell legalább két olyan európai nyelv használatát, amelyeket a hallgatók által EMMC-tanulmányaik során felkeresett országokban használnak, és – adott esetben – nyelvi előkészítést és támogatást kell nyújtaniuk a hallgatók számára, különösen az érintett intézmények által szervezett kurzusok formájában;
- garantálniuk kell, hogy a konzorcium közös, kettős vagy többes oklevelet állít ki a tanulmányaikat sikeresen elvégző hallgatók számára³²; támogatni kell a közös oklevelek kiadását eredményező programokat; az ilyen oklevelet (vagy okleveleket) a konzorciumtagok országai illetékes hatóságainak teljes mértékben el kell ismerniük; a támogathatóság e feltételét legkésőbb az első Erasmus Mundus hallgatók beiratkozásáig teljesíteni kell³³; amennyiben e feltétel nem valósul meg, az az Erasmus Mundus finanszírozás visszavonását is jelentheti;
- gondoskodniuk kell egy biztosítási rendszerről, amely megfelelő fedezetet biztosít a hallgatók számára az EMMC-ben való részvételük ideje alatt történő balesetek, sérülések, betegségek stb. esetére³⁴;
- meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az A. kategóriás hallgatókat és harmadik országbeli oktatókat segíthessék a szükséges vízumok és tartózkodási engedélyek beszerzésében³⁵;
- létre kell hozni egy, a képzést támogató és a láthatóságát növelő, közös és világos stratégiát; ennek keretében az egyik legfontosabb feladat az EMMC-képzés saját weboldalának létrehozása, ahol konkrét hivatkozásokat tesznek az Erasmus Mundus programra, és közzétesznek minden olyan lényeges tanulmányi, pénzügyi és adminisztratív információt, amely a képzéssel kapcsolatos;

³¹ A tanulmányi program és a mobilitási utak megtervezésénél lehetőséget kell biztosítani a harmadik országbeli hallgatók számára, hogy teljes EMMC-tanulmányaikat Európában végezzék el.

³² A kettős vagy többes oklevél két vagy több, integrált tanulmányi programban részt vevő intézmény által hivatalosan kiállított két vagy több nemzeti oklevél. A közös oklevél pedig legalább két, integrált tanulmányi programot nyújtó intézmény által kiállított egyetlen oklevél.

³³ A pályázóknak azt tanácsoljuk, hogy vegyék fel a kapcsolatot az Erasmus Mundus nemzeti struktúrájukkal, ahol tájékoztatást és segítséget kérhetnek azzal kapcsolatban, hogy a nemzeti keretek között elismerik-e oklevelüket.

³⁴ A biztosításra vonatkozó minimumkövetelményeket lásd: http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/index_en.php

- a képzés alapját egy, a partner felsőoktatási intézmények megfelelő irányító testülete által aláírt EMMC-megállapodásnak kell képeznie, amely szabályozza a képzés végrehajtásával, finanszírozásával és nyomon követésével kapcsolatos legfontosabb kérdéseket;
- biztosítani kell a szükséges létesítményeket és szolgáltatásokat a hallgatók számára (pl. nemzetközi iroda, elhelyezés, felkészítés (coaching), a vízumok beszerzésével kapcsolatos segítségnyújtás stb.), ideértve az ösztöndíjasok családtagjai és a sajátos igényű ösztöndíjasok számára szükséges szolgáltatásokat.

Jóllehet az EMMC-k bármely tudományterületen működhetnek – egyetlen specializálódott területtől az átfogóbb, több területet felölelő képzésekig –, a pályázók tájékozódjanak az éves pályázati felhívásban arról, hogy a kiválasztott évre milyen lehetséges tematikus prioritásokat állapítanak meg.

Az Erasmus Mundus ösztöndíjas EMMC-hallgatóknak:

- kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy részt vesznek a mesterképzésben ***a hallgatókkal kötött megállapodásban***³⁶ foglalt feltételeknek megfelelően; amennyiben nem teljesítik a megállapodásban előírt feltételeket, az az ösztöndíj visszavonását eredményezheti;
- a tanulmányi idejüket a konzorcium partnerországai közül legalább két, különböző európai országokban található teljes jogú partnernél kell eltölteniük. Ezek az országok nem lehet azonosak azzal az országgal, ahol az ösztöndíjas utolsó egyetemi oklevelét szerezte³⁷; a kötelező mobilitási időszakokat nem helyettesítheti virtuális mobilitás, és a konzorciumon kívüli intézményekben sem lehet teljesíteni azokat;
- a tanulmányi/oktatási/kutatási időszak legnagyobb részét a konzorciumban részt vevő európai országokban kell eltölteniük. Ha azonban az EMMC-konzorcium harmadik országbeli partnerekkel is rendelkezik (teljes jogú partnerekkel vagy társult partnerekkel):
 - az A. kategóriás ösztöndíjasok legfeljebb egy trimeszter (azaz 3 hónapos vagy 15 ECTS kredittel egyenértékű) tanulási/képzési/kutatási vagy terepmunkára szánt időszakot ezekben a harmadik országokban is eltölthetnek, a konzorciumi partnerek egyikének közvetlen felügyelete mellett, de csak abban az esetben, ha ez az ország nem azonos a hallgató származási országával; az itt meghatározott időtartamot meghaladó vagy a hallgató származási országában eltöltött időszakokat az EMMC-ösztöndíj nem fedezheti;
 - a B. kategóriás ösztöndíjasok legalább egy trimesztert vagy 15 ECTS kredittel egyenértékű időszakot, de legfeljebb a mesterképzés keretében folytatott tanulmányaik felét kitevő időszakot e harmadik országokban tölthetnek el, a konzorciumi partnerek egyikének közvetlen felügyelete mellett; az itt meghatározott időtartamot meghaladó időszakokat az EMMC-ösztöndíj nem fedezheti;

Az A. és B. kategóriás ösztöndíjakra egyformán érvényes, hogy a legalább 1 trimeszter időtartamnak (15 ECTS kredit) egy egybefüggő tartózkodást kell jelentenie az érintett harmadik országbeli teljes jogú/társult partnernél.

³⁵ Lásd a 2004. december 13-i 2004/114/EK tanácsi irányelvet.

³⁶ A hallgatókkal kötött megállapodás mintái itt találhatóak: http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/tools/good_practices_en.php. Ezek csak példaként szerepelnek, tartalmukért az Ügynökség nem vállal felelősséget.

³⁷ A közös, kettős vagy többes oklevéllel rendelkező hallgatók választhatnak az oklevélszerzés helye szerinti országok közül.

Az Erasmus Mundus ösztöndíjas EMMC-oktatóknak:

- kötelezettséget kell vállalniuk a mesterképzés tevékenységeiben való aktív részvételre;
- egy legalább kéthetes, és legfeljebb három hónapos időszakot a partner felsőoktatási intézményeknél kell eltölteniük;
- oktatási/kutatási/konzulensi feladatokat kell ellátniuk:
 - a harmadik országbeli oktatóknak az európai partner felsőoktatási intézményeknél,
 - az európai oktatóknak a harmadik országbeli teljes jogú vagy társult partner felsőoktatási intézményeknél;
- kézzel fogható hozzáadott értéket kell nyújtaniuk a képzés és a hallgatók számára (szűkebb területre koncentráló kurzusok tartásával, szemináriumokon vagy műhelymunkákban való részvétellel, a hallgatók kutatási vagy projekttevékenységeinek nyomon követésével és az ezzel kapcsolatos konzultációkkal, szakdolgozatok értékelésében való részvétellel, új oktatási modulok kidolgozásával stb.);
- vendégoktatói tevékenységeiket követően hozzá kell járulniuk általában véve az Erasmus Mundus program, konkrétan pedig a vonatkozó EMMC támogatásához és ismertségének növeléséhez saját felsőoktatási intézményükben és származási országukban.

4.3 ERASMUS MUNDUS MESTERKÉPZÉSEK – ODAÍTÉLÉSI KRITÉRIUMOK

Az EMMC-k kiválasztása egy, az Ügynökség által szervezett versenyeztetés keretében történik a pályázat színvonalának tudományos és szervezési szempontból történő értékelése alapján. A pályázatok értékelése az alábbi öt odaítélési kritériumon alapul (az egyes odaítélési kritériumokra vonatkozóan a pályázati űrlapon konkrét kérdések szerepelnek, amelyek részletesen foglalkoznak az érintett témák mindegyikével):

Kritérium	Súlyozás
<i>Tudományos színvonal</i>	30%
<i>A képzés integráltsága</i>	25%
<i>A képzés irányításával, láthatóságával és fenntarthatóságával kapcsolatos intézkedések</i>	20%
<i>A hallgatók rendelkezésére álló létesítmények és szolgáltatások, nyomon követés</i>	15%
<i>Minőségbiztosítás és értékelés</i>	10%
Összesen	100%

Tudományos színvonal (a végső eredmény 30%-a)

A pályázóknak tudományos szempontból kell bemutatniuk EMMC-pályázatuk céljait, és azt, hogy az EMMC hogyan járulhat hozzá az európai felsőoktatás kiválóságához, versenyképességéhez, innovációjához.

A képzés egységessége (a végső eredmény 25%-a)

A képzés egységességére vonatkozó kritérium elsősorban azt érinti, hogyan történik az EMMC megvalósítása a partnerintézményekben, illetve ezen intézmények között, ami a képzés lebonyolítását és a

hallgatók kiválasztásával, felvételével, vizsgáztatásával, valamint eredményeik elismerésével kapcsolatos mechanizmusokat illeti.

A képzés irányításával, láthatóságával és fenntarthatóságával kapcsolatos intézkedések (a végső eredmény 20%-a)

E kritérium elsősorban arra vonatkozik, hogy a konzorcium hogyan akarja irányítani az EMMC-t, hogy biztosítsák annak hatékony és eredményes megvalósítását.

A hallgatók rendelkezésére álló létesítmények és szolgáltatások, támogatás (a végső eredmény 15%-a)

E kritérium vizsgálatkor különös figyelmet fordítanak a beiratkozott hallgatók rendelkezésére álló létesítményekre és szolgáltatásokra, valamint arra, hogy a pályázó konzorcium hogyan szándékozik biztosítani e hallgatók hatékony részvételét az EMMC tevékenységeiben.

Minőségbiztosítás és értékelés (a végső eredmény 10%-a)³⁸

A pályázó EMMC-knek jellemezniük kell a konzorcium által, a képzés hatékony nyomon követése érdekében kidolgozott minőségbiztosítási és értékelési stratégiát (mind tartalmi, mind pedig adminisztratív szempontból).

4.4 EMMC – PÉNZÜGYI FELTÉTELEK

Pénzügyi hozzájárulás az EMMC működési költségeihez

Egy végső kedvezményezett (azaz konzorcium, hallgató vagy oktató) egyazon közös képzésre egy projekt keretében csak egy uniós támogatásban részesülhet az adott képzés folyamán.

Az EMMC-konzorcium belső igazgatási költségeihez való pénzügyi hozzájárulás: egy 30 000 EUR összegű átalányösszeg minden egyes Erasmus Mundus mesterképzés lebonyolításáért (10 000 EUR minden részt vevő felsőoktatási intézmény után, de legfeljebb 30 000 EUR).

Ezenkívül, az egyes hallgatói ösztöndíjak magukban foglalnak egy, a támogatáshoz kapcsolt maximális összeget, amelynek célja a hallgató EMMC-programokban való részvételi költségeihez való hozzájárulás (lásd alább az egyéni EMMC-ösztöndíjak táblázatát).

A kedvezményezettnek nem kell beszámolnia sem az átalányösszeg, sem pedig az EMMC-költségekhez való ösztöndíj-hozzájárulás felhasználásáról.

Egyéni ösztöndíjak

Az **egyéni hallgatói és oktatói Erasmus Mundus ösztöndíjak odaítélésére** vonatkozó eljárások és kritériumok meghatározása a kiválasztott EMMC-k hatáskörébe tartozik. A hallgatói pályázatok átlátható és objektív elbírálásának biztosítása érdekében a kiválasztott EMMC-knek – szerződéses kötelezettségei részeként – továbbítania kell az Ügynökséghez a hallgatók kiválasztásával kapcsolatos eljárásainak és kritériumainak átfogó ismertetését, még az első egyedi támogatási megállapodás létrejötte előtt³⁹.

Az EMMC-ösztöndíjra pályázni kívánók magánszemélyek tájékozódjanak a kiválasztott mesterképzésekről, valamint keressék fel az általuk kiválasztott mesterképzés(ek) honlapját részletes információkért.

³⁸ A pályázóknak érdemes tanulmányozniuk az [Európai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Regisztert](http://www.eqar.eu) is, amelynek címe: <http://www.eqar.eu>

Az EMMC mind az öt évfolyamának lebonyolítására Erasmus Mundus hallgatói és oktatói ösztöndíjakat ítélnék oda. Az egyének egyes kategóriái számára (az A. és a B. kategóriába tartozó diákok, valamint harmadik országbeli és – adott esetben – európai oktatók) odaítélendő ösztöndíjak számát éves alapon határozzák meg; ezt a számot az érintett tanulmányi évet megelőző év őszén közlik a kiválasztott EMMC-kkel. A hallgatói ösztöndíjak száma a legnagyobb valószínűség szerint 7–17 lesz (az EMMC működési idejétől függően), ezenkívül 36–48 heti oktatói ösztöndíj szól harmadik országbeli oktatók részére és ugyanennyi európai oktatók részére (ha a konzorcium rendelkezik harmadik országbeli teljes jogú/társult partnerekkel).

Megjegyzendő, hogy míg az A. kategóriás ösztöndíjak „**teljes ösztöndíjak**”, amelyek a hallgató minden szükséges költségét fedezik európai tanulmányai ideje alatt, a B. kategóriás ösztöndíjakat a hallgatónak az EMMC-tanulmányai során felmerülő költségeihez való „**pénzügyi hozzájárulásnak**” kell tekinteni.

A magas oktatási színvonal sérelme nélkül és annak érdekében, hogy a hallgatókat/oktatókat földrajzi szempontból széles körből válasszák ki, az EMMC-konzorcium az alábbi alapvető kritériumokat szem előtt tartva választja ki a hallgatókat/oktatókat az Erasmus Mundus ösztöndíjra:

- az EMMC-ösztöndíjra kiválasztott hallgatók közül legfeljebb kettő lehet azonos állampolgárságú;
- az azonos felsőoktatási intézményből származó oktatóknak odaítélt ösztöndíjak száma legfeljebb 3 hónapos időtartamot fedhet le (6 darab kéthetes ösztöndíjjal egyenértékű).
- egy oktató sem részesülhet 3 hónapnál hosszabb időre szóló ösztöndíjban (azaz legfeljebb 6 darab kéthetes ösztöndíjban).

Ha a konzorciumok el kívánják térni e feltétektől, előzetesen engedélyt kell kérniük az Ügynökségtől.

³⁹ Lásd: http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/funding/2010/call_eacea_29_09_en.php

Ösztöndíj táblázat

		A. kategóriás ösztöndíjak	B. kategóriás ösztöndíjak	Oktatói ösztöndíjak
I.	Hozzájárulás az utazási, a berendezési és egyéb költségekhez	4000 EUR egyéves EMMC-k tekintetében; 8000 EUR egy évnél hosszabb képzések tekintetében	3000 EUR – <u>csak</u> ha az EMMC mobilitási időszakot biztosít egy harmadik országbeli teljes jogú/társult partner számára	
II.	Maximális hozzájárulás az EMMC részvételi költségeihez (ideértve a biztosítást is) ⁴⁰	4000 EUR/félév	2000 EUR/félév	
III.	Havi juttatás ⁴¹	1000 EUR/hó	500 EUR/hó	
IV.	Megélhetési támogatás (ez az utazási költségeket is magában foglalja)			1200 EUR/hét/oktató, oktatónként legalább 2 hetes, de legfeljebb három hónapos időszakra

A. kategóriás ösztöndíjak esetében: a hallgatói ösztöndíj minimális összege 10 hónapos (azaz az „n. év” szeptemberétől az „n+1. év” júniusáig tartó) EMMC-k esetében 14 000 EUR, ha az EMMC részvételi költségeihez való hozzájárulás 0 EUR. Ha a részvételi költségekhez való hozzájárulás eléri a szemeszterenkénti 4000 EUR-ban meghatározott maximumot, a hallgatói ösztöndíj maximális összege kétéves (24 hónapos) EMMC esetében 48 000 EUR.

B. kategóriás ösztöndíjak esetében: a hallgatói ösztöndíj minimális összege 10 hónapos, harmadik országba történő mobilitást nem tartalmazó EMMC-k esetében 5000 EUR, ha az EMMC részvételi költségeihez való hozzájárulás 0 EUR. A hallgatói ösztöndíj maximális összege kétéves, harmadik országbeli teljes jogú/társult partnernél töltött mobilitást is tartalmazó EMMC esetében 23 000 EUR, ha a részvételi költségekhez való hozzájárulás eléri a szemeszterenkénti 2000 EUR-ban meghatározott maximumot.

Oktatói ösztöndíjak esetében: az egy oktatónak szóló ösztöndíj minimális összege egy kéthetes tartózkodásra 2400 EUR, az ösztöndíj maximális összege pedig 14 400 EUR, három hónapos tartózkodás esetén.

Az ösztöndíjak összegét az EMMC-konzorciumoknak fizetik ki a képzés egyes évfolyamai során kötött egyedi támogatási megállapodások keretében⁴². A konzorcium feladata biztosítani, hogy az ösztöndíjat az alábbi módon fizetik ki a hallgatók/oktatók számára:

⁴⁰ „Részvételi költségnek” minősül minden olyan kötelező igazgatási/működési költség, amely a hallgatónak az EMMC-ben való részvételéhez kapcsolódik (pl. könyvtári, laboratóriumi díj, tandíj, szociális biztonsági és biztosítási költségek stb.). Minden más költséget, amelyet ezen kívül felszámíthatnak (pl. a terepmunkában való részvételhez), legyen az kötelező vagy önként fizetendő költség, még a pályázási szakaszban közölni kell a pályázó hallgatóval.

⁴¹ A havi juttatások számát a képzés kezdetétől a végéig számítják, amibe adott esetben a két tanév közötti nyári szünet is beletartozik. A havi juttatási összegét növelhetik, hogy segítsen fedezni a sajátos igényű hallgatók járulékos költségeit; az érintett EMMC-knek erről tájékoztatniuk kell az Ügynökséget az éves hallgatói ösztöndíjpályázataik kapcsán.

- Az **I. összeg** (hozzájárulás a hallgató utazási, berendezkedési és egyéb személyes költségeihez) kifizetése az alábbiak szerint történik:
 - **„A. kategóriás” ösztöndíjak** tekintetében: a regisztrációs folyamat végén, egy összegben (az egy tanév alatt lebonyolított EMMC-k esetében) vagy két részletben (hosszabb EMMC-k tekintetében);
 - **„B. kategóriás” ösztöndíjak** tekintetében: a harmadik országban eltöltendő mobilitási időszakra való felkészüléshez.
- A **II. összeget** (maximális hozzájárulás az EMMC részvételi költségeihez – ideértve a biztosítást is) az EMMC-konzorcium közvetlenül felveheti, ha **a hallgató megállapodást írt alá** a konzorciummal, amely megállapodásban egyértelműen meghatározták, hogy a konzorcium milyen összegek és költségek kifizetését vállalja. Noha az EMMC-konzorcium szabadon meghatározhatja azt a megfelelő összeget, amelyet részvételi költségként felszámít a részt vevő hallgatók számára, e költségek meghatározásakor a konzorciumnak figyelembe kell vennie az ösztöndíjban szereplő maximális hozzájárulást az EMMC-ben való részvétel költségeihez. Ha a konzorcium által megállapított tandíjak meghaladják ezt az összeget, a konzorciumnak az Erasmus Mundus ösztöndíjasok számára mentességet kell biztosítani az ezt a maximális ösztöndíj-hozzájárulást meghaladó összegre.
- A **III. összeget** (havi juttatás) havonta és teljes egészében át kell utalni a hallgató személyes bankszámlájára.
- A **IV. összeg** (megélhetési támogatás, beleértve az utazási költségeket) kifizetése: az oktató igényei szerint történik.

Az EMMC-knek ismerniük kell az egyéni ösztöndíjakra a különböző részt vevő országokban vonatkozó adószabályokat, és erről tájékoztatniuk kell az ösztöndíjasokat. Az EMMC-k további tájékoztatást kaphatnak az illetékes Erasmus Mundus nemzeti irodáknál (a nemzeti irodák jegyzékét lásd a 8. fejezetben).

Az ösztöndíjak kezeléséről szóló bővebb tájékoztatásért tekintse meg az EACEA weboldalán megjelent Erasmus Mundus pénzügyi és igazgatási kézikönyvet:

http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/funding/2009/documents/action_1_2009/emmc_adminfin_handb_k.pdf

4.5 EMMC – SZERZŐDÉSES FELTÉTELEK

„Partnerségi keretmegállapodás”

Ha az EMMC pályázata kiválasztásra kerül, az Ügynökség ötéves **partnerségi keretmegállapodást** köt a koordináló intézménnyel. E partnerségi keretmegállapodást egy ötéves időszakra kötik, az 1A. alprogramba tartozó tevékenységek 2013 utáni folytatásától függően. Ez azt jelenti, hogy a kiválasztott EMMC-konzorciumok vállalják, hogy ezen időszakon túl nem módosítják a konzorcium összetételét és a képzés jóváhagyott formáját (természetesen a korszerűsítéstől és az igényekhez való hozzáigazítástól eltekintve).

A konzorcium összetételének változásait – ideértve például harmadik országbeli teljes jogú partnerek felvételét egy meglévő EMMC-be – vagy a képzés tartalmának/struktúrájának jelentős módosítását (az egyes képzések tartalmának rendszeres frissítésével szemben) előzetesen kérelmezni kell az Ügynökségtől, amelynek – a módosítási eljárás keretében – hivatalosan jóváhagyását kell adnia. A jóváhagyás megadása esetén a módosítások a képzés következő lebonyolításától kezdődően lépnek életbe.

⁴² Az újonnan kiválasztott EMMC-k esetében az első egyedi támogatási megállapodást az Ügynökség általi kiválasztásukat követő

„Egyedi támogatási megállapodások”

A partnerségi keretmegállapodás részeként, évente egyedi támogatási megállapodások megkötésére kerül sor, egyenként az EMMC mind az öt évfolyamára vonatkozóan. Az egyedi támogatási megállapodás kiterjed a konzorcium belső igazgatási költségeihez való pénzügyi hozzájárulásra (30 000 EUR egy összegben), valamint az egyes mesterképzéseken hallgatóknak és oktatóknak biztosított egyéni Erasmus Mundus ösztöndíjakra.

A mesterképzés megvalósítását rendszeresen felülvizsgálják az egyedi támogatási megállapodásról szóló jelentések alapján, amelyet a koordináló intézmény nyújt be az EMMC nevében. Az egyedi megállapodások meghosszabbítására vagy meg nem hosszabbítására vonatkozó döntés alapját az képezi, hogy a képzést a pályázatban foglaltak és az Erasmus Mundus program szabályai szerint bonyolították-e le, az Erasmus Mundus támogatásban részesülők végig követték-e a képzést, és sikerült-e fenntartani a magas képzési színvonalat.

A magas minőségi előírásoknak való nyilvánvaló meg nem felelés eseteiben az Ügynökség megteheti, hogy nem hosszabbítja meg az EMMC támogatását és támogatott képzésként való kijelölését, sőt, akár a már folyósított támogatások visszafizetését is kérheti. Erről konzultálhatnak az illetékes nemzeti irodával és – esetleg – az érintett EMMC-ben részt vevő ösztöndíjasokkal.

A támogatás folyósítása

Az EMMC működési költségeihez nyújtott hozzájárulást, valamint a hallgatói és az oktatói ösztöndíjakat egyaránt biztosító Erasmus Mundus támogatást előfinanszírozás formájában, két összegben folyósítják a konzorciumnak, azzal a céllal, hogy induló forrással lássák el a kedvezményezettet:

- az első előfinanszírozási összeget, amely az egyéves EMMC-k támogatásának 80%-ával, illetve a hosszabb képzésekre vonatkozó támogatás 70%-ával egyenlő, az éves egyedi támogatási megállapodásnak a két fél általi aláírását követően folyósítják; ezt a kifizetést legkésőbb 45 nappal azt követően teljesítik, hogy a két fél közül a második (azaz az Ügynökség) aláírta a megállapodást, és megkapott minden szükséges garanciát;
- a támogatás fennmaradó részének megfelelő, második előfinanszírozási kifizetést akkor folyósítják, miután a kedvezményezett hivatalos kifizetési kérelmet nyújt be az Ügynökséghez, amelyben megerősíti, hogy az első előfinanszírozási összeg legalább 70%-át felhasználták.

„EMMC konzorciumi megállapodás”

A részt vevő felsőoktatási intézményeknek az EMMC iránti megfelelő intézményi elkötelezettségét biztosítandó az érintett intézmények illetékes hatóságai egy EMMC-megállapodást írnak alá. E megállapodásnak a lehető legrészletesebben szabályoznia kell az EMMC tevékenységeinek (beleértve az egyéni ösztöndíjak igazgatását is) végrehajtásához, irányításához, nyomon követéséhez és értékeléséhez kapcsolódó valamennyi tanulmányi, adminisztratív és pénzügyi szempontot.

Az újonnan kiválasztott EMMC-k esetében az ilyen megállapodás egy példányát még az első egyedi támogatási megállapodás odaitélése előtt be kell nyújtani az Ügynökséghez.

„Hallgatókkal kötött megállapodás”

A konzorcium feladata biztosítani, hogy minden hallgató aktívan részt vegyen az EMMC tevékenységeiben. Az EMMC-vel kapcsolatos részvételi szabályok kellő mértékű átláthatóságának garantálása érdekében a konzorciumoknak egy – a hallgatókkal kötött és a két fél által a program kezdetén aláírt – megállapodásban

pontosan meg kell határozniuk a hallgatók jogait és kötelezettségeit az EM mesterképzési tanulmányaik vonatkozásában. E megállapodásnak a lehető legvilágosabban tartalmaznia kell a két fél jogait és kötelezségeit, és szabályoznia kell olyan kérdéseket, mint például:

- a hallgatónak felszámított részvételi díj; e díj mit foglal magában vagy (adott esetben) mit nem foglal magában;
- a mesterkurzus legfontosabb szakaszai és a vizsgaidőszakok;
- a vizsgák jellege és a hallgatók teljesítményének értékelésére szolgáló rendszer;
- a hallgatóknak a képzésben/a képzés tevékenységeiben való részvétellel és a tanulmányi teljesítménnyel kapcsolatos kötelezettségei; az e kötelezettségeknek való meg nem felelés következményei.

Attól az Erasmus Mundus ösztöndíjastól, aki úgy dönt, hogy tanulmányi időszaka előtt vagy annak folyamán visszavonja pályázatát, illetve akit a teljesítmény hiánya (vagy az elégtelen teljesítmény) miatt kizárnak a mesterképzésből, a konzorciumtól kapott megfelelő tájékoztatást/figyelmeztetést követően meg kell vonni az ösztöndíjat. E megállapodás egy példányát még az első egyedi támogatási megállapodás odaitélése előtt be kell nyújtani az Ügynökséghez.

A *partnerségi keretmegállapodás* és az *egyedi támogatási megállapodás* mintái (a mellékletekkel együtt) megtalálhatók az Erasmus Mundus weboldalon belül a kedvezményezettek oldalán (lásd: http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/beneficiaries/beneficiaries_action_1_en.php).

A weboldal „bevált gyakorlatot” bemutató oldalán az EMMC-megállapodások és a hallgatókkal kötött megállapodás példái, valamint az e dokumentumokra vonatkozó minimumkövetelmények is megtalálhatók:

http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/tools/good_practices_en.php

4.6 EMMC – KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁS ÉS TERVEZETT MENETREND

A fenti 3.1. pontban említettek mellett az Ügynökséghez benyújtott EMMC-pályázatok egy példányát el kell juttatni a javasolt konzorciumban részt vevő teljes jogú partnerek által képviselt európai országok összes Erasmus Mundus nemzeti irodájához (a nemzeti irodák jegyzékét lásd a 8. fejezetben).

Emellett, és az egyes pályázatoknak megfelelő tudományterületekre szakosodott szakértők azonosításának és felkérésének megkönnyítése érdekében az EMMC-konzorciumok **a teljes pályázat benyújtására vonatkozó határidő előtt négy héttel nyújtsanak be egy rövid összefoglalást a leendő pályázatukról** (legfeljebb egy oldal, benne a cím, a tárgyalt tudományterület(ek), a fő partnerek, valamint a program felépítésének és főbb jellemzőinek rövid összefoglalása).

Azoknak az EMMC-knek, amelyek már részesültek egy ötéves támogatási ciklusból, és most egy újabb ötéves Erasmus Mundus támogatási ciklusra szeretnének pályázni, az új EMMC-pályázatukat a mesterképzésük ötödik évfolyama előtti határidőre kell benyújtaniuk.

Tervezett menetrend

Felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a következő menetrend csak tájékoztató jellegű, és az éves pályázati felhívások függvényében még változhat.

- 1) **„n–2” év november/december:** az éves pályázati felhívások közzététele (tájékoztatás a használandó űrlapokról, valamint a vonatkozó bírálati évre vonatkozó egyéb információkról).
- 2) **„n–1 év március 31.:** az EMMC-összefoglaló benyújtása

- 3) **„n-1 év” április 30.**⁴³: a pályázatok benyújtásának határideje.
- 4) **„n-1 év” májustól júliusig:** a pályázatok értékelése és elbírálása.
- 5) **„n-1 év” szeptember:** közzéteszik a pályázatok elbírálásának eredményeit és a partnerségi keretmegállapodásokat megküldik a kiválasztott EMMC-konzorciumoknak.
- 6) **„n-1 év” szeptemberétől „n év” februárjáig:** azon EMMC-konzorciumok tájékoztató és népszerűsítő kampánya, amelyekhez A. és B. kategóriás hallgatói ösztöndíjakra nyújtanak majd be pályázatokat.
- 7) **„n-1 év” november:** az EMMC-kkel közlik az egyes kategóriákban rendelkezésre álló hallgatói és oktatói ösztöndíjak számát (új, illetve korábbi években kiválasztott EMMC-k, amelyeknek még nem járt le az ötéves ciklusuk).
- 8) **„n év” február vége:** az EMMC-konzorciumok benyújtják az Ügynökséghez az A. kategóriás és B. kategóriás hallgatói ösztöndíjakra jelöltek jegyzékét; az Ügynökség jóváhagyja a listát, és kiállítja a vízumeljárás megkönnyítéséhez szükséges hivatalos dokumentumokat. Az EMMC-konzorciumok nem nyújtják be az Ügynökséghez az Erasmus Mundus ösztöndíjra pályázó kiválasztott oktatók jegyzékét. Utóbbiak kiválasztásának az Erasmus Mundus követelményekkel összhangban történő megszervezéséért teljes mértékben a konzorcium felel, amelynek ezt követően kellő időben frissítenie kell az EM adatbázist.
- 9) **„n év” május:** kidolgozzák az egyedi támogatási megállapodásokat, és a két fél aláírja azokat; az Ügynökség folyósítja az első előfinanszírozási kifizetést a kedvezményezett számára.
- 10) **A támogathatósági időszak kezdőnapjától (azaz az „n év” augusztusától):** az EMMC-k megkezdik tevékenységeiket.

4.7 AZ ERASMUS MUNDUS MÁRKANÉV (EMBN) HASZNÁLATÁNAK FELTÉTELEI

Mint a 3.5 részen belül a „Népszerűsítés” pont alatt már szerepelt, kizárólag a kiválasztott pályázatok hivatkozhatnak az Erasmus Mundus programra, illetve alkalmazhatják a kapcsolódó márkanéveket – például „Erasmus Mundus mesterképzés (EMMC)”, „Erasmus Mundus közös doktori program (EMJD)”, „Erasmus Mundus partnerség” vagy „Erasmus Mundus projekt” – tevékenységeik és eredményeik népszerűsítése és terjesztése céljából.

E szabály alól csak azok az EMMC-k jelentenek kivételt, amelyek 5 egymást követő évben/képzési évfolyam alatt támogatásban részesültek, és támogatásukat a tényleges minőségüktől független okokból (pl. költségvetési okokból) nem újítták meg.

Ezek a képzések továbbra is hivatkozhatnak az Erasmus Mundus program nevére, a következő feltételekkel:

- az érintett EMMC-knek az Erasmus Mundus program támogatásában kellett részesülniük legalább öt egymást követő évben/az EMMC öt egymást követő lebonyolításához;
- az 1A. alprogram éves pályázati felhívása keretében pályázatot kellett benyújtaniuk, és az erre kapott pontszámnak az értékelési és kiválasztási folyamat végén az elérhető legmagasabb pontszám legalább 75%-át kell elérnie;

⁴³ Amennyiben április 30. munkaszüneti napra vagy hétfővégre esik, a benyújtás határideje április utolsó munkanapja.

- hivatalos formában kötelezettséget kell vállalniuk az Erasmus Mundus 1A. alprogram követelményeinek tiszteletben tartására a programismertető 4.2.2 részében meghatározottak szerint, valamint a támogatás éveiben bizonyított magas végrehajtási színvonal fenntartására;
- igazolniuk kell, hogy az érintett nemzeti akreditációs testületek el fogják ismerni a sikeres hallgatóknak az EMBN alá tartozó mesterképzési évfolyam végén kiállítani kívánt (közös, kettős vagy többes) okleveleket.

Amennyiben ezek a feltételek nem teljesülnek, az Ügynökség automatikusan megvonja a képzés arra vonatkozó engedélyét, hogy tájékoztató vagy népszerűsítő tevékenységei során az Erasmus Mundus programra hivatkozzon.

Végezetül felhívjuk a figyelmet arra, hogy az EMBN odaítélése **csak egy képzési évfolyamra szól (hallgatói évfolyamra)** és **csak egyszer lehet megújítani**. Ha az EMBN alá tartozó képzés két egymást követő évfolyama után az EM mesterképzés nem szerepel a támogatásra javasolt közös programok között, az Erasmus Mundusra való hivatkozásokat kivétel nélkül törölni kell a konzorcium tájékoztató és népszerűsítő kiadványaiból.

5 1B. ALPROGRAM: ERASMUS MUNDUS KÖZÖS DOKTORI PROGRAMOK (EMJD)

5.1 BEVEZETÉS

Ma számos európai országban és a világ más területein a doktori képzésekben átfogó reformokat hajtanak végre. Ezek gyorsasága és természete országonként, valamint az érintett felsőoktatási intézményektől és a tanulmányi területektől függően változik.

Jóllehet nem jött létre európai konszenzus egy egységes „doktori program modelljéről” vagy bármilyen „közös európai doktori képzésről”, néhány egyértelmű irányvonal mégis azonosítható. A tendenciák által kijelölt irány egyfelől az, hogy világosabbá tegyék és – bizonyos mértékig – formába öntsék a doktori képzés jellegét (például a célok, a hozzáférés, a doktorjelöltek státusza, a képzés időtartama és elismerése, a kutatási és/vagy a gazdasági ágazathoz fűződő kapcsolatok tekintetében stb.), másfelől pedig az, hogy egyesítsék az erőforrásokat és pótolják a képzési területeken, a tudományos életben és a társadalomban meglévő hiányosságokat (pl. doktori/posztgraduális képzést nyújtó/kutatást végző oktatási intézmények, kettős témavezetésre (co-tutelle) vonatkozó megállapodások, közös vállalkozások létrehozása és a kutatási eredményeket hasznosító cégek révén, amelyek a felsőoktatási intézmények, kutatóintézetek és vállalkozások között valósulnak meg).

E tekintetben az EMMC modell, a rá jellemző magas szintű integrációval, amely számos eltérő megközelítés alkalmazásával párosul, ideális alapnak tűnik, amelyre építve a részt vevő felsőoktatási intézmények új modelleket próbálhatnak ki és hozhatnak létre a jövőbeni közös európai doktorátusi keret tekintetében.

Míg az Európai Bizottság már nagy tapasztalattal rendelkezik a fiatal kutatóknak – ezen belül a doktorjelölteknek – nyújtott pénzügyi támogatások odaítélésében (a Marie Curie ösztöndíjrendszer és különösen a kezdő kutatók továbbképzési hálózatai (ITN) révén), az Erasmus Mundus közös doktori programokat (EMJD-k) e támogatási rendszerek kiegészítőjének kell tekinteni, mivel növelik a doktori programok iránti érdeklődést és e programok intézményi dimenzióját, emellett hozzájárulnak a doktori tanulmányok alakításához az Európai Felsőoktatási Térségben.

Ebből fakadóan az EMJD-k elsődleges célja a strukturált és integrált felsőoktatási együttműködés létrehozása, hogy olyan doktori programokat dolgozzanak ki és hajtsanak végre, amelyek végén kölcsönösen elismert közös, kettős vagy többes doktori fokozat szerezhető.

Ezért a kutatási tevékenységeken és a részt vevő egyéneken túl az intézményeket is a program célkeresztjébe kell helyezni. Az intézményektől azt várják, hogy segítsenek a doktori tanulmányok korszerűsítésére irányuló innovatív modellek előmozdításában, elsősorban az intézményi együttműködésre és a közös irányítási modellek kidolgozására alapozva (pl. a résztvevők felvétele, felügyelet, értékelés, oklevelek kiállítása és a díjak tekintetében alkalmazott szabályzat).

Ebben a keretben az EMJD-nek

- ✓ saját szakmai keretükben is hozzá kell járulniuk a tudás fejlesztéséhez eredeti és független kutatások révén;
- ✓ új kihívásokkal kell foglalkozniuk tudományos és társadalmi-gazdasági szempontból egyaránt;
- ✓ hozzá kell járulniuk az egyetemek/kutatóintézetek és más ágazatok (például az ipar, a kereskedelem és a szolgáltatások) közötti kapcsolatok megerősítéséhez a tudás átadásának és kiaknázásának megerősítése és az innovációs folyamat fokozása érdekében;

- ✓ referenciaértékűvé kell válniuk európai szinten, ezzel hozzájárulva az európai doktori képzés és a kutatás általános színvonalának javításához.

A doktorjelöltek szempontjából az EMJD-knek határozottan foglalkozniuk kell a foglalkoztathatóság kérdésével, ezért:

- ✓ a tudományos életen kívül megfelelő lehetőségeket kell biztosítaniuk a doktorjelöltek számára, hogy elősegítsék szakmai pályafutásukat a szélesebb munkaerőpiacon;
- ✓ megfelelő ösztönzőket kell biztosítani a fejlődő országból érkező jelöltek számára, hogy hazatérjenek és tapasztalataikat saját országukban kamatoztassák.

Gyakorlati szempontból az EMJD-ket az EMMC-kkel hasonló módon hajtják végre. A kiválasztott EMJD-konzorciumoknak pénzügyi támogatást nyújtanak doktori programjuk öt, egymást követő évben történő lebonyolításához és irányításához. Minden évben meghatározott számú ösztöndíjat biztosítanak a konzorcium által kiválasztott európai és harmadik országbeli doktorjelöltek számára.

A következő pontok teljes körű tájékoztatást nyújtanak az Erasmus Mundus közös doktori programot (EMJD-k) megtervezni és megvalósítani kívánó európai és harmadik országbeli felsőoktatási intézmények számára. Ezenkívül az egyéni ösztöndíjakra vonatkozó támogathatósági és pénzügyi minimumfeltételekről is olvashatnak az érdeklődők. Mivel az egyéni ösztöndíjasok kiválasztása, felvétele és további nyomon követése az EMJD feladata, a pályázó konzorciumokat arra kérjük, hogy fordítsanak különös figyelmet a támogathatósági feltételekre.

Az európai kutatással kapcsolatos bővebb felvilágosításért (jogok és köteleességek, nemzeti szabályozások stb.) érdemes felkeresni az EURAXESS portált a következő linken: http://ec.europa.eu/euraxess/index_en.cfm.

5.2 ERASMUS MUNDUS KÖZÖS DOKTORI PROGRAMOK – A TÁMOGATHATÓSÁG FELTÉTELEI

A pályázat benyújtásának határidejét, valamint a vonatkozó éves pályázati felhívásban és annak mellékleteiben (különösen a pályázati űrlapon) meghatározott minden egyéb hivatalos támogathatósági kritériumot be kell tartani.

5.2.1 TÁMOGATHATÓ RÉSZTVEVŐK ÉS A KONZORCIUM ÖSSZETÉTELE

AZ EMJD–KONZORCIUMOK ÖSSZETÉTELE

- Az EMJD megvalósításáért felelős konzorciumot a pályázó szervezet és partnerei alkotják. A szerződéses és pénzügyi kérdésekben a „társult partnerek” nem tekintendők a konzorcium részének.
- A **legkisebb támogatható konzorcium** három, különböző európai országokban található⁴⁴, doktori fokozatok adományozására jogosult, teljes jogú partner felsőoktatási intézményeiből áll, amely országok közül legalább egy uniós tagállam.

EMJD PÁLYÁZÓ/KOORDINÁLÓ INTÉZMÉNY

- Az alábbiak pályázhatnak:

⁴⁴ Az „európai ország” meghatározását lásd a 2. fejezetben: „Meghatározások és szójegyzék”

- egy **európai országban**⁴⁵ működő, doktori fokozatok adományozására jogosult felsőoktatási intézmények, amelyeket a felsőoktatási intézménynek ismernek el azon ország illetékes hatóságai, ahol működésüket folytatják⁴⁶.
- Az európai országokban működő, doktori fokozatok adományozására jogosult doktori/posztgraduális képzést nyújtó/kutatási tevékenységet végző oktatási intézmények vagy kutatóintézetek, amelyeket az érintett ország vonatkozó hatóságai ilyenként elismernek.
- A támogatható pályázó országokban található harmadik országbeli felsőoktatási intézmények (tagozatai) vagy más országokban található európai felsőoktatási intézmények tagozatai nem tekinthetők támogatható pályázóknak.

EMJD TELJES JOGÚ PARTNEREK

- Minden olyan szervezet – különösen a felsőoktatási intézmények, doktori/posztgraduális képzést nyújtó/kutatási tevékenységet végző oktatási intézmények vagy kutatóintézetek –, amely támogatható jelöltek felvétele/alkalmazása/fogadása és oktatási/képzési modulok vagy kutatási lehetőségek biztosítása révén közvetlenül és szerkezeti szempontból hozzájárul az EMJD megvalósításához, teljes jogú partnernek minősül. A teljes jogú partnerektől elvárják, hogy strukturális szerepet töltsenek be az EMJD irányító szervezetében (vagy szervezeteiben).

EMJD TÁRSULT PARTNEREK

- Az EMJD megvalósításában vagy nyomon követésében érintett minden egyéb szervezet a konzorcium „társult partnerének” tekinthető. Ez konkrétan azokra a társadalmi-gazdasági partnerekre vonatkozik (üzleti vállalkozások, különösen kkv-k, hatóságok vagy állami szervezetek, nonprofit vagy karitatív szervezetek, nemzetközi/európai érdekvédelmi szervezetek stb.), amelyek – közép- vagy hosszú távon – javaslatot tehetnek egyedi kutatási projektekre, illetve támogathatnak és kísérhetnek ilyeneket, hozzájárulhatnak a tudás és az eredmények átadásához és az innovációs folyamathoz, továbbá segíthetik az EMJD népszerűsítését, megvalósítását, értékelését és fenntartható fejlesztését.

EMJD-ÖSZTÖNDÍJRA JOGOSULT DOKTORJELÖLTEK

- Két különböző EMJD-ösztöndíj adományozható doktorjelöltek számára:
 - **A. kategóriás ösztöndíj** nyújtható azoknak az EMJD-konzorcium által kiválasztott harmadik országbeli doktorjelölteknek, akik az európai országoktól eltérő országból származnak⁴⁷, és akik nem rendelkeznek lakóhellyel és az elmúlt öt évben nem folytatták fő tevékenységüket (tanulmányok, munka stb.) ezen országok egyikében sem összesen több mint 12 hónapnál tovább⁴⁸. E szabály alól az egyetlen kivétel azokra a harmadik országbeli doktorjelöltekre vonatkozik, akiknek korábban már Erasmus Mundus mesterképzésben való részvételre feljogosító ösztöndíjat ítéltek oda.

⁴⁵ Ahhoz, hogy egy harmadik ország által benyújtott projekt az 1. alprogram tekintetében támogatható legyen, a pályázat kiválasztásáról szóló határozat napján (legkésőbb az EMJD első lebonyolítását megelőző év októberében) egy, az érintett országnak az Erasmus Mundus programban való részvételét megállapító megállapodásnak (vagy egyetértési nyilatkozatnak vagy EGT-vegyesbizottsági határozatnak) kell érvényben lennie. Ellenkező esetben az érintett ország szervezetei harmadik országbeli szervezeteknek minősülnek, amelyek jogosultak a projekteken való részvételre, de nem nyújthatnak be és koordinálhatnak projekteket.

⁴⁶ Az Erasmus Mundus program alkalmazásában és az érintett pályázó országok esetében egy felsőoktatási intézmény elismertnek tekintendő, ha annak az Egész életen át tartó tanulás programja keretében Erasmus Egyetemi Chartát (Erasmus University Charter) ítéltek oda. Amennyiben egy pályázónak (vagy egy európai partnernek) nem ítéltek Erasmus Egyetemi Chartát, az Ügynökség ellenőrzi az érintett Erasmus Mundus nemzeti irodával, hogy a szóban forgó intézmény megfelel-e a program létrehozásáról szóló határozat 2. cikkében megfogalmazott „felsőoktatási intézmény” definíciójának.

⁴⁷ Az „európai ország” meghatározását lásd a 2. fejezetben: „Meghatározások és szójegyzék”

⁴⁸ A 12 hónapos szabályhoz tartozó ötéves bázisidőszakot visszafelé számítják az A. kategóriás ösztöndíjakra vonatkozó pályázatok benyújtási határidejétől kezdve, amikor az EM-konzorcium ezeket benyújtotta az Ügynökséghez.

- **B. kategóriás ösztöndíj** nyújtható azoknak az EMJD-konzorcium által kiválasztott európai doktorjelölteknek, valamint az EMJD-konzorcium által kiválasztott bármilyen doktorjelölteknek, akik nem felelnek meg a fent meghatározott A. kategória feltételeinek.

Az A. és B. kategóriás ösztöndíjra való jogosultság kritériumait egyaránt teljesítő doktorjelölteknek – pl. a kettős állampolgárságú hallgatóknak – választaniuk kell a kategóriák közül. Ennek megfelelően a két kategória közül egyszerre csak az egyikben jogosultak ösztöndíjra pályázni.

- A doktorjelölteknek már rendelkezniük kell az első posztgraduális oklevelükkel vagy igazolniuk kell a nemzeti jogszabályok és gyakorlat szerint ezzel egyenértékű elismert tanulmányok teljesítését⁴⁹.
- Az egyéni EMJD-ösztöndíjakat kizárólag az egyik doktori program teljes időse képzésére történő beiratkozáshoz ítélik oda.
- Azok, akik már részesültek EMJD-ösztöndíjban, nem jogosultak egy második támogatásra.
- Az EMJD-ösztöndíjban részesülő doktorjelöltek nem részesülhetnek más uniós támogatásban, mialatt az Erasmus Mundus doktori képzésben vesznek részt.
- Csak azok a pályázók jogosultak ösztöndíjra, akik pályáztak egy EMJD-konzorciumnál, és akiknek a pályázatát elfogadták a doktorjelöltekre vonatkozó pályázati és kiválasztási kritériumokkal összhangban.
- A hallgatók/doktorjelöltek maguk választhatják meg, hogy az Erasmus Mundus 1. alprogram melyik közös programjánál (EMMC vagy EMJD) pályáznak Erasmus Mundus ösztöndíjra/doktori ösztöndíjra, de legfeljebb három különböző közös programra pályázhatnak.

5.2.2 TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK

Az Erasmus Mundus közös doktori programokat (EMJD-k) európai és a világ más részein működő felsőoktatási intézmények konzorciumai és szociális-gazdasági partnerek tervezik meg és valósítják meg. A beiratkozott doktorjelöltek magas színvonalú képzésben részesülnek, és legalább két, a konzorciumban jelen lévő európai országban folytatnak kutatásokat; a program sikeres elvégzése esetén közös, kettős vagy többes közös doktori okleveleket állítanak ki számukra a konzorcium nevében.

Az Erasmus Mundus közös doktori programoknak meg kell felelniük az alábbi feltételeknek:

- Olyan képzési és kutatási programok, amelyeket a jelöltek legfeljebb 4 év alatt végeznek el⁵⁰.
- A pályázatok benyújtásának idejéig a programnak már teljes mértékben kidolgozottnak kell lennie és készen kell állnia arra, hogy legalább egymást követően öt alkalommal lebonyolítható a pályázás évét követő tanulmányi évtől kezdődően (pl. az „n-1 év” áprilisában benyújtott EMJD-pályázat esetében a közös program első részét „n év” augusztusától/szeptemberétől meg kell tudni kezdeni).
- A doktori programot európai és harmadik országbeli doktorjelöltek bevonásával kell lefolytatni, és minden évben fenn kell tartani bizonyos számú helyet az Erasmus Mundus ösztöndíjasok számára; ez a szám évente változik, és erről az érintett tanulmányi évet megelőző év őszén tájékoztatják a kiválasztott EMJD-konzorciumokat.⁵¹

⁴⁹ Azok a jelöltek, akik csak az ösztöndíjpályázatban érintett tanévet megelőző tanév végére szerzik meg posztgraduális felsőoktatási oklevelüket, ettől függetlenül pályázhatnak doktori ösztöndíjra és kiválaszthatók az adott konzorcium részéről, azzal a feltétellel, hogy az előírt oklevelet még a közös doktori program kezdete előtt megszerzik.

⁵⁰ Jóllehet a jelölteknek legfeljebb négy év alatt el kell végezniük doktori tanulmányaikat, az EMJD-ösztöndíj legfeljebb hároméves időszakra vonatkozik.

⁵¹ Az ösztöndíjak száma valószínűleg 6–10 lesz a közös program egyes évfolyamai tekintetében (tájékoztató jellegű adat).

- Minden évben gondoskodni kell arról, hogy minden felvett jelölt „n év” augusztusa és „n+1 év” márciusa között megkezdje doktori tanulmányait, és e tevékenységeiket (ideértve a szakdolgozat megvédését is) legkésőbb „n + 4 év” októberéig befejezzék.
- Rendelkezniük kell egy közös irányítási struktúrával, valamint közös felvételi, kiválasztási, felügyeleti, nyomon követési és ellenőrzési eljárásokkal.
- A tagok nemzeti jogával összhangban megegyeznek abban, hogy megállapítanak-e tandíjat. Ha tandíjat állapítanak meg, az EMJD-konzorciumnak biztosítania kell, hogy a fizetendő díjak világosak és átláthatók legyenek a doktorjelöltek számára; az EMJD-ösztöndíjasok esetében a tandíj teljes összegét fedeznie kell a konzorcium számára a doktorjelölt részvételi költségei tekintetében odaítélt, rögzített hozzájárulásnak (lásd a 4.4. pontot alább). Adott esetben mentességet kell alkalmazni minden, e rögzített hozzájáruláson felüli díjösszeg tekintetében.
- A programnak a konzorciumban képviselt európai országok közül legalább kettőben képzési/kutatási időszakokat kell biztosítania. E mobilitási időszakoknak egyenként hozzá kell járulniuk a program teljesítéséhez, és legalább hat hónapig kell tartaniuk (összesítve vagy folyamatosan).
- Biztosítani kell, hogy a jelöltek doktori programjuk legalább kétharmadát Európában töltsék az ösztöndíj által finanszírozott időszak esetében.
- A programoknak garantálniuk kell, hogy a konzorcium közös, kettős vagy többes oklevelet állít ki a tanulmányaikat sikeresen elvégző jelöltek számára⁵²; támogatni kell a közös oklevelek kiadását eredményező programokat; az ilyen oklevelet (vagy okleveleket) a konzorciumtagok országai illetékes hatóságainak teljes mértékben el kell ismerniük.
- „Munkaszerződéseket”⁵³ kell kínálni az Erasmus Mundus ösztöndíjasoknak⁵⁴, kivéve azokat a megfelelően dokumentált eseteket, ahol a nemzeti jog tiltja ezt a lehetőséget. Ha nem lehetséges ilyen szerződés odaítélése (ezt megfelelően indokolni kell a pályázati úrlapon), az EMJD-konzorcium más megközelítést is alkalmazhat, amely összhangban van a nemzeti joggal, és biztosítja az ösztöndíjasok számára szociális biztonsági szempontból szükséges biztosítási fedezetet.
- Biztosítani kell, hogy a doktori programba beiratkozott Erasmus Mundus ösztöndíjasokra alkalmazandó valamennyi támogathatósági feltétel teljesüljön a fenti 5.2.1. pontban meghatározott kritériumok alapján.
- Írásbeli megerősítéssel kell biztosítani, hogy a program a megfelelő etikai bizottság(ok)tól kedvező vélemény(eke)t kapott, és megfelelő esetben elnyerte az illetékes nemzeti vagy helyi hatóság(ok) szabályozási jóváhagyását a kutatás elvégzésének helye szerinti országban, még az ilyen véleményhez vagy jóváhagyáshoz kötött jóváhagyott kutatás megkezdése előtt. A megfelelő nemzeti vagy helyi etikai bizottságoktól kapott hivatalos jóváhagyás másolatát kérésre az Ügynökségnek is be kell mutatni⁵⁵.

⁵² A kettős vagy többes oklevél két vagy több, integrált tanulmányi programban részt vevő intézmény által hivatalosan kiállított két vagy több nemzeti oklevél. A közös oklevél pedig legalább két, integrált tanulmányi programot nyújtó intézmény által kiállított egyetlen oklevél.

⁵³ Lásd a 2. fejezetben szereplő meghatározást.

⁵⁴ Bár a munkaszerződésekre vonatkozó követelmény kifejezetten az Erasmus Mundus doktori ösztöndíjasokra alkalmazandó, e felvételi hozzáállást ajánlatos kiterjeszteni az EMJD-be beiratkozott összes doktorjelöltre.

⁵⁵ Az etikai kérdések ellenőrzésére a jelöltek kiválasztásának szakaszában kerül sor. A vonatkozó etikai kérdésekről szóló részletes információk a doktorjelöltek kiválasztásához a konzorcium részére közvetlenül elküldött pályázati úrlapon található. Az etikai kérdésekre vonatkozó általános felvilágosítás bővebben az FP7-PEOPLE-2010-ITN pályázati felhívásban is megtalálható a következő linken: http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.PeopleDetailsCallPage&call_id=247 és a következő linken is: http://cordis.europa.eu/fp7/ethics_en.html.

- A képzés alapját egy, a teljes jogú partnerintézmények megfelelő hatóságai által aláírt EMJD-megállapodásnak kell képeznie, amely szabályozza a program végrehajtásával és nyomon követésével kapcsolatos legfontosabb kérdéseket.
- Az oktatás nyelvének sérelme nélkül biztosítaniuk kell legalább két olyan európai nyelv használatát, amelyeket azon országokban használnak, ahol az EMJD-ben részt vevő felsőoktatási intézmények találhatóak, és – adott esetben – nyelvi előkészítést és támogatást kell nyújtaniuk a hallgatók számára, különösen az érintett intézmények által szervezett kurzusok formájában.

Jóllehet a kutatás és a technológiai fejlesztés valamennyi területe jogosult a támogatásra, e területek körét pontosan meg kell határozni a pályázatban, hogy garantálható legyen az innovatív megközelítések alkalmazása, és biztosítsák az Erasmus Mundus program céljainak és prioritásainak teljes körű megvalósítását.

A javasolt EMJD-knek olyan azonosított és elismert kiválósági területekre kell irányulniuk, ahol új paradigmákra és megközelítésekre van szükség. A pályázók – alulról induló kezdeményezéseknek megfelelően – szabadon jelölhetik ki e területeket. Adott esetben az éves pályázati felhívás is meghatározhatja az egyedi tematikus prioritásokat.

AZ ERASMUS MUNDUS ÖSZTÖNDÍJAS DOKTORJELÖLTEKNEK:

- kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy részt vesznek a doktori programban a konzorcium által **a doktorjelöltekkel kötött megállapodásban** foglalt feltételeknek megfelelően (lásd a 5.5. pontot alább); amennyiben nem teljesítik a megállapodásban előírt feltételeket, az az ösztöndíj visszavonását eredményezheti;
- a képzési/kutatási időszakokat a konzorciumban képviselt legalább két európai országban kell eltölteniük; a B. kategóriás ösztöndíjasoknak legalább két országban kell képzési/kutatási idejüket töltetniük, amelyek nem lehet azonosak azzal az országgal, ahol a doktorjelölt az utolsó egyetemi oklevelét szerezte⁵⁶;
- a doktori program legnagyobb részét a konzorciumban vagy a társult partnerek között képviselt európai országokban kell eltölteniük; mindazonáltal, ha az EMJD-konzorcium harmadik országbeli teljes jogú partnerekkel és/vagy társult partnerekkel is rendelkezik:
 - az A. kategóriás ösztöndíjasok legfeljebb egy szemeszter (vagy 6 hónapos, összesítve vagy folyamatosan) képzési/kutatási/terepmunkával töltött időszakot ezekben az országokban is eltölthetnek; az itt meghatározott időtartamot meghaladó időszakokat az EMJD-ösztöndíj nem fedezheti;
 - a B. kategóriás ösztöndíjasok doktori tanulmányaikból legfeljebb egy évet tölthetnek el (halmozottan vagy egymást követően) ezekben az országokban; az itt meghatározott időtartamot meghaladó időszakokat az EMJD-ösztöndíj nem fedezheti.

5.3 ERASMUS MUNDUS KÖZÖS DOKTORI KÉPZÉSEK – ODAÍTÉLÉSI KRITÉRIUMOK

Az EMJD-k kiválasztása egy, az Ügynökség által szervezett versenyeztetés keretében történik, a pályázat színvonalának tudományos, kutatási és szervezési szempontból történő értékelése alapján. A pályázatok értékelése az alábbi **öt odaítélési kritériumon** alapul. (Az egyes odaítélési kritériumokra vonatkozóan a

⁵⁶ A közös, kettős vagy többes oklevéllel rendelkező doktorjelöltek választhatnak az oklevélszerzés helye szerinti országok közül.

pályázati űrlapon konkrét kérdések szerepelnek, amelyek részletesen foglalkoznak az érintett témák mindegyikével):

Kritérium	Súlyozás
Tudományos és kutatási színvonal	25%
A partnerség rendelkezésére álló tapasztalat és a partnerség összetétele	25%
A program európai integrációja és működése	20%
Az EMJD-ösztöndíjban részesülő jelöltekre vonatkozó rendelkezések	15%
A program irányítása, fenntarthatósága és minőségbiztosítása	15%
Összesen	100%

Tudományos és kutatási színvonal (a végső eredmény 25%-a)

E kritérium értelmében a pályázóknak tudományos és kutatási szempontból kell bemutatniuk EMJD-pályázatuk céljait, és azt, hogy az EMJD hogyan járulhat hozzá az európai felsőoktatás és kutatás kiválóságához, versenyképességéhez, illetve az ezek keretében megvalósuló innovációhoz.

A partnerség rendelkezésére álló tapasztalat és a partnerség összetétele (a végső eredmény 25%-a)

E kritérium alapján azt értékelik, hogy a partnerség mennyiben felel meg a program célkitűzéseinek, különös tekintettel a konzorciumi partnerek tudományos kiválóságára, valamint oktatási, kutatási és innovációs kapacitására.

A program európai integrációja és működése (a végső eredmény 20%-a)

Ez a kritérium elsősorban azt érinti, hogy miként történik az EMJD végrehajtása a partnerintézményekben és ezen intézmények között magának a doktori programnak lebonyolítását illetően.

Az EMJD-pályázókra és -ösztöndíjasokra vonatkozó rendelkezések (a végső eredmény 15%-a)

E kritérium kapcsán olyan szempontokat vizsgálnak, mint az átfogó népszerűsítési és marketingsratégia, az ösztöndíjak kezelésére szolgáló rendszerek megléte, a felvételi feltételek és a jelölteknek nyújtott támogatás a nyelvi szempontok, karrierlehetőségek és szolgáltatások terén.

Az EMJD irányítása és minőségbiztosítása (a végső eredmény 15%-a)⁵⁷

E kritérium kapcsán felméri az átfogó szervezési intézkedéseket és együttműködési mechanizmusokat a konzorciumon belül, továbbá megvizsgálják az előirányzott értékelési és fenntarthatósági terveket, valamint a kiegészítő finanszírozás meglétét.

⁵⁷ A pályázóknak érdemes tanulmányozniuk az [Európai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Regisztert](http://www.eqar.eu) is a <http://www.eqar.eu> címen.

5.4 EMJD – PÉNZÜGYI FELTÉTELEK

Pénzügyi hozzájárulás az EMJD működési költségeihez

Minden egyes projektre érvényes, hogy egyazon közös programra az adott program időtartama alatt egy végső kedvezményezettnek (azaz konzorciumnak, hallgatónak vagy oktatónak) csak egy uniós támogatás ítéltető oda.

Az EMJD belső igazgatási költségeihez való pénzügyi hozzájárulás egy 50 000 EUR összegű átalányösszeg minden egyes közös program lebonyolításáért (15 000 EUR részt vevő szervezetként, de összesen legfeljebb 45 000 EUR, és további 5000 EUR kiegészítő összeg a koordináló szervezet számára).

Ezenkívül az egyes ösztöndíjak magukban foglalnak egy, a támogatáshoz kapcsolt rögzített összeget, amelynek célja, hogy hozzájárulást biztosítsanak a pályázók az EMJD-programokban való részvételének költségeihez (lásd alább az *egyéni EMJD-ösztöndíjak táblázatát*).

A kedvezményezettnek nem kell beszámolnia sem az átalányösszeg, sem pedig az EMJD-költségekhez való ösztöndíj-hozzájárulás felhasználásáról.

Egyéni doktori ösztöndíjak:

Az **egyéni ösztöndíjak doktorjelöltek számára történő odaítélésére** vonatkozó eljárás és kritériumok a kiválasztott EMJD-k hatáskörébe tartoznak. A doktorjelöltek átlátható és objektív kiválasztásának biztosítása érdekében a kiválasztott EMJD-nek – szerződéses kötelezettségei részeként – továbbítania kell az Ügynökséghez a doktorjelöltek kiválasztásával kapcsolatos eljárásainak és kritériumainak átfogó ismertetését, még az első egyedi támogatási megállapodás létrejötte előtt⁵⁸.

Az EMJD-ösztöndíjra pályázni kívánó személyeknek tájékozódjanak a kiválasztott programokról, valamint tanulmányozzák a kapcsolódó honlapokon közzétett részletes információkat.

Az EMJD mind az öt évfolyamán korlátozott számú A. és B. kategóriás ösztöndíjat ítélnek oda a közös programban részt vevő doktorjelöltek számára. Az egyes kategóriák tekintetében az ösztöndíjak számát éves alapon határozzák meg; ezt a számot az adott EMJD lebonyolításának kezdetét megelőző év őszén közlik az EMJD-ekkel. Az ösztöndíjak száma valószínűleg 6–10 lesz mindkét kategória tekintetében (tájékoztató jellegű adat).

Általános szabályként, valamint az *Európai Kutatói Chartában* és a *Kutatók Felvételi Eljárásainak Magatartási Kódexében* foglalt elveknek megfelelően az EMJD-konzorciumnak „munkaszerződés” keretében kell foglalkoztatnia az Erasmus Mundus ösztöndíjasait, kivéve a megfelelően dokumentált eseteket (ahol a nemzeti jog tiltja ezt a lehetőséget). Ha nem lehetséges ilyen szerződés odaítélése (ezt megfelelően indokolni kell a pályázati űrlapon), az EMJD-konzorcium más megközelítést is alkalmazhat, amely összhangban van a nemzeti joggal, és biztosítja az ösztöndíjasok számára szociális biztonsági szempontból szükséges biztosítási fedezetet.

A magas oktatási színvonal sérelme nélkül és annak érdekében, hogy a doktorjelölteket földrajzi szempontból széles körből válasszák ki, egy doktori programon belül legfeljebb két azonos állampolgárságú doktorjelöltnek adományozhatnak EMJD-ösztöndíjat. Ha a konzorciumok el kívánják térni ettől a feltételtől, ehhez előzetesen engedélyt kell kérniük az Ügynökségtől.

⁵⁸ Lásd: http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/funding/2010/call_eacea_29_09_en.php

Egyéni ösztöndíjak táblázata

		„A. kategóriás” ösztöndíj (3 éves doktori ösztöndíj összegei)	„B. kategóriás” ösztöndíj (3 éves doktori ösztöndíj összegei)
I.	Rögzített hozzájárulás az utazási, a berendezkedési és egyéb költségekhez	€ 7500	3000 EUR – harmadik országbeli teljes jogú/társult partnereknél tervezett mobilitás esetén
II.	Rögzített hozzájárulás a doktorjelöltnek a programban való részvétel kapcsán felmerülő költségeihez ⁵⁹	300 EUR/hó (10 800 EUR 36 hónapra) a laboratóriumi munkát nem igénylő EMJD-khez vagy 600 EUR/hó (21 600 EUR 36 hónapra) laboratóriumi munkát igénylő EMJD-khez	
III.	Rögzített megélhetési támogatás (összesen 36 hónapra) ⁶⁰	- 2800 EUR/hó (100 800 EUR 36 hónapra) „munkaszerződés” esetén - 1400 EUR/hó (50 400 EUR 36 hónapra) javadalmazásra	
	Ösztöndíj teljes összege	61 200 EUR és 129 900 EUR között (az előbbi laboratóriumi munkát nem igénylő „B. kategóriás” ösztöndíjakra vonatkozik, a részvételi költségekhez való rögzített összegű hozzájárulással, harmadik ország teljes jogú/társult partnerénél töltött mobilitás nélkül, javadalmazás alapján; az utóbbi pedig laboratóriumi munkát igénylő „A. kategóriás” ösztöndíjakra vonatkozik, „munkaszerződéssel”).	

Az ösztöndíjak összegét az EMJD-konzorciumoknak fizetik ki az öt doktori program egyes évfolyamokra vonatkozó egyedi támogatási megállapodások keretében⁶¹.

A konzorcium feladata biztosítani, hogy az ösztöndíjat az alábbi módon fizetik ki a jelöltek számára:

- Az **I. összeg** (hozzájárulás a jelölt utazási, berendezkedési és egyéb személyes költségeihez) kifizetése részletekben történik, a jelölt igényeinek megfelelően.
- A **II. összeget** (rögzített hozzájárulás a doktorjelöltnek a programban való részvétel kapcsán felmerülő költségeihez) a konzorcium közvetlenül folyósíthatja a doktorjelöltnek, ha az utóbbi megállapodást írt alá a konzorciummal („doktorjelöltekkel kötött megállapodás”), amely megállapodásban egyértelműen meghatározták a kifizetendő összeget és azt, hogy ez milyen költségek/tevékenységekre vonatkozik. A konzorcium ezzel a hozzájárulással a jelölt oktatási és

⁵⁹ E költségeknek tartalmazniuk kell a pályázónak az EMJD-ben való részvétel kapcsán felmerülő minden kötelező költségét; e költségeket a doktorjelölt tényleges tanulmányi és kutatási helyétől függetlenül kell megállapítani és e költségeknek átláthatónak kell lenni a doktorjelöltek számára (meg kell jelenteni az EMJD weboldalán, és tartalmaznia kell a doktorjelöltekkel kötött megállapodásnak).

⁶⁰ E havi juttatások összegét növelhetik, hogy segítsen fedezni a sajátos igényű doktorjelöltek járulékos költségeit. Az EMJD-knek erről tájékoztatniuk kell az Ügynökséget az éves ösztöndíjpályázataik keretében.

⁶¹ Az újonnan kiválasztott EMJD-k esetében az első egyedi támogatási megállapodást az Ügynökség általi kiválasztásukat követő év második negyedévében adják ki.

kutatási tevékenységekben való részvételéhez kapcsolódó kiadásokat szándékozza fedezni (az oktatáshoz és kutatáshoz kapcsolódó költségek, üléseken, konferenciákon való részvétel stb.). Noha az EMJD-konzorcium szabadon meghatározhatja azt a megfelelő összeget, amelyet részvételi költségként felszámít a doktorjelöltek számára, az Erasmus Mundus ösztöndíjasoknak mentességet kell biztosítani az e költségek tekintetében nyújtott rögzített ösztöndíj-hozzájárulást meghaladó összegre.

- A **III. összeg** (rögzített megélhetési támogatás) havonta kell átutalni a doktorjelölt személyes bankszámlájára.
 - „Munkaszerződés” megléte esetén a konzorcium levonhatja az ilyen szerződés esetén fizetendő díjakat és adókat. Ebben az esetben e megélhetési támogatás a jelölt fizetésével kapcsolatos költségekhez való bruttó uniós hozzájárulásnak minősül. A nemzeti jogszabályok szerinti kötelező levonások utáni nettó fizetésnek meg kell egyeznie a javadalmazás összegével (azaz havi 1400 EUR összeggel).
 - Javadalmazás esetén a havi 1400 EUR összeget teljes egészében ki kell fizetni a doktorjelölteknek, havi részletekben.

A fogadó szervezet kiegészítheti a jelölteknek biztosított juttatást, amennyiben ez összhangban van a nemzeti szabályokkal és e kiegészítő források támogatható kiadásokra vonatkozó kritériumaival.

Az EMJD-knek ismerniük kell az egyéni ösztöndíjakra a különböző részt vevő országokban vonatkozó adószabályokat, és erről tájékoztatniuk kell az ösztöndíjasokat. Az EMJD-k további tájékoztatást kaphatnak az illetékes Erasmus Mundus nemzeti irodáknál (a nemzeti irodák jegyzékét lásd a 8. fejezetben).

Az ösztöndíjak kezeléséről szóló bővebb tájékoztatásért tekintse meg az EACEA weboldalán megjelent Erasmus Mundus pénzügyi és igazgatási kézikönyvet:

http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/funding/2009/documents/action_1_2009/emmc_adminfin_handbk.pdf

5.5 EMJD – SZERZŐDÉSES FELTÉTELEK

„Partnerségi keretmegállapodás”

Ha az EMJD pályázata kiválasztásra kerül, az Ügynökség ötéves **partnerségi keretmegállapodást** köt a konzorcium koordináló intézményével. E partnerségi keretmegállapodást ötéves időszakra kötik, a program 2013 utáni meghosszabbításától függően. Ez azt jelenti, hogy a kiválasztott EMJD-konzorciumok vállalják, hogy ezen időszakon túl alapvetően nem módosítják a program tartalmának jóváhagyott formáját (természetesen a korszerűsítéstől és az igényekhez való hozzáigazítástól eltekintve).

A konzorcium összetételének változásait vagy a közös program tartalmának/struktúrájának jelentős módosítását (az egyes kurzusok és képzési modulok tartalmának rendszeres frissítésével szemben) előzetesen kérelmezni kell az Ügynökségtől, amelynek – a módosítási eljárás keretében – hivatalosan jóváhagyását kell adnia. A jóváhagyás megadása esetén a módosítások a közös doktori program következő lebonyolításától kezdődően lépnek életbe.

„Egyedi támogatási megállapodások”

A partnerségi keretmegállapodás részeként a finanszírozás biztosítása érdekében évente egyedi támogatási megállapodások megkötésére kerül sor, egyenként a doktori program mind az öt lebonyolítása tekintetében. Az egyedi támogatási megállapodás kiterjed az EMJD-program által a program szervezésére és

megvalósítására nyújtott pénzügyi hozzájárulásra (50 000 EUR egy összegben), valamint az egyes EMJD-programokban a doktorjelölteknek biztosított egyéni Erasmus Mundus ösztöndíjakra.

Az egyedi támogatási megállapodásokat rendszeresen felülvizsgálják a koordináló intézmény által az EMJD nevében benyújtott jelentések alapján. Az egyedi megállapodások meghosszabbítására vagy meg nem hosszabbítására vonatkozó döntés alapját az képezi, hogy a programot a pályázatban foglaltak és az Erasmus Mundus program szabályai szerint bonyolították-e le, az Erasmus Mundus támogatásban részesülők végig követték-e a közös programot, és sikerült-e fenntartani a magas képzési színvonalat.

A magas minőségi előírásoknak való nyilvánvaló meg nem felelés eseteiben az Ügynökség megteheti, hogy nem hosszabbítja meg az EMJD-program támogatását és támogatott képzésként való kijelölését, sőt, akár a már folyósított támogatások visszafizetését is kérheti. Erről konzultálhatnak az illetékes nemzeti struktúrával és – esetleg – az érintett EMJD-programban részt vevő ösztöndíjasokkal.

A támogatás folyósítása

Az EMJD működési költségeihez nyújtott hozzájárulást, valamint a doktorjelöltek ösztöndíjait egyaránt biztosító Erasmus Mundus támogatást előfinanszírozás formájában, két összegben folyósítják a konzorciumnak, azzal a céllal, hogy induló forrással lássák el a kedvezményezettet:

- az első előfinanszírozási összeget, amely a támogatás 70%-ával egyenlő, az éves egyedi támogatási megállapodásnak a két fél általi aláírását követően folyósítják; ezt a kifizetést legkésőbb 45 nappal azt követően teljesítik, hogy a két fél közül a második (azaz az Ügynökség) aláírta a megállapodást, és megkap minden szükséges garanciát;
- a támogatás fennmaradó részének megfelelő, második előfinanszírozási kifizetést akkor folyósítják, miután a kedvezményezett hivatalos kifizetési kérelmet nyújt be az Ügynökséghez, amelyben megerősíti, hogy az első előfinanszírozási összeg legalább 70%-át felhasználták.

„EMJD konzorciumi megállapodás”

A partnerintézményeknek az EMJD iránti megfelelő intézményi elkötelezettségét biztosítandó az érintett intézmények illetékes testületei egy „EMJD-megállapodást” írnak alá. E megállapodásnak a lehető legrészletesebben szabályoznia kell az EMJD-program tevékenységeinek megvalósításához, irányításához, nyomon követéséhez és értékeléséhez kapcsolódó valamennyi tanulmányi, kutatási, adminisztratív és pénzügyi szempontot.

Az újonnan kiválasztott EMJD-k esetében az ilyen megállapodás egy példányát még az első egyedi támogatási megállapodás odaítélése előtt be kell nyújtani az Ügynökséghez.

„Doktorjelöltekkel kötött megállapodás”

A konzorcium feladata biztosítani, hogy minden doktorjelölt aktívan részt vegyen az EMJD tevékenységeiben. Az EMJD-vel kapcsolatos részvételi szabályok kellő mértékű átláthatóságának garantálása érdekében a konzorciumoknak egy – a doktorjelöltekkel kötött és a két fél által a program kezdetén aláírt – megállapodásban pontosan meg kell határozniuk a jelöltek kötelezettségeit. E megállapodásnak a lehető legvilágosabban tartalmaznia kell a két fél jogait és kötelezéseit, és szabályoznia kell olyan kérdéseket, mint például:

- a jelölteknek felszámított részvételi díj; e díj mit foglal magában vagy (adott esetben) mit nem foglal magában;
- a jelölt kutatási tevékenységének tárgya, valamint doktori programjának felépítése, az abban foglalt tevékenységek és fontosabb események;

- a felügyeleti/nyomon követési/értékelési eljárások jellege és a hallgatók teljesítményének értékelésére alkalmazott kritériumok;
- a hallgatóknak az előzetes kutatási eredmények benyújtásával és a disszertációjuk előrehaladásával kapcsolatos kötelezettségei, valamint az e kötelezettségeknek megszegésének következményei.

Azoktól az Erasmus Mundus ösztöndíjasoktól, akik nem teljesítik a konzorcium felé vállalt kötelezettségeiket, megfelelő figyelmeztetést követően megvonják az ösztöndíjat.

E megállapodás egy példányát még az első egyedi támogatási megállapodás odaítélése előtt be kell nyújtani az Ügynökséghez.

A *partnerségi keretmegállapodás* és az *egyedi támogatási megállapodás* mintái (a mellékletekkel együtt) megtalálhatók az Erasmus Mundus weboldalon belül a kedvezményezettek oldalán (lásd: http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/beneficiaries/beneficiaries_action_1_en.php).

5.6 EMJD – KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁS ÉS TERVEZETT MENETREND

A fenti 3.1. pontban említettek mellett az Ügynökséghez benyújtott EMJD-pályázatok egy példányát el kell juttatni a javasolt konzorciumban részt vevő teljes jogú partnerek által képviselt európai országok Erasmus Mundus nemzeti irodához (a nemzeti irodák jegyzékét lásd a 8. fejezetben).

Annak érdekében, hogy elősegítsék az egyes egyéni pályázatoknak megfelelő tudományos és kutatási területre specializálódott szakértők azonosítását és felkérését, az EMJD-konzorciumok a **pályázatok beadásának végső határideje előtt négy héttel nyújtsák be jövőbeni pályázatuk összefoglalóját** (legfeljebb egy oldal terjedelemben; ennek tartalmaznia kell a címet, az érintett tudományterületet (területeket), a legfontosabb partnereket, valamint a program struktúrájának és fő jellemzőinek rövid összefoglalását).

Tervezett menetrend

Felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a következő naptár csak tájékoztató jellegű, és az éves pályázati felhívások függvényében még változhat.

- 1) **„n–2 év” november/december:** az éves pályázati felhívások közzététele (tájékoztatás a használandó űrlapról, valamint a vonatkozó bírálati évre vonatkozó egyéb információkról).
- 2) **„n–1 év” március 31.:** az EMJD-összefoglaló benyújtása.
- 3) **„n–1 év” április 30.⁶²:** az EMJD-pályázatok benyújtása.
- 4) **„n–1 év” májustól júliusig:** az EMJD-pályázatok értékelése és elbírálása.
- 5) **„n–1 év” szeptember:** közzéteszik a pályázatok elbírálásának eredményeit és a partnerségi keretmegállapodásokat megküldik a kiválasztott EMJD-konzorciumoknak.
- 6) **n–1 év” szeptemberétől „n év” februárig:** azon EMJD-konzorciumok tájékoztató és népszerűsítő kampánya, amelyek A. kategóriás és B. kategóriás ösztöndíjakra pályázók pályázatait fogadják.
- 7) **„n–1 év” november:** az EMJD-ekkel közlik a rendelkezésre álló A. és B. kategóriás ösztöndíjak számát (új, illetve korábbi években kiválasztott EMJD-k, amelyeknek még nem járt le az öt éves ciklusuk).

⁶² Amennyiben április 30. munkaszüneti napra vagy hétfővégre esik, a benyújtás határideje április utolsó munkanapja.

- 8) **„n év” február vége:** az EMJD-konzorciumok benyújtják az Ügynökséghez az A. kategóriás és B. kategóriás ösztöndíjakra kiválasztott doktorjelöltek jegyzékét; az Ügynökség jóváhagyja a listát és kiállítja a vízumeljárás megkönnyítéséhez szükséges hivatalos dokumentumokat.
- 9) **„n év” május:** kidolgozzák az egyedi támogatási megállapodásokat, és a két fél aláírja azokat; az Ügynökség utalja az első előfinanszírozási összeget a kedvezményezett bankszámlájára.
- 10) **A támogathatósági időszak kezdőnapjától („n év” augusztusától):** az EMJD-k megkezdik tevékenységeiket.

6 2. ALPROGRAM: ERASMUS MUNDUS PARTNERSÉGEK

6.1 EMA2 – 1. terület: az ENPI, dci, efA és AZ ipa eszközök ÁLTAL érintett országokkal kialakított partnerség⁶³

Az Európai Unió elismeri, hogy a felsőoktatás a gazdasági és társadalmi fejlődés szempontjából igen fontos. Meghatározó szerepet játszik a magas színvonalú emberi erőforrások képzésében, a tudományos felfedezések és a korszerű ismeretek terjesztésében a polgárok, magas szintű szakemberek és politikai vezetők jövőbeni generációinak tanítása és oktatása révén, akik ezáltal hozzájárulhatnak a jobb kormányzáshoz és a társadalmi kohézióhoz úgy Európában, mint külföldön.

A meglévő ismeretek elavulásának egyre növekvő üteme, valamint a közvetítésükre és megújításukra szolgáló eszközök gyors átalakulása az oktatási szektor részéről nagyobb alkalmazkodóképességet fog követelni, hogy meg tudjon felelni a gazdaság és az egész társadalom igényeinek. A globalizációval összefüggésben a globális tudásalapú gazdasághoz csupán gyengén kötődő országok egyre inkább hátrányba kerülnek, és nem lesznek képesek megfelelő társadalmi-gazdasági feltételeket biztosítani lakosságuk számára.

Mindezek fényében az Európai Unió és a harmadik országok felsőoktatási intézményei közötti strukturált együttműködés, és különösen az intézményi alapú mobilitás elősegítése minden fél számára előnyös, nemcsak a felsőoktatás által a harmadik országok fenntartható fejlődésére gyakorolt hatás növelése miatt, hanem azért is, mert tartós kapcsolatokat teremt, kölcsönösen gazdagítja az érintetteket és erősíti a népek közötti megértést.

A 2004–2008 közötti időszakban az Európai Bizottság külső együttműködési eszközein keresztül országspecifikus ösztöndíjak részesültek finanszírozásban, hogy ezáltal támogassák az említett országok/régiók fejlesztési szükségleteit. Ezekre nem vonatkozott az átfogó Erasmus Mundus I ösztöndíjprogram. Ennek keretében több specifikus „Erasmus Mundus külső együttműködési keretprogram” (Erasmus Mundus External Cooperation Windows – EMECW) nyílt meg a kiszemelt harmadik országokból származó hallgatók és felsőoktatási alkalmazottak előtt, az európai és harmadik országokban működő felsőoktatási intézményeket pedig felkérték, hogy alakítsanak partnerségi projekteket a hallgatók, kutatók és oktatók fogadása érdekében. Sikeressége folytán az Erasmus Mundus külső együttműködési keretprogram földrajzi hatókörét fokozatosan bővítették. 2009. februártól a külső együttműködési keretprogramot (ECW) a szélesebb körű Erasmus Mundus 2009–2013 program alá vonták, így most ez az „Erasmus Mundus 2. alprogram 1. terület – Partnerségek”.

Az EMA2 – 1. TERÜLET célja, hogy támogassa az európai felsőoktatást, segítsen javítani és bővíteni a hallgatók karrierlehetőségeit és a harmadik országokkal folytatott együttműködés révén előmozdítsa a kultúrák közötti párbeszédet az EU külpolitikai célkitűzéseivel összhangban, hogy a felsőoktatás terén hozzájáruljon a harmadik országok fenntartható fejlődéséhez. Ebbe beletartoznak az európai és harmadik országbeli felsőoktatási intézmények közötti partnerségek, csere- és mobilitási programok a felsőoktatás minden szintjén, beleértve egy ösztöndíjrendszert is. Ez az (alapképzésben, mesterképzésben, doktori és posztdoktori képzésben részt vevő) hallgatók és a (tudományos és adminisztratív) személyzet mobilitásának támogatását jelenti.

⁶³ ENPI – Európai Szomszédsági és Partnerségi Támogatási Eszköz
DCI – Fejlesztési Együttműködési Eszköz
IPA – Előcsatlakozási Támogatási Eszköz

Az EMECW-hez hasonlóan az EMA2 – 1. TERÜLETEN belül is országspecifikus együttműködési programokat irányoztak elő (ezek az úgynevezett „földrajzi keretprogramok – geographical windows”), ami azt jelenti, hogy politikai választás alapján több országot vagy régiót sorolnak egy „csoportba”. Ezek kiegészítik az Európai Bizottságnak az adott célterületen vagy -régióban kidolgozott egyéb tevékenységeit.

Az EMA2 – 1. TERÜLET egyedi célkitűzései a következők:

- a társadalmak kölcsönös gazdagodásához való hozzájárulás, és ennek érdekében a férfiak és a nők képzettségének emelése, hogy képesek legyenek megfelelni a munkaerőpiac elvárásainak, és nagyobb szellemi nyitottsággal és nemzetközi tapasztalattal rendelkezzenek;
- a mobilitás ösztönzése a harmadik országokból származó, tudományos kiválóság alapján kiválasztott hallgatók, kutatók, oktatók és adminisztratív személyzet számára, különösen a kiszolgáltatott csoportokhoz tartozók számára, hogy képesítést és/vagy tapasztalatot szerezhessenek az Európai Unióban;
- az esélyegyenlőség és a megkülönböztetés-mentesség elvének megfelelően hozzájárulás a humán erőforrás és a nemzetközi együttműködési kapacitás fejlődéséhez a harmadik országok felsőoktatási intézményeiben az EU és a harmadik országok közötti mobilitás növelésével.

A program teljes mértékben hozzájárul az Európai Unió horizontális politikáinak előmozdításához, különösen a következők által:

- az európai tudásalapú gazdaság és társadalom megerősítése és hozzájárulás több munkahely létrehozásához a lisszaboni stratégia⁶⁴ célkitűzéseivel összhangban, valamint az Európai Unió globális versenyképességének, fenntartható gazdasági növekedésének és nagyobb társadalmi kohéziójának megerősítése;
- a kultúra, az ismeretek és készségek támogatása a sokszínű Európa békés és fenntartható fejlődése érdekében;
- az Európán belüli kulturális és nyelvi sokszínűség fontosságával, valamint a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni küzdelem szükségességével kapcsolatos tudatosság előmozdítása és a kultúrák közötti oktatás elősegítése;
- a speciális igényekkel rendelkező hallgatókról való gondoskodás, különösen a többségi felsőoktatásba való beilleszkedésük elősegítésével, valamint az esélyegyenlőség biztosítása mindenki számára;
- a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítása, és hozzájárulás a nemek, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés minden formája elleni harchoz;
- a harmadik országok fejlődésének elősegítése.

6.1.1 TEMATIKUS TANULMÁNYTERÜLETEK ÉS RÉGIÓK/ORSZÁGOK SZERINTI IGÉNYEK

Az EMA2 – 1. TERÜLET a felsőoktatás minden szintje előtt nyitva áll (az alapképzéstől a posztdoktori képzésig, illetve a személyzetig), és az összes képzési területre kiterjed. Ezzel összefüggésben a projekteket

EFA – Az [Európai Fejlesztési Alap \(EFA\)](#) a fejlesztési együttműködésre szánt támogatás biztosításának fő európai eszköze a cotonoui megállapodás alapján: „partnerségi megállapodás egyrészről az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok, másrészről az Európai Unió és tagállamai között”.

⁶⁴ A “lisszaboni stratégiát” 2000. márciusában indították útra az Európai Tanács ülésén, Lisszabonban, 2005-ben pedig felülvizsgálták ezt. A stratégia célja, hogy az erősebb, és tartósabb növekedés megvalósítására valamint több, és jobb minőségű munkahely teremtésére irányuló törekvésekre összpontosítson.

határozottan arra ösztönzik, hogy tevékenységeiket próbálják a lehető legtöbb képzési területre és tudományágra kiterjeszteni a pályázati felhívásra vonatkozó iránymutatásokban az egyes csoportokhoz megjelöltek közül.

6.1.2 A TÁMOGATHATÓSÁG KRITÉRIUMAI

Ebben a részben a partnerségekre vonatkozó általános támogathatósági kritériumokat mutatjuk be. Az egyes földrajzi csoportokra vonatkozó konkrét követelményeket a támogatható ország, a partnerség támogathatósága, a tevékenységek, a célcsoportok és a mobilitás típusa tekintetében minden esetben tiszteletben kell tartani, amint azt az ajánlattételi felhívásra vonatkozó iránymutatásokban közzétették.

Az egyes csoportokon belül mindegyik pályázó csak egy pályázatot nyújthat be. Egy adott európai partnerség legfeljebb négy csoportra nyújthat be pályázatot, amelyek mindegyikét külön borítékban kell beadni.

6.1.2.A A PARTNERSÉG ÖSSZETÉTELE ÉS TÁMOGATHATÓ RÉSZTVEVŐK

A partnerség összetétele

Egy partnerségnek minimálisan a következőkből kell állnia:

- ✓ öt, Erasmus Chartát elnyert európai felsőoktatási intézmény az Európai Unió legalább három tagállamából, valamint
- ✓ felsőoktatási intézmények a megfelelő csoportban megcélzott harmadik országokból: az egyes csoportokra alkalmazandó szabályokról a pályázati felhívásokhoz tartozó éves iránymutatások megfelelő szakasza ad részletes tájékoztatást.

Annak érdekében, hogy a pályázó biztosítani tudja a partnerség zökkenőmentes működését, a partnerség maximális mérete 20 partnerre korlátozódik.

Pályázók / koordináló intézmény

A pályázóknak:

1. jogi személynek kell lenniük;
2. felsőoktatási intézménynek kell lenniük. Ahhoz, hogy felsőoktatási intézményként támogathatók legyenek, a pályázóknak a felsőoktatás alapképzési, posztgraduális és/vagy doktori szintjén olyan kurzusokat kell kínálniuk, amelyek az adott ország illetékes hatóságai által elismert képesítéshez vezetnek; az intézmények megnevezése lehet „egyetem”, de más megfelelő nevet is viselhetnek (pl. „politechnikum”, „főiskola”, „intézet” stb.). A támogatható európai országokban található harmadik országbeli felsőoktatási intézmények (tagozatai) vagy harmadik országokban található európai felsőoktatási intézmények tagozatai nem tekinthetők támogatható pályázóknak;
3. az európai országok egyikében kell székhellyel rendelkezniük (az európai országok meghatározását lásd a „Meghatározások és szójegyzék” részben);
4. közvetlenül kell felelniük a partnereikkel közös tevékenységek irányításáért, nem működhetnek közvetítőként;
5. a felhívás közzététele előtt már Erasmus Chartával kell rendelkezniük.

Partnerek

A partnereknek:

1. jogi személynek kell lenniük;
2. felsőoktatási intézménynek kell lenniük. Ahhoz, hogy felsőoktatási intézményként támogathatók legyenek, a pályázóknak a felsőoktatás alapképzési, posztgraduális és/vagy doktori szintjén olyan kurzusokat kell kínálniuk, amelyek az adott ország illetékes hatóságai által elismert képzéshez vezetnek; az intézmények megnevezése lehet „egyetem”, de más megfelelő nevet is viselhetnek (pl. „politechnikum”, „főiskola”, „intézet” stb.). A támogatható országokban található harmadik országbeli felsőoktatási intézmények (tagozatai) vagy harmadik országokban található európai felsőoktatási intézmények tagozatai nem tekinthetők támogatható partnernek;
3. a felhívásban szereplő támogatható országok egyikében kell székhellyel rendelkezniük (az európai és a harmadik országok meghatározását lásd a „Meghatározások és szójegyzék” részben). Az Erasmus Charta meglétének kötelezettsége a harmadik országbeli partneregyetemekre nem vonatkozik. Az Ügynökség fel fogja kérni az EU küldöttségeit, hogy lépjenek kapcsolatba az érintett ország megfelelő hatóságaival annak biztosítása érdekében, hogy a partnerségben szereplő harmadik országbeli felsőoktatási intézmények megfelelnek a felsőoktatási intézmény definíciójának, amely a programot létrehozó határozat 2. cikkében szerepel.

Társult tagok

A támogatható országokból más típusú szervezetek is részt vehetnek a projektben. Az ilyen társult tagok aktív szerepet játszanak a programban, de nem minősülnek kedvezményezettnek, és nem részesülhetnek finanszírozásban a támogatásból. A társult tagoknak nem kell megfelelniük a pályázókra és a partnerekre vonatkozó támogathatósági kritériumoknak.

A társult tagokat meg kell említeni a pályázatban, és be kell mutatni, hogy a javasolt projekt keretében milyen szerepet töltenének be. Egyedi esetekben a társult tagok lehetnek fogadó intézmények, például ha a tanulmányi időszak részeként szakmai gyakorlatra kerülne sor.

A társult tagok egyes típusai különösen fontosak lehetnek a program célkitűzései és tevékenységei szempontjából, például a következők:

- vállalatok, ipari és kereskedelmi kamarák, helyi, regionális vagy országos állami szervek, valamint kutatóközpontok, a nemzeti rendszerhez nem tartozó, de a támogatható országok valamelyike által hivatalosan elismert regionális felsőoktatási intézmények;
- menekültekkel, menedékjogban részesülőkkel, kitelepítettekkel és öslakosokkal foglalkozó nemzeti és nemzetközi non-profit szervezetek.

A társult tagok várhatóan hozzájárulnak az ismeretek és eredmények átadásához, és segítik a projektek népszerűsítését, megvalósítását, értékelését és fenntartható fejlődését.

Európai hallgatók

Az alap- és mesterképzésben részt vevő hallgatóknak, valamint a doktori és posztdoktori jelölteknek, együttesen az „európai hallgatóknak” a támogathatósághoz a következőknek kell megfelelniük:

1. a támogatható európai országok valamelyikében kell állampolgársággal rendelkezniük;
2. szerepelniük kell a partnerségben részt vevő európai felsőoktatási intézmények egyikének nyilvántartásában;

Az alábbi feltételeknek megfelelő hallgatók szintén jogosultak a jelentkezésre:

- azok a mesterképzési mobilitásra jelentkező hallgatók, akik első felsőoktatási oklevelüket vagy az azzal egyenértékű, elismert képzési szintet egy, a partnerséghez tartozó európai felsőoktatási intézményben a projekt támogathatósági időszakának kezdetével megegyező tanévben szerezték meg vagy érték el;
 - azok a doktori mobilitásra jelentkező hallgatók, akik második felsőoktatási oklevelüket vagy az azzal egyenértékű, elismert képzési szintet egy, a partnerséghez tartozó európai felsőoktatási intézményben a projekt támogathatósági időszakának kezdetével megegyező tanévben szerezték meg vagy érték el;
 - azok a posztdoktori mobilitásra jelentkező hallgatók, akik doktori fokozatukat az elmúlt két évben szerezték meg, emellett a posztdoktori mobilitás elvégzéséhez rendelkezniük kell egy, a partnerséghez tartozó európai felsőoktatási intézmény támogatásával. Ez vonatkozhat kutatásra, képzésre vagy nagyon speciális kurzusok látogatására.
3. rendelkezniük kell a kurzusok nyelvének vagy a fogadó országokban jelenleg beszélt nyelvek egyikének kellő szintű ismeretével.
 4. az alapképzésben részt vevő hallgatóknak a felsőoktatás első szintjén legalább egy sikeresen teljesített tanévvel kell rendelkezniük.

Harmadik országbeli hallgatók

A harmadik országokban alap- és mesterképzésben részt vevő hallgatóknak, valamint a doktori és posztdoktori jelölteknek, együttesen a „harmadik országbeli hallgatóknak” a támogathatósághoz a következőknek kell megfelelniük:

1. a megfelelő csoportba tartozó harmadik országok valamelyikében kell állampolgársággal rendelkezniük;
2. az elmúlt öt évben összesen 12 hónapnál többet nem tartózkodhattak, illetve nem végezheték fő tevékenységüket (tanulmányok, munka, stb.) az európai országok valamelyikében a partnerségre való jelentkezésük benyújtásakor;
3. az 1. célcsoport (TGI) esetében: a hallgatóknak a partnerségre való jelentkezésük benyújtásakor szerepelniük kell a partnerséghez tartozó harmadik országbeli felsőoktatási intézmények egyikének nyilvántartásában. Az alapképzésben részt vevő hallgatóknak az anyaintézményükben legalább egy sikeresen teljesített tanévvel kell rendelkezniük.
4. a 2. célcsoport (TGII) esetében: a hallgatóknak vagy szerepelniük kell a csoportban érintett harmadik ország egyik (a partnerséghez nem tartozó) felsőoktatási intézményének nyilvántartásában, vagy rendelkezniük kell e harmadik országok egyik intézményénél megszerzett egyetemi oklevéllel vagy ezzel egyenértékű végzettséggel.
5. a 3. célcsoport (TGIII) esetében: a hallgatóknak a csoportban szereplő harmadik országok valamelyikében kell állampolgársággal rendelkezniük, és a kiszolgáltattott célcsoportokhoz kell tartozniuk.
6. rendelkezniük kell a kurzusok nyelvének vagy a fogadó országokban jelenleg beszélt nyelvek egyikének kellő szintű ismeretével.

Tudományos és adminisztratív személyzet

A támogathatósághoz a tudományos és adminisztratív személyzet, a továbbiakban a „személyzet” tagjainak a következőknek kell megfelelniük:

1. a támogatható országok valamelyikében kell állampolgársággal rendelkezniük;
2. a partnerséghez tartozó felsőoktatási intézmények egyikében kell dolgozniuk vagy az intézmény munkatársai közé kell tartozniuk;
3. a mobilitási megbízásoknak a partnerség tagjai közötti partnerségi megállapodásokon kell alapulniuk;
4. az anyaegyetemnek, a fogadó egyetemnek és a személyzet egyes tagjainak meg kell állapodniuk a vendégoktatók által tartott előadások programjáról, a kutatási tevékenységről vagy az elvégezni kívánt képzésről;
5. a mobilitás magában foglalhatja azonos pozícióban dolgozó munkatársak cseréjét, vagy jelenthet egyirányú vendégforgalmat valamely harmadik országba vagy harmadik országból.

6.1.2.B TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK

A projekt tartalmazza a hallgatói és személyzeti mobilitás megszervezését és megvalósítását a felsőoktatás valamennyi szintjén, a külföldi hallgatóknak szóló oktatás/képzés és egyéb szolgáltatások biztosítását, valamint a projektben szereplő ország(ok)ból érkező személyzetnek nyújtott tanítás/képzés, kutatói feladatok és más szolgáltatások biztosítását.

A tevékenységeknek a felhívásra vonatkozó iránymutatásokban felsorolt és a partnerségben részt vevő támogatható országok valamelyikében kell zajlania.

A mobilitás megszervezésének a pályázattal megegyező évben kell megkezdődnie. A partnerségek a hallgatói mobilitást több csoportban is megszervezhetik, a következő időbeosztás szerint.

- **Első csoport** – a mobilitás az „n év” szeptemberétől kezdődhet. A mobilitás megkezdésének legkésőbbi időpontja az „n+1 év” december 31-e. A hosszú távú (azaz 36 hónapos) mobilitásokat minden esetben az első csoportban kell megkezdeni, hogy a befejezés időpontja a támogatható időszakon belül maradjon.
- **Második csoport** – a mobilitás az „n+1 év” szeptemberétől kezdődhet. A mobilitás megkezdésének legkésőbbi időpontja az „n+2 év” december 31-e.
- **Harmadik csoport** – a mobilitás az „n+2” év szeptemberétől kezdődhet. A mobilitás megkezdésének legkésőbbi időpontja az „n+3 év” december 31-e.

A személyzeti mobilitás a projekt időtartama alatt bármikor megkezdhető, és a projekt támogathatósági időszakán belül véget kell érnie.

A pályázóknak tudniuk kell, hogy amennyiben pályázatukat elfogadják, be kell nyújtaniuk az Ügynökséghez az ösztöndíjra kiválasztott hallgatók és munkatársak listáját, valamint egy tartaléklistát, a név, nem, célcsoport, állampolgárság, küldő és fogadó intézmény, tanulmányterület, a mobilitás típusa (lásd az „Egyéni mobilitás” részt) és időtartama megjelölésével. Emellett tájékoztatást kell adni az egyes mobilitási típusonként beérkezett pályázatok teljes számáról, származási országáról és a pályázók neméről. A mobilitás egyes típusai szerint összeállított listát legalább 15 nappal az egyes típusokhoz tartozó első mobilitás megkezdése előtt kell benyújtani, az összes mobilitásra vonatkozó teljes listát pedig az első csoport esetében legkésőbb az „n+1 év”, a második csoport esetében az „n+2 év”, a harmadik csoport esetében az „n+3 év” szeptember 1-jéig kell benyújtani.

A projekt két fő részből tevődik össze:

- a mobilitás megszervezése;
- egyéni mobilitás a hallgatók és a személyzet részére.

A mobilitási tevékenységek szervezésének célja, hogy a színvonalas támogató intézkedések révén optimális feltételeket teremtsen a hallgatók és a személyzet számára a más részt vevő országok partneregyetemein teljesítendő tanulmányi/tanítási/kutatási/képzési időszakokhoz.

A mobilitás megszervezéséhez a partnerségnek a következőket kell tennie:

- A partnerek között egyetértési megállapodást kell kidolgoznia a partnerség zökkenőmentes működése és a mobilitási rendszer megszervezéséhez kapcsolódó összes szempont kezelése céljából. Az egyetértési megállapodásban a következőket kell megállapítani:
 - a partnerek szerepe és egyéni részvételük a szervezési tevékenységekben (az ismertséget növelő tevékenységek, kommunikációs stratégia, előkészítő tudományos tevékenységek és egyebek);
 - a jelöltek kiválasztásának eljárásai és kritériumai (pl. az összes partner által alkalmazott központi kiválasztási mechanizmusok. Ezek a mechanizmusok figyelembe veszik a különböző célcsoportokra alkalmazandó eltérő kritériumokat.);
 - a konkrét tanulmányi szabályozás meghatározása (pl. a hallgatók esetében: az elfogadott vizsgakritériumok, a külföldi tanulmányi időszakok tanulmányi célú elismerése; a személyzet esetében: a tanított kurzusok felvétele a fogadó felsőoktatási intézmény rendes programjába; a hallgatók és a kurzusok értékelésének szabályai, képzési programok stb.);
 - a partnerek közötti világos pénzügyi megállapodások a szervezési költségekről és az ösztöndíjak kezeléséről.
- Létre kell hozni egy világos népszerűsítő és ismertséget növelő stratégiát a partnerség számára; ennek keretében az egyik legfontosabb feladat a partnerség saját weboldalának létrehozása, ahol konkrétan hivatkoznak a 2. alprogramra – az Erasmus Mundus partnerségekre, és a partnerséggel kapcsolatban megadnak minden tanulmányi, pénzügyi és adminisztratív szempontból lényeges információt. Ennek tartalmaznia kell egy szilárd hálózatépítő stratégiát is, amely az érintett harmadik országokban a lehető legtöbb egyetemhez és kiszolgáltató csoportokhoz eljut, különösen ha ezek a harmadik országok rögzített prioritásai közé tartoznak.
- Olyan mechanizmust kell bevezetni a hallgatók, kutatók, tudományos és felsőoktatási munkatársak kiválasztására, amely garantálja a kiválasztási folyamat átláthatóságát és az egyes jelentkezések igazságos kezelését;
- Eljárásokat és kritériumokat kell kialakítani az egyéni mobilitási tevékenységekben részt vevő diákok és személyzet kiválasztására. A partnerségeknek a szándéknyilatkozat benyújtására vonatkozó felhívások kiadása után legalább 45 napos időtartamot kell garantálniuk az ösztöndíjakra jelentkezők pályázatainak benyújtására. A jelöltekre vonatkozó pályázati eljárást és határidőt úgy kell kialakítani, hogy a jelöltek jó előre ismerjenek minden szükséges információt, és elegendő idejük legyen a pályázatuk elkészítésére és benyújtására;
- Kezelnie kell az olyan átfogó kérdéseket, mint a nemek egyensúlya, az esélyegyenlőség és a hátrányos helyzetű csoportok részvétele (fogyatékkal élő hallgatók, gazdasági szempontból hátrányos helyzetű hallgatók). Követelmény a világos integrációs rendelkezések megléte, hogy lehetővé váljon a hátrányos helyzetű csoportok tényleges részvétele a programban⁶⁵;

⁶⁵ Figyelembe kell venni a különbséget a hátrányos helyzetű csoportok és a kiszolgáltató csoportok között: előbbi átfogó kérdésekre utal, és **mindhárom célcsoport** esetében tekintetbe kell venni a jelöltek kiválasztásakor, az utóbbi pedig kizárólag a TGIII alá tartozó jelöltek kiválasztására vonatkozik.

- Intézkedéseket kell előirányozni a mobilitási rendszerben részt vevő harmadik országokat érő lehetséges agyelszívó hatás megelőzésére;
- Megfelelő nyelvi támogatást kell nyújtani;
- Biztosítani kell a szükséges létesítményeket és szolgáltatásokat a hallgatók számára (pl. nemzetközi iroda, elhelyezés, felkészítés (coaching), a vízummal és tartózkodási engedéllyel kapcsolatos segítségnyújtás, stb.), ideértve szükség esetén az ösztöndíjasok családtagjainak és a speciális igényekkel rendelkező ösztöndíjasoknak szóló szolgáltatásokat;
- Olyan biztosítási rendszert kell bevezetni, amely megfelelő fedezetet biztosít a hallgatók számára az EMA2 – 1. TERÜLET programban való részvételük ideje alatt történő balesetek, sérülések, betegségek, stb. esetére;
- A hallgatókkal megállapodásokat kell kötni egy egyéni munkaprogramról és a vizsgák vagy más felmérési formák teljesítéséhez szükséges munkaterhelésről (azaz tanulmányi megállapodást);
- Ösztönözni kell a tanulmányi, képzési, kutatási és tanítási időszakok tanulmányi célú elismerését (az ECTS – európai kreditátviteli rendszer vagy más kompatibilis rendszer révén, a közös felsőoktatási térségek megteremtésének és/vagy végrehajtásának elősegítése érdekében). E tekintetben minden partner számára minimumkövetelmény, hogy a külföldi tanulmányi időszakokat a tanulmányi program szerves részének tekintse. Az anyaintézménynek biztosítani kell a fogadó felsőoktatási intézmény(ek)ben töltött tanulmányi időszak teljes körű tanulmányi elismerését (beleértve a vizsgákat vagy az értékelés más formáit). A külföldi tanulmányi időszak végén a fogadó felsőoktatási intézmény a külföldről érkezett hallgató és a küldő felsőoktatási intézmény részére vizsgalapot ad a tanulmányi eredményekről, amellyel igazolja a program teljesítését. Oklevélmelléklet kiadása is ajánlott;
- Az oktatókkal megállapodást kell kötni a vendégoktató által teljesítendő előadások óraszámáról, és ezeket a fogadó intézmény által kínált fokozat/oklevél részeként értékelt kurzusok közé kell számítani;
- Intézkedéseket kell előirányozni a távozó hallgatók nyomon követésére;
- Belső értékelési és minőség-ellenőrzési mechanizmusokat kell létrehozni;
- Ki kell dolgozni egy fenntarthatósági stratégiát, részletezve, hogy ezek a mobilitási csereprogramok hogyan segítik elő a harmadik országokkal való tartós kapcsolatok kialakítását, hogyan adhatnak választ az érintett harmadik országok társadalmi, gazdasági és politikai igényeire, és hogyan fogják elősegíteni az európai társadalmi és demokratikus értékek terjesztését.

Egyéni mobilitás

Az egyéni mobilitásnak három célcsoportja van, és a hallgatói és személyzeti egyéni mobilitás öt típusát különböztetjük meg.

Célcsoport	Megcélzott kedvezményezettek	Mobilitás típusa	A mobilitásban részt vevő személyek országai
1. CÉLCSOPORT	<p>Az adott földrajzi csoporthoz tartozó harmadik országok állampolgárai, akik szerepelnek a partnerséghez tartozó, harmadik országbeli felsőoktatási intézmények egyikének nyilvántartásában.</p> <p>Európai országok állampolgárai, akik szerepelnek a partnerséghez tartozó, európai országbeli felsőoktatási intézmények egyikének nyilvántartásában.</p>	<p>alapképzésben, mesterképzésben, doktori képzésben posztdoktori képzésben részt vevő hallgatóknak szánt, ill. személyzeti programok</p>	<p>Az érintett csoportba tartozó harmadik országok és európai országok</p>
2. CÉLCSOPORT	<p>Az adott földrajzi csoporthoz tartozó harmadik országok állampolgárai, akik szerepelnek ezen országok egy olyan felsőoktatási intézményének nyilvántartásában, amely nem része a partnerségnek, vagy akik ezen országok egyik intézményében egyetemi oklevelet vagy egyenértékű képesítést szereztek. Ez azt is lehetővé teszi, hogy a harmadik országok közigazgatásban, állami és magánvállalatoknál dolgozó állampolgárai mobilitási lehetőséget kapjanak.</p>	<p>mesterképzésben, doktori képzésben posztdoktori képzésben részt vevő hallgatók</p>	<p>Csak az érintett csoporthoz tartozó harmadik országok</p>
3. CÉLCSOPORT	<p>Az adott földrajzi csoporthoz tartozó harmadik országok állampolgárai, akik szociális vagy politikai okokból különösen kiszolgáltatott helyzetben vannak. Például:</p> <p>1) menekültstátust kaptak vagy menedéj jogban részesülnek (nemzetközileg vagy a fogadó európai országok egyikének nemzeti jogszabályai szerint) vagy</p> <p>2) bizonyítható, hogy faji, etnikai, vallási politikai, nemi okból vagy szexuális hajlam miatt indokolatlanul kiutasították őket az egyetemről vagy</p> <p>3) egy külön nemzeti stratégia célcsoportját jelentő őslakosokhoz tartoznak vagy belső menekültek (IDP – Internally Displaced Persons)</p>	<p>alapképzésben, mesterképzésben, doktori képzésben posztdoktori képzésben részt vevő hallgatók</p>	<p>Csak az érintett csoporthoz tartozó harmadik országok</p>

Megjegyzés:

- ✓ **Az 1. célcsoportnak** a projekt alá tartozó egyéni mobilitás **legalább 50%-át** kell képviselnie;
- ✓ **A harmadik országbeli hallgatóknak és személyzetnek** a projekt alá tartozó egyéni mobilitás **legalább 70%-át** kell képviselnie;
- ✓ **Az európai hallgatók és személyzet aránya nem haladhatja meg** a projekt alá tartozó egyéni mobilitás **30%-át**.

A támogatott mobilitások általában a mobilitás következő típusai között oszlanak meg: alapképzésben részt vevő hallgatóknak, mesterképzésben részt vevő hallgatóknak, doktori hallgatóknak, posztdoktori ösztöndíjasoknak szóló és személyzeti mobilitás.

A támogatható mobilitások típusa, megoszlása és száma az érintett csoporttól függően változhat. Részletes információt a pályázati felhívásra vonatkozó éves iránymutatások megfelelő részei tartalmaznak. Minden pályázatnak legalább a minimumként előírt számú egyéni mobilitásra kell kiterjednie, és tiszteletben kell tartania a mobilitás egyes típusaihoz tartozó minimum és maximum százalékarányokat, a pályázati felhívásra vonatkozó éves iránymutatásokban előírtaknak megfelelően.

A pályázóknak pályázataikban fel kell tüntetniük a lefedni kívánt mobilitások számát, a célcsoportokat, a mobilitási típusokat és a tematikus területeket. A mobilitási típusok szerinti megoszlást tiszteletben kell tartani, és annak belül kell maradnia a táblázatban jelzett tartományon.

Az EMA2 – 1. TERÜLET keretében egy másik projekten belül ugyanolyan típusú mobilitásra sem európai, sem harmadik országbeli jelöltek nem kaphatnak második ösztöndíjat. A jelöltek emellett egyazon projekten belül nem vehetnek részt egyenél több mobilitási tevékenységben.

A partnerségben részt vevő európai intézmények közötti vagy harmadik országbeli intézmények közötti hallgatói és személyzeti mobilitási áramlás nem támogatható.⁶⁶

A hallgatói mobilitás tartalmazhat egy, a fogadó felsőoktatási intézmény partnereinek országában töltött (legfeljebb 3 hónapos) szakmai gyakorlati időszakot, amennyiben ezt legalább 6 hónapos külföldi tanulmányi időszak előzi meg, és a hallgató programjának szerves részeként ismerik el. A szakmai gyakorlatról minden érintett partnernek meg kell állapodnia, és gondoskodni kell a hallgatók alapos nyomon követéséről.

Az európai egyetemeknek érdemes teljes mértékben tisztában lenniük az egyes érintett harmadik országokra vonatkozó egyedi feltételekkel, mielőtt döntenek a hallgatók vagy a személyzet kiküldéséről, és be kell tartaniuk a külügyminisztériumaik ajánlásait.

A személyzeti mobilitásnak hozzá kell járulnia a harmadik országokban működő felsőoktatási intézmények nemzetközi együttműködési kapacitásának megerősítéséhez.

Törekednie kell a tanszékek és karok közötti kapcsolatok megszilárdítására és kibővítésére, valamint az egyetemek közötti jövőbeni együttműködési projektek előkészítésére. A személyzeti mobilitás várhatóan az ECTS vagy a partnerintézményben végzett tanulmányok elismerésére szolgáló más rendszer alkalmazását is javítani fogja.

Időtartam

A projekt időtartama az érintett csoporttól függően változhat, de nem haladhatja meg a 48 hónapot. Részletes információt az ajánlattételi felhívásra vonatkozó iránymutatások tartalmaznak.

⁶⁶ A partnerség személyzetének a mobilitás szervezésére fordított úti- és tartózkodási költségeit a partnerség részére erre a célra biztosított átalányösszegeből kell fedezni.

A partnerségek az alábbi táblázatban megadott határokon belül dönthetnek a mobilitási tevékenységek időtartamáról:

Egyéni mobilitás típusa	I. CÉLCSOPORT		II. CÉLCSOPORT	III. CÉLCSOPORT ⁶⁷
	Európai országok	Harmadik országbeli partnerek		
Alapképzésben részt vevő hallgatók	1 szemesztertől 1 tanévig (legfeljebb 10 hónap)		Nem alkalmazható	1 szemesztertől 3 tanévig (legfeljebb 34 hónap)
Mesterképzésben részt vevő hallgatók	1 szemesztertől 1 tanévig (legfeljebb 10 hónap)	1 szemesztertől 2 tanévig (legfeljebb 24 hónap)	1 szemesztertől 2 tanévig (legfeljebb 24 hónap)	1 szemesztertől 2 tanévig (legfeljebb 24 hónap)
Doktori hallgatók	6–36 hónap		6–36 hónap	6–36 hónap
Posztdoktori hallgatók	6–10 hónap		6–10 hónap	6–10 hónap
Személyzet	1–3 hónap		Nem alkalmazható	Nem alkalmazható

6.1.3 ELBÍRÁLÁSI SZEMPONTOK

A partnerségek kiválasztása az Ügynökség által szervezett versenyezettetés keretében történik, a pályázat színvonalának tudományos és szervezési szempontból történő értékelése alapján. Minden pályázatot független külső szakértők értékelnek, az alább felsorolt öt elbírálási szempont szerint. Egy adott pályázat maximum 100%-os lehet. Az 50%-os alsó minőségi küszöbértéket el nem érő pályázatokat elvileg nem veszik figyelembe a finanszírozás szempontjából.

Szempont	Súlyozás
1. Relevancia	25%
2. Minőség	65%
2.1 A partnerség összetétele és az együttműködési mechanizmusok	20%
2.2 A mobilitás megszervezése és megvalósítása	25%
2.3 A hallgatók és a személyzet rendelkezésére álló létesítmények és szolgáltatások, nyomon követés	20%
3. Fenntarthatóság	10%

⁶⁷ A II. és III. célcsoport esetében, amennyiben a mobilitás időtartama rövidebb egy teljes tanévnél, és nem állítanak ki oklevelet, a partnerségnek garantálnia kell, hogy az anyaegyetemek elismerik a tanulmányi időszakokat és a megszerzett krediteket. E célból a harmadik országbeli partneregyetemekkel előzetes tanulmányi egyeztetésekre van szükség.

Összesen	100%
-----------------	-------------

1. Relevancia (a végső eredmény 25%-a)

- E kritérium értelmében a pályázóknak be kell mutatniuk, hogy pályázatuk mennyiben releváns az EMA2 – 1. TERÜLET célkitűzései szempontjából (6.1 rész), és a várható eredmények hogyan járulnak hozzá a pályázati felhívásra vonatkozó iránymutatásokban meghatározott követelmények teljesüléséhez.

2. Minőség (a végső eredmény 65%-a)

E kritérium értelmében a pályázónak be kell mutatnia a mobilitás minőségi megszervezése és megvalósítása érdekében tett intézkedéseket. Központi szerepet kap a partnerség által a projekt célkitűzéseinek elérésére javasolt szakértelem, a mobilitás megszervezésére és megvalósítására irányuló stratégiák/eljárások és tevékenységek, a beiratkozott hallgatóknak kínált szolgáltatások és létesítmények, valamint az, hogy a partnerség hogyan szándékozik biztosítani ezen hallgatók hatékony részvételét a mobilitási rendszerben.

2.1 A partnerség összetétele és az együttműködési mechanizmusok (a végső eredmény 20%-a)

E kritérium szerint a pályázóknak be kell mutatniuk az együttműködési mechanizmusokat, a partnerek részvételét a projektben, a működési képességüket és szakértelmüket a projekt célkitűzésének elérése érdekében

2.2 A mobilitás megszervezése és megvalósítása (a végső eredmény 25%-a)

E kritérium szerint a pályázóknak be kell mutatniuk, hogy a partnerség hogyan kívánja kezelni a mobilitást a hatékony és eredményes megvalósítás biztosítása érdekében. A pályázóknak konkrét intézkedésekkel kell gondoskodniuk a megfelelő számú hallgató és személyzet bevonásáról, módszereket kell biztosítaniuk a pártatlan és átlátható kiválasztási folyamat garantálására, elfogadott mechanizmusokat a külföldi tanulmányi időszakok elismerésére, értékelési stratégiát stb.

2.3. A hallgatók/a személyzet rendelkezésére álló létesítmények és szolgáltatások, nyomon követés (a végső eredmény 20%-a)

- E kritérium keretében külön figyelmet fordítanak a beiratkozott hallgatóknak kínált szolgáltatásokra és létesítményekre, valamint arra, hogy a partnerség hogyan kívánja biztosítani a hallgatók hatékony részvételét a partnerség tevékenységeiben

3. Fenntarthatóság (a végső eredmény 10%-a)

Ez a kritérium a partnerség által a projekt eredményeinek megfelelő terjesztése és kiaknázása, valamint ezen eredményeknek a finanszírozási időszakon túli, hosszú távú (pénzügyi, intézményi) hatása és fenntarthatósága érdekében tett intézkedésekre vonatkozik.

Az értékelést követően mindegyik földrajzi csoport esetében összeállítják a legjobb pályázatok listáját. A rendelkezésre álló pénzügyi kereten belül összeállítják a csoportonként kiválasztott projekt(ek) listáját, valamint egy tartaléklistát (ha lehetséges).

A pénzügyi feltételeket és a szerződési feltételeket lásd a 6.2 és 6.3 részben.

6.2 EMA2 – 2. TERÜLET: AZ IPAROSODOTT ORSZÁGOKKAL FOLYTATOTT EGYÜTTMŰKÖDÉST SZABÁLYOZÓ ESZKÖZ (ICI) ÁLTAL ÉRINTETT ORSZÁGOKKAL ÉS TERÜLETEKKEL KIALAKÍTOTT PARTNERSÉG

Az iparosodott országokkal folytatott együttműködést szabályozó eszköz (ICI) 17 iparosodott országgal és Észak-Amerika, az ázsiai és csendes-óceáni térség és az Öböl-térség más magas jövedelmű országaival és területeivel (a továbbiakban harmadik országok/területek) történő együttműködést segíti elő. A Szerződés 181A. cikke alapján az ICI – más uniós eszközökkel együtt – hozzájárul az Európai Unió olyan országokhoz és területekhez fűződő kapcsolatainak megerősítéséhez, amelyek gyakran hasonló értékeket vallanak, fontos politikai és kereskedelmi partnerek és aktív szerepet játszanak a többoldalú fórumokon és a globális kormányzásban.

Az EU és a harmadik országok elismerik, hogy az egyetemi együttműködési és csereprogramok a kölcsönös megértés, az innováció és az oktatási színvonal támogatásának eszközeként igen fontosak. Az EU-ban és a harmadik országokban/területeken működő felsőoktatási rendszerek összehasonlítható minőségi fejlettségi szintet értek el. A felsőoktatási szolgáltatások fő szolgáltatóinak számítanak, és folyamatosan dolgoznak rendszereik nemzetközivé tételén, hogy nagyszámú külföldi hallgató számára jelentsenek vonzerőt. Komoly lehetőséget kínálnak a kölcsönösen előnyös felsőoktatási együttműködési tevékenységekre, köztük a hallgatók, professzorok és kutatók csereprogramjaira.

Ennek keretében az Erasmus Mundus 2. alprogram – 2. terület középpontjában a regionális alapon történő együttműködés áll (azaz uniós országok és egy adott földrajzi térségen belül egynél több harmadik ország/terület közötti együttműködés). A régiókat más régiókkal összekapcsoló módszer sokféle partnerségre adna lehetőséget az EU felsőoktatási intézményeinek, ösztönözné a partnerországok közötti regionális együttműködést, továbbá megoldaná vagy legalábbis enyhítené az EU oktatási ágazata és egyes harmadik országok/területek oktatási ágazata közötti egyensúlyhiány problémáját. Az ilyen egyensúlyeltolódások sok esetben önmagukban is akadályozhatják a fenntartott kétoldalú együttműködést, a regionális szemlélet pedig bizonyos országok és területek számára rugalmasabb keretet adna az Európai Unióval folytatott együttműködésben való részvételre.

Ezeknek a partnerségeknek a következő kategóriákban kellene erősíteniük a mobilitást: mesterképzésben részt vevő hallgatók, doktori és posztdoktori jelöltek, a felsőoktatásban dolgozó tudományos és adminisztratív személyzet. A partnerségek hozzájárulnak az oktatás színvonalának javításához. Ezeknek a projekteknek összhangban kell lenniük az Európai Unió gazdasági és politikai szférában betöltött, egyre növekvő szerepével, és tükrözniük kell az EU iparosodott partnereivel való kapcsolatának fő témáit.

Az EMA2 – 2. TERÜLET tevékenységeinek konkrét célkitűzései a következők:

- a felsőoktatási intézmények közötti együttműködés támogatása a tanulmányi programok és a mobilitás elősegítése érdekében;
- a hallgatók, doktori és posztdoktori jelöltek mobilitásának fokozása az Európai Unió és a harmadik országok/területek között, azáltal, hogy elősegítik az átláthatóságot, a képesítések és tanulmányi időszakok kölcsönös elismerését, a kutatást és képzést, valamint adott esetben a kreditek hordozhatóságát;

- a szakemberek (tudományos és adminisztratív személyzet) mobilitásának támogatása, a kölcsönös megértés és az Európai Unió és a partnerországok közötti kapcsolatok szempontjából releváns kérdésekre vonatkozó szakismeretek fejlesztése érdekében;
- a régiók közötti együttműködés támogatásával járó megkülönböztetett érték kialakítása.

A program végrehajtása teljes mértékben hozzájárul az Európai Unió horizontális politikáinak előmozdításához, különösen a következők által:

- az európai tudásalapú gazdaság és társadalom megerősítése és hozzájárulás több munkahely létrehozásához a lisszaboni stratégia célkitűzéseivel összhangban, valamint az Európai Unió globális versenyképességének, fenntartható gazdasági növekedésének és nagyobb társadalmi kohéziójának megerősítése;
- a kultúra, az ismeretek és készségek támogatása a sokszínű Európa békés és fenntartható fejlődése érdekében;
- az Európán belüli kulturális és nyelvi sokszínűség fontosságával, valamint a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni küzdelem szükségességével kapcsolatos tudatosság előmozdítása és a kultúrák közötti oktatás elősegítése;
- a speciális igényekkel rendelkező hallgatókról való gondoskodás, különösen a többségi felsőoktatásba való beilleszkedésük elősegítésével, valamint az esélyegyenlőség biztosítása mindenki számára;
- a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítása, és hozzájárulás a nemek, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés minden formája elleni harchoz.

6.2.1 TEMATIKUS TANULMÁNYTERÜLETEK ÉS RÉGIÓK/ORSZÁGOK SZERINTI IGÉNYEK

Az EMA2 – 2. TERÜLET működése minden képzési területre kiterjed. Ezzel összefüggésben a projekteket határozottan arra ösztönzik, hogy a pályázati felhívásra vonatkozó iránymutatásokban az egyes csoportokhoz kapcsolódóan megjelölt képzési területekre és tudományágakra kiterjedő tevékenységeket valósítsanak meg.

6.2.2 A TÁMOGATHATÓSÁG KRITÉRIUMAI

Ebben a részben szerepelnek a partnerségekre vonatkozó általános támogathatósági követelmények. Az egyes csoportokra vonatkozó konkrét követelményeket a támogatható ország, a partnerség támogathatósága, a tevékenységek és a mobilitás típusa tekintetében minden esetben tiszteletben kell tartani, amint azt a pályázati felhívásra vonatkozó iránymutatásokban közzétették.

Az egyes csoportokon belül mindegyik pályázó csak egy pályázatot nyújthat be. Egy adott európai partnerség legfeljebb két csoportra nyújthat be pályázatot, amelyek mindegyikét külön borítékban kell beadni.

6.2.2.A TÁMOGATHATÓ RÉSZTVEVŐK ÉS A KONZORCIUM ÖSSZETÉTELE

A partnerség összetétele

Egy partnerségnek minimálisan a következőkből kell állnia:

- ✓ öt, Erasmus Chartát elnyert európai felsőoktatási intézmény az Európai Unió legalább három tagállamából, valamint
- ✓ legalább három felsőoktatási intézmény a megfelelő csoport két vagy több országából/területéről: az egyes csoportokra alkalmazandó szabályokról a pályázati felhívásokhoz tartozó éves iránymutatások megfelelő szakasza ad részletes tájékoztatást.

Annak érdekében, hogy a pályázó biztosítani tudja a partnerség zökkenőmentes működését, a partnerség maximális mérete 12 partnerre korlátozódik.

Pályázók / koordináló intézmény

A pályázóknak:

1. jogi személynek kell lenniük;
2. felsőoktatási intézménynek kell lenniük. Ahhoz, hogy felsőoktatási intézményként támogathatók legyenek, a pályázóknak a felsőoktatás alapképzési, posztgraduális és/vagy doktori szintjén olyan kurzusokat kell kínálniuk, amelyek az adott ország illetékes hatóságai által elismert képesítéshez vezetnek; az intézmények megnevezése lehet „egyetem”, de más megfelelő nevet is viselhetnek (pl. „politechnikum”, „főiskola”, „intézet” stb.). Az európai országokban található harmadik országbeli/területi felsőoktatási intézmények (tagozatai) vagy harmadik országokban/területeken található európai felsőoktatási intézmények tagozatai nem tekinthetők támogatható pályázóknak (az európai országok meghatározását lásd a „Meghatározások és szójegyzék” részben);
3. egy európai uniós tagállamban kell székhellyel rendelkezniük;
4. közvetlenül kell felelniük a partnereikkel közös tevékenységek irányításáért, nem működhetnek közvetítőként;
5. a felhívás közzététele előtt már Erasmus Chartával kell rendelkezniük.

Partnerek

A partnereknek:

1. jogi személynek kell lenniük;
2. felsőoktatási intézménynek kell lenniük. Ahhoz, hogy felsőoktatási intézményként támogathatóak legyenek, a pályázóknak a felsőoktatás alapképzési, posztgraduális és/vagy doktori szintjén olyan kurzusokat kell kínálniuk, amelyek az adott ország illetékes hatóságai által elismert képesítéshez vezetnek; az intézmények megnevezése lehet „egyetem”, de más megfelelő nevet is viselhetnek (pl. „politechnikum”, „főiskola”, „intézet” stb.). A támogatható országokban található harmadik országbeli/területi felsőoktatási intézmények (tagozatai) vagy harmadik országokban/területeken található európai felsőoktatási intézmények tagozatai nem tekinthetők támogatható partnernek;
3. a felhívásban szereplő támogatható országok valamelyikében kell székhellyel rendelkezniük (az európai és harmadik országok meghatározását lásd a „Meghatározások és szójegyzék” részben).

Érdemes megjegyezni, hogy az Erasmus Charta meglétének kötelezettsége a harmadik országok/területek partneregyetemreire nem vonatkozik. Az Ügynökség fel fogja kérni az EU képviselőit, hogy lépjenek kapcsolatba az érintett ország megfelelő hatóságaival annak biztosítása érdekében, hogy a konzorciumban szereplő harmadik országbeli felsőoktatási intézmények megfelelnek a felsőoktatási intézmény definíciójának, amely a programot létrehozó határozat 2. cikkében szerepel.

Társult tagok

A támogatható országokból más típusú szervezetek is részt vehetnek az alprogramban. Az ilyen társult tagok aktív szerepet játszanak a programban, de nem minősülnek kedvezményezettnek, és nem részesülhetnek finanszírozásban a támogatásból. A társult tagoknak nem kell eleget tenniük a pályázók és a partnerek számára előírt támogathatósági kritériumoknak.

A társult tagokat meg kell említeni a pályázatban, és be kell mutatni, hogy a javasolt projekt keretében milyen szerepet töltenének be. Egyedi esetekben a társult tagok lehetnek fogadó intézmények, például ha a tanulmányi időszak részeként szakmai gyakorlatra kerülne sor.

A társult tagok egyes típusai különösen fontosak lehetnek a program célkitűzései és tevékenységei szempontjából, például a következők: vállalatok, ipari és kereskedelmi kamarák, helyi, regionális vagy országos állami szervek, valamint kutatóközpontok, a nemzeti rendszerhez nem tartozó, de a támogatható országok valamelyike által hivatalosan elismert regionális felsőoktatási intézmények.

A társult tagok várhatóan hozzájárulnak az ismeretek és eredmények átadásához, valamint az innovációs folyamathoz, és segítik a projektek népszerűsítését, végrehajtását, értékelését és fenntartható fejlődését.

Európai hallgatók

Az európai mesterképzésben részt vevő hallgatóknak, valamint a doktori és posztdoktori jelölteknek, együttesen az „európai hallgatóknak” a támogathatósághoz a következőknek kell megfelelniük:

1. az EU tagállamainak valamelyikében kell állampolgársággal rendelkezniük;
2. a mesterképzési mobilitás esetében az első felsőoktatási oklevelüket vagy az azzal egyenértékű, elismert tanulmányi szintet egy, a partnerséghez tartozó uniós felsőoktatási intézményben, a projekt támogathatósági időszakának kezdetével megegyező tanévben kellett megszerezniük vagy elérniük; vagy aktuálisan egy mesterképzés beiratkozott hallgatójának kell lenniük egy olyan felsőoktatási intézményben, amely tagja a partnerségnek;
3. a doktori mobilitás esetében a második felsőoktatási oklevelüket vagy az azzal egyenértékű, elismert tanulmányi szintet a partnerséghez tartozó uniós felsőoktatási intézményben, a projekt támogathatósági időszakának kezdetével megegyező tanévben kellett megszerezniük vagy elérniük; vagy aktuálisan egy doktori program beiratkozott hallgatójának kell lenniük a partnerséghez tartozó felsőoktatási intézmények egyikében;
4. a posztdoktori mobilitás esetében a doktori fokozatukat az elmúlt két évben kellett megszerezniük, és a posztdoktori mobilitás elvégzéséhez rendelkezniük kell a partnerséghez tartozó uniós felsőoktatási intézmények egyikének támogatásával. Ez vonatkozhat kutatásra, képzésre vagy nagyon speciális kurzusok látogatására;
5. rendelkezniük kell a kurzusok nyelvének vagy a fogadó országokban jelenleg beszélt nyelvek egyikének kellő szintű ismeretével.

Harmadik országbeli hallgatók

A harmadik országokban/területeken mesterképzésben részt vevő hallgatóknak és doktori jelölteknek, együttesen a „harmadik országbeli diákoknak” a támogathatósághoz a következőknek kell megfelelniük:

1. a megfelelő csoportba tartozó harmadik országok/területek valamelyikében kell állampolgársággal rendelkezniük;
2. a mesterképzési mobilitás esetében az első felsőoktatási oklevelüket vagy az ennek megfelelő szintű elismert tanulmányi szintet egy, a partnerséghez tartozó harmadik országbeli/területi felsőoktatási intézményben, a projekt támogathatósági időszakának kezdetével megegyező tanévben kellett teljesíteniük; vagy aktuálisan egy mesterképzés beiratkozott hallgatójának kell lenniük a partnerséghez tartozó felsőoktatási intézmények egyikében;
3. a doktori mobilitás esetében a második felsőoktatási oklevelüket vagy az ennek megfelelő elismert tanulmányi szintet egy a partnerséghez tartozó harmadik országbeli/területi felsőoktatási intézményben, a projekt támogathatósági időszakának kezdetével megegyező tanévben kellett teljesíteniük vagy aktuálisan egy doktori program beiratkozott hallgatójának kell lenniük a partnerséghez tartozó felsőoktatási intézmények egyikében;
4. a posztdoktori mobilitás esetében a doktori fokozatukat az elmúlt két évben kellett megszerezniük, és a posztdoktori mobilitás elvégzéséhez rendelkezniük kell a partnerséghez tartozó harmadik országbeli/területi felsőoktatási intézmények egyikének támogatásával. Ez vonatkozhat kutatásra, képzésre vagy nagyon speciális kurzusok látogatására;
5. rendelkezniük kell a kurzusok nyelvének vagy a fogadó országokban jelenleg beszélt nyelvek egyikének kellő szintű ismeretével.

Tudományos és adminisztratív személyzet

A támogathatósághoz a tudományos és felsőoktatási személyzet, a továbbiakban a „személyzet” tagjainak a következőknek kell megfelelniük:

1. a partnerséghez tartozó felsőoktatási intézmények egyikében kell dolgozniuk vagy az intézmény munkatársai közé kell tartozniuk;
2. az EU egyik tagállamában vagy a megfelelő csoportba tartozó harmadik országok/területek valamelyikében kell állampolgársággal rendelkezniük;
3. a mobilitási megbízásoknak a partnerség tagjai közötti partnerségi megállapodásokon kell alapulniuk;
4. az anyaegyetemnek, a fogadó egyetemnek és a személyzet egyes tagjainak meg kell állapodniuk a vendégtanárok által tartott előadások programjáról, a kutatási tevékenységről vagy a személyzet által elvégezni kívánt képzésről;
5. a csereprogram magában foglalhatja az azonos pozícióban dolgozó munkatársak cseréjét, vagy jelenthet egyirányú vendégforgalmat valamely harmadik országba vagy harmadik országból.

6.2.2.B TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK

A projekt tartalmazza a hallgatói, kutatói és személyzeti mobilitás megszervezését és megvalósítását, a külföldi hallgatóknak szóló oktatás/képzés és egyéb szolgáltatások biztosítását, valamint a projektben szereplő ország(ok)ból érkező személyzetnek nyújtott tanítás/képzés, kutatói feladatok és más szolgáltatások biztosítását.

A tevékenységeknek a felhívásban szereplő csoporthoz tartozó és a partnerségben részt vevő támogatható országok/területek valamelyikében kell zajlania.

A mobilitás megszervezésének a pályázattal megegyező évben kell megkezdődnie. A partnerségek a hallgatói mobilitást több csoportban is megszervezhetik, a következő időbeosztás szerint.

- **Első csoport** – a mobilitás az „n év” szeptemberétől kezdődhet. A mobilitás megkezdésének legkésőbbi időpontja az „n+1 év” december 31-e. A hosszú távú (azaz 36 hónapos) mobilitásokat minden esetben az első csoportban kell megkezdeni, hogy a befejezés időpontja a támogatható időszakon belül maradjon.
- **Második csoport** – a mobilitás az „n+1 év” szeptemberétől kezdődhet. A mobilitás megkezdésének legkésőbbi időpontja az „n+2 év” december 31-e.
- **Harmadik csoport** – a mobilitás az „n+2 év” szeptemberétől kezdődhet. A mobilitás megkezdésének legkésőbbi időpontja az „n+3 év” december 31-e.

A személyzeti mobilitás a projekt időtartama alatt bármikor megkezdhető, és a projekt támogathatósági időszakán belül véget kell érnie.

A pályázóknak tudniuk kell, hogy amennyiben pályázatuk jóváhagyást nyer, be kell nyújtaniuk az Ügynökséghez a mobilitási tevékenységben való részvételre ténylegesen kiválasztott hallgatók és munkatársak listáját, valamint egy tartaléklistát, a név, nem, célcsoport, állampolgárság, küldő és fogadó intézmény, tanulmányterület, a mobilitás típusa (lásd az „Egyéni mobilitás” részt) és időtartama megjelölésével. Emellett tájékoztatást kell adni az egyes mobilitási típusonként beérkezett pályázatok teljes számáról, származási országról és a pályázók neméről. A mobilitás egyes típusai szerint összeállított listát legalább 15 nappal az egyes típusokhoz tartozó első mobilitás megkezdése előtt kell benyújtani, az összes mobilitásra vonatkozó teljes listát pedig az első csoport esetében legkésőbb az „n+1 év”, a második csoport esetében az „n+2 év”, a harmadik csoport esetében az „n+3 év” szeptember 1-jéig kell benyújtani.

A projekt két fő részből tevődik össze:

- a mobilitás megszervezése;
- egyéni mobilitás a hallgatók és a személyzet részére.

A mobilitási tevékenységek szervezése azt jelenti, hogy a színvonalas támogató intézkedések révén optimális feltételeket teremtenek a hallgatók és a személyzet számára a más részt vevő országok partneregyetemain teljesítendő tanulmányi/kihelyezési/tanítási/kutatási/képzési időszakokhoz.

A mobilitás megszervezéséhez a partnerségnek a következőket kell tennie:

- A partnerek között egyetértési megállapodást kell kidolgoznia a partnerség zökkenőmentes működése és a mobilitási rendszer megszervezéséhez kapcsolódó összes szempont kezelése céljából. Az egyetértési megállapodásban a következőket kell megállapítani:
 - a partnerek szerepe és egyéni részvételük a szervezési tevékenységekben (az ismertséget növelő tevékenységek, kommunikációs stratégia, előkészítő tudományos tevékenységek, stb.);
 - a jelöltek kiválasztására szolgáló eljárások és kritériumok;
 - a konkrét tanulmányi szabályozás meghatározása (pl. a hallgatók esetében: az elfogadott vizsgakritériumok, a külföldi tanulmányi időszakok tudományos elismerése; a személyzet esetében a tanított kurzusok felvétele a fogadó egyetem rendes programjába; a hallgatók és a kurzusok értékelésének szabályai, képzési programok, stb.);
 - a partnerek közötti világos pénzügyi megállapodások a szervezési költségekről és az ösztöndíjak kezeléséről.

- Létre kell hozni egy világos népszerűsítő és ismertséget növelő stratégiát a partnerség számára; ennek keretében az egyik legfontosabb feladat a partnerség saját weboldalának létrehozása, ahol konkrétan hivatkoznak az EMA2 – 2. TERÜLET programra, és a partnerséggel kapcsolatban megadnak minden tanulmányi, pénzügyi és adminisztratív szempontból lényeges információt. Ennek tartalmaznia kell egy szilárd hálózatépítő stratégiát is, amely az érintett harmadik országokban a lehető legtöbb egyetemhez eljut;
- Olyan mechanizmust kell bevezetni a hallgatók, kutatók, tudományos és adminisztratív munkatársak kiválasztására, amely garantálja a kiválasztási folyamat átláthatóságát és az egyes jelentkezések igazságos kezelését;
- Eljárásokat és kritériumokat kell kialakítani az egyéni mobilitási tevékenységekben részt vevő hallgatók, tudományos és adminisztratív személyzet kiválasztására. A partnerségeknek a szándéknyilatkozat benyújtására vonatkozó felhívás kiadása után legalább 45 napos időtartamot kell garantálniuk a mobilitási ösztöndíjakra jelentkezők pályázatainak benyújtására. A jelöltekre vonatkozó pályázati eljárást és határidőt úgy kell kialakítani, hogy a jelöltek jó előre ismerjenek minden szükséges információt, és elegendő idejük legyen a pályázatuk elkészítésére és benyújtására;
- Megfelelő nyelvi támogatást kell nyújtani;
- Biztosítani kell a szükséges létesítményeket és szolgáltatásokat a hallgatók számára (pl. nemzetközi iroda, elhelyezés, felkészítés (coaching), a vízummal és tartózkodási engedéllyel kapcsolatos segítségnyújtás, stb.), ideértve szükség esetén az ösztöndíjasok családtagjainak és a speciális igényekkel rendelkező ösztöndíjasoknak szóló szolgáltatásokat;
- Gondoskodni kell egy biztosítási rendszerről, amely megfelelő fedezetet biztosít a hallgatók számára az EMA2 – 2. TERÜLET programban való részvételük ideje alatt történő balesetek, sérülések, betegségek, stb. esetére;
- A hallgatókkal megállapodásokat kell kötni egy egyéni munkaprogramról és a vizsgák vagy más felmérési formák teljesítéséhez szükséges munkaterhelésről (azaz tanulmányi megállapodást);
- Ösztönözni kell a tanulmányi, képzési, kutatási és tanítási időszakok tanulmányi célú elismerését (az ECTS – európai kreditátviteli rendszer vagy más kompatibilis rendszer révén) a közös felsőoktatási térségek megeremtésének és/vagy végrehajtásának elősegítése érdekében. E tekintetben minden partner számára minimumkövetelmény, hogy a külföldi tanulmányi időszakokat a tanulmányi program szerves részének tekintse. Az anyaintézménynek biztosítania kell a fogadó felsőoktatási intézmény(ek)ben töltött tanulmányi időszak teljes körű tanulmányi elismerését (beleértve a vizsgákat vagy az értékelés más formáit). A külföldi tanulmányi időszak végén a fogadó felsőoktatási intézmény a külföldről érkezett hallgató és a küldő felsőoktatási intézmény részére vizsgalapot ad a tanulmányokról, amellyel igazolja a tanulmányi program teljesítését. Oklevélmelléklet kiadása is ajánlott;
- Az oktatókkal megállapodást kell kötni a vendégoktató által teljesítendő előadások óraszámáról, és ezeket a fogadó intézmény által kínált fokozat/oklevél részeként értékelt kurzusok közé kell számítani;
- Intézkedéseket kell előírni a távozó hallgatók nyomon követésére;
- Belső értékelési és minőség-ellenőrzési mechanizmusokat kell létrehozni;
- Ki kell dolgozni egy fenntarthatósági stratégiát, részletezve, hogy ezek a mobilitási csereprogramok hogyan segítik elő a harmadik országokhoz fűződő meglévő kapcsolatok megerősítését, hogyan növelik az érintett harmadik országok közötti kölcsönös megértést, az innovációt és az oktatás színvonalát.

Egyéni mobilitás

Az EMA2 – 2. TERÜLET az adott földrajzi csoporthoz tartozó harmadik országok állampolgárainak szól, akik szerepelnek a partnerséghez tartozó harmadik országbeli felsőoktatási intézmények egyikének nyilvántartásában, valamint az európai országok azon állampolgárainak, akik szerepelnek a partnerséghez tartozó európai felsőoktatási intézmények egyikének nyilvántartásában.

A támogatható mobilitások típusáról, megoszlásáról és számáról részletes információt a pályázati felhívásra vonatkozó éves iránymutatások megfelelő részei tartalmaznak. Minden pályázatnak legalább a minimumként előírt számú egyéni mobilitásra kell kiterjednie, és tiszteletben kell tartania a mobilitás egyes típusaihoz tartozó minimum és maximum százalékarányokat, a pályázati felhívásra vonatkozó éves iránymutatásokban előírtaknak megfelelően.

A hallgatói mobilitás tartalmazhat egy, a fogadó felsőoktatási intézmény partnereinek vagy társintézményeinek országában töltött (legfeljebb 3 hónapos) szakmai gyakorlati időszakot, amennyiben ezt legalább 6 hónapos külföldi tanulmányi időszak előzi meg, és a hallgató programjának szerves részeként ismerik el. A kihelyezésről minden érintett partnernek meg kell állapodnia, és gondoskodni kell a hallgatók alapos nyomon követéséről.

Az európai felsőoktatási intézményeknek érdemes teljes mértékben tisztában lenniük az egyes érintett harmadik országokra/területekre vonatkozó egyedi feltételekkel, mielőtt döntenek a hallgatók vagy a személyzet kiküldéséről, és be kell tartaniuk a külügyminisztériumaik ajánlásait.

A személyzeti mobilitásnak hozzá kell járulnia a harmadik országokban működő felsőoktatási intézmények nemzetközi együttműködési kapacitásának megerősítéséhez.

Törekednie kell a tanszékek és karok közötti kapcsolatok megszilárdítására és kibővítésére, valamint az egyetemek közötti jövőbeni együttműködési projektek előkészítésére. A személyzeti mobilitás várhatóan az ECTS vagy a partnerintézményben végzett tanulmányok elismerésére szolgáló más rendszer alkalmazását is javítani fogja.

Időtartam

A projekt időtartama az érintett csoporttól függően változhat, de nem haladhatja meg a 48 hónapot. Részletes információt az ajánlattételi felhívásra vonatkozó iránymutatások tartalmaznak.

A partnerségek az alábbi táblázatban megadott határokon belül dönthetnek a mobilitási tevékenységek időtartamáról:

Egyéni mobilitás típusa	A partnerségből érkező hallgatók és munkatársak	
	Európai partnerek	Harmadik országbeli/területi partnerek
Mesterképzésben részt vevő hallgatók	1 szemesztertől 1 tanévig (legfeljebb 10 hónap)	1 szemesztertől 2 tanévig (legfeljebb 24 hónap)
Doktori hallgatók	6–36 hónap	
Posztdoktori hallgatók	6–10 hónap	
Személyzet	1–3 hónap	

6.2.3 ELBÍRÁLÁSI SZEMPONTOK

A partnerségek kiválasztása az Ügynökség által szervezett versenyfolyamat keretében történik, a pályázat színvonalának tudományos és szervezési szempontból történő értékelése alapján. Minden pályázatot független külső szakértők értékelnek, az alább felsorolt öt elbírálási szempont szerint. Egy adott pályázat maximum 100%-os lehet. Az 50%-os alsó minőségi küszöbértéket el nem érő pályázatokat elvileg nem veszik figyelembe a finanszírozás szempontjából.

Szempont	Súlyozás
1. Relevancia	25%
2. Mennyiben járul hozzá a kiválósághoz	25%
3. Minőség	50%
3.1 A partnerség összetétele és az együttműködési mechanizmusok	15%
3.2 A mobilitás megszervezése és megvalósítása	20%
3.3 A hallgatók és a személyzet rendelkezésére álló létesítmények és szolgáltatások, nyomon követés	15%
Összesen	100%

1. Relevancia (a végső eredmény 25%-a)

Ezen elbírálási kritérium értelmében a pályázóknak be kell mutatniuk, hogy pályázatuk mennyiben releváns az EMA2 – 2. TERÜLET program célkitűzései szempontjából (6.2 rész), és a várható eredmények hogyan járulnak hozzá a pályázati felhívásra vonatkozó iránymutatásokban meghatározott követelmények teljesüléséhez.

2. A kiválósághoz való hozzájárulás (a végső eredmény 25%-a)

Ezen elbírálási kritérium keretében a pályázóknak azt kell bemutatniuk, hogy pályázatuk tudományos és intézményi szempontból hogyan képes hozzájárulni a kiválósághoz, az ismeretek és a know-how átadása révén történő innovációhoz.

3. Minőség (a végső eredmény 50%-a)

E kritérium értelmében a pályázónak be kell mutatnia a mobilitás minőségi megszervezése és megvalósítása érdekében tett intézkedéseket. Központi szerepet kap a partnerség által a projekt célkitűzéseinek elérésére javasolt szakértelem, a mobilitás megszervezésére és megvalósítására irányuló stratégiák/eljárások és tevékenységek, a beiratkozott hallgatóknak kínált szolgáltatások és létesítmények, valamint az, hogy a partnerség hogyan szándékozik biztosítani ezen hallgatók hatékony részvételét a mobilitási rendszerben.

3.1 A partnerség összetétele és az együttműködési mechanizmusok (a végső eredmény 15%-a)

E kritérium szerint a pályázóknak be kell mutatniuk az együttműködési mechanizmusokat, a partnerek részvételét a projektben, a működési képességüket és szakértelmüket a projekt célkitűzésének elérése érdekében

3.2 A mobilitás megszervezése és megvalósítása (a végső eredmény 20%-a)

- E kritérium szerint a pályázóknak be kell mutatniuk, hogy a partnerség hogyan kívánja kezelni a mobilitást a hatékony és eredményes megvalósítás biztosítása érdekében. A pályázóknak konkrét intézkedésekkel kell gondoskodniuk a megfelelő számú hallgató és személyzet bevonásáról, módszereket kell biztosítaniuk a pártatlan és átlátható kiválasztási folyamat garantálására, elfogadott mechanizmusokat a külföldi tanulmányi időszakok elismerésére, értékelési stratégiát, a fenntarthatóságot biztosító intézkedéseket és stratégiákat stb.

3.3 A hallgatók/a személyzet rendelkezésére álló létesítmények és szolgáltatások, nyomon követés (a végső eredmény 15%-a)

E kritérium keretében külön figyelmet fordítanak a beiratkozott hallgatóknak kínált szolgáltatásokra és létesítményekre, valamint arra, hogy a partnerség hogyan kívánja biztosítani a hallgatók hatékony részvételét a partnerség tevékenységeiben.

Az értékelést követően mindegyik földrajzi csoport esetében összeállítják a legjobb pályázatok listáját. A rendelkezésre álló pénzügyi kereten belül összeállítják a földrajzi csoportonként kiválasztott projekt(ek) listáját, valamint egy tartaléklistát (ha lehetséges).

6.3 PÉNZÜGYI FELTÉTELEK

A megítélt támogatás a támogatható tevékenységek végrehajtása során felmerülő költségekre használható fel a 6.1.2b és 6.2.2b. részben leírtaknak megfelelően.

A mobilitás megszervezése

A támogatásnak azt a részét, amely a felsőoktatási intézményeknél a mobilitás megszervezése során felmerülő költségek fedezésére szolgál, átalányösszegek alapján számítják ki. Ez az átalányösszeg a partnerséghez tartozó intézményenként **10 000 eurónak** felel meg a projekt teljes időtartamára.

Egyéni ösztöndíjak

A hallgatók és a személyzet egyéni mobilitásához adott uniós támogatás hozzájárul a mobilitásban részt vevő diákok és személyzet útiköltségeihez, tartózkodási költségeihez, biztosítási költségeihez és részvételi költségeihez.

A felsorolt költségek fedezetére elkülönített támogatási összeget az alábbi táblázatokban részletezett, egységre vetített költségek alapján számítják ki.

Útiköltségek

A részt vevő felsőoktatási intézményeknek fedezniük kell a mobilitásban részt vevő hallgatók és személyzet felmerülő útiköltségeit.

A mobilitásban részt vevő hallgatók és személyzet útiköltségeinek fedezésére egységre vetített költséget biztosítanak. A közvetlen/egyenes távolságra („légvonalban”) szóló menettérti jegyekre a következő egységre vetített költségeket kell alkalmazni⁶⁸:

- Az 1. célcsoport esetében (EMA2 – 1. TERÜLET és EMA2 – 2. TERÜLET) egyrésztől a küldő felsőoktatási intézmény helye és másrésztől a fogadó felsőoktatási intézmény telephelye között;
- A 2. célcsoport esetében (EMA2 – 1. TERÜLET) egyrésztől a hallgató/munkatárs származási helye és másrésztől a fogadó felsőoktatási intézmény telephelye között;
- A 3. célcsoport esetében (EMA2 – 1. TERÜLET) egyrésztől a hallgató tartózkodási helye és másrésztől a fogadó felsőoktatási intézmény telephelye között.

Távolság (km)	Rögzített összeg (EUR)
< 500	250
500– 1 000	500
>1 000– 1 500	750
>1 500 – 2 500	1 000
>2 500 – 5 000	1 500
>5 000 – 10 000	2 000
>10 000	2 500

Tartózkodási költségek

A részt vevő felsőoktatási intézményeknek a vendéghallgatók/vendég személyzet részére az alábbi összefoglaló táblázatban meghatározott tartózkodási támogatás teljes összegét biztosítaniuk kell. Ennek egy részét érkezéskor kell átadni a beilleszkedési költségek fedezésére, fennmaradó részét pedig rendszeres időközönként kell folyósítani.

Részvételi költségek

A részt vevő felsőoktatási intézményeknek a mobilitás időtartamától függetlenül fedezniük kell az összes hallgatóval/munkatárssal kapcsolatban felmerülő részvételi költségeket. A részvételi költségekbe beletartozhat a tandíj és/vagy beiratkozási díj, illetve a további könyvtári, diákszervezeti, laboratóriumhasználati költségek, a tartózkodási engedély, nyelvtanfolyamok stb. költségei, a helyi és nemzetközi hallgatókra kiszabottakkal megegyező módon. A részt vevő felsőoktatási intézményeknek a 10 hónapnál rövidebb mobilitásokra díjmentességi politikát kell alkalmazniuk. A partner felsőoktatási

⁶⁸ Információért tekintse meg a honlapot: www.mapcrow.info

intézményekből érkező hallgatóknak továbbra is az eredeti felsőoktatási intézményükben kell tandíjat és/vagy beiratkozási díjat fizetniük, de a fogadó felsőoktatási intézménynek díjmentességi politikát kell alkalmaznia. A díjak kétszeres kiszabásának elkerülése érdekében azokban az esetekben, amikor a fogadó felsőoktatási intézmény megköveteli a beiratkozási díj/tandíj megfizetését, ugyanezeket a díjakat a származási felsőoktatási intézmény nem szabhatja ki a hallgatókra. A kutatási célokat szolgáló posztdoktori mobilitásra nem lehet díjakat kiszabni. A posztdoktori tanulmányokra vonatkozó díjakat a pályázatban részletesen indokolni kell.

Az érkező hallgatók részvételi költségeinek fedezésére egységre vetített költséget biztosítanak, amelynek összege tanévenként és hallgatónként 3000 EUR, speciális posztdoktori tanulmányok esetében 5000 EUR. A 10 hónapnál rövidebb mobilitásokra nem biztosítanak részvételi költséget.

A részt vevő felsőoktatási intézmények a vendéghallgatóktól semmilyen körülmények között nem kérhetnek az előző bekezdésben meghatározott összegeket meghaladó részvételi költséget, illetve nem tarthatják vissza az ilyen költségek fedezetére tartózkodási támogatás formájában előirányzott támogatást.

Biztosítási költségek

A részt vevő felsőoktatási intézményeknek teljes körű biztosítási fedezetet⁶⁹ (egészségügyi, utazási, balesetbiztosítás) kell nyújtaniuk az egyéni mobilitási tevékenységekben részt vevő, érkező hallgatóknak és személyzetnek.

A biztosítási költségek fedezésére a mobilitási tevékenységben részt vevő hallgatók és munkatársak részére havi 75 EUR összegű egységre vetített költséget biztosítanak.

Vízumköltségek

Az egyéni mobilitásban részt vevő hallgatók és személyzet vízumszerzéssel összefüggő költségeit a részt vevő felsőoktatási intézményeknek kell fedezniük. A kiválasztott hallgatókra és személyzetre váró vízumszerzési folyamat meggyorsítása és megkönnyítése érdekében a kiválasztott partnerségeknek ajánlatos a kiválasztás hivatalos megerősítését követően haladéktalanul kapcsolatba lépni és együttműködni a harmadik országokban/területeken működő EU-küldöttségekkel, valamint az uniós tagállamok érintett országokban működő konzulátusaival és külképviseleteivel.

A részt vevő felsőoktatási intézmények semmilyen esetben nem követelhetnek vízumköltségeket a vendéghallgatóktól, illetve nem tarthatják vissza a tartózkodási költségekre előirányzott támogatást az ilyen költségek fedezésére.

A partnerségeknek ismerniük kell a különböző részt vevő országokban az egyéni ösztöndíjakra alkalmazott adópolitikákat, és ezekről megfelelően tájékoztatniuk kell az ösztöndíjasokat. A partnerségek további tájékoztatást kaphatnak az illetékes Erasmus Mundus nemzeti irodáknál (a nemzeti irodák jegyzékét lásd a 8. fejezetben).

Az ösztöndíjak kezeléséről szóló bővebb tájékoztatásért tekintse meg az EACEA weboldalán megjelent Erasmus Mundus pénzügyi és igazgatási kézikönyvet.

⁶⁹ A biztosítási fedezetre vonatkozó minimumkövetelményeket lásd az Erasmus Mundus weboldalán.

Mobilitás típusa	Havi tartózkodási támogatás	Időtartam	Részvételi költségek	Biztosítás	Maximális összeg (útiköltség nélkül)
ALAPKÉPZÉSBEN RÉSZT VEVŐ HALLGATÓK	EMA2 – 1. TERÜLET (1. célcsoport)				
	havi 1000 EUR	1 szemeszter–10 hónap ⁷⁰	10 hónapnál rövidebb mobilitásra nincs egységre vetített költség tanévenként 3000 EUR	havi 75 EUR	13 750 EUR
	3. célcsoport				
	havi 1000 EUR	1 szemeszter–34 hónap	tanévenként 3000 EUR	havi 75 EUR	45 550 EUR
MESTERKÉPZÉSBEN RÉSZT VEVŐ HALLGATÓK	EMA2 – 1. TERÜLET (1. célcsoport) és EMA2 – 2. TERÜLET				
	havi 1000 EUR	európaiak esetében 1 szemeszter–10 hónap	10 hónapnál rövidebb mobilitásra nincs egységre vetített költség tanévenként (10 hónapon túl) 3000 EUR	havi 75 EUR	31 800 EUR
		harmadik országok állampolgárai esetében 1 szemeszter–24 hónap	10 hónapnál rövidebb mobilitásra nincs egységre vetített költség tanévenként 3000 EUR (10 hónap vagy hosszabb időszakokra)		
	EMA2 – 1. TERÜLET (2. és 3. célcsoport)				
havi 1000 EUR	6–24 hónap	tanévenként 3000 EUR	havi 75 EUR	31 800 EUR	
DOKTORI HALLGATÓK	EMA2 – 1. TERÜLET (mindegyik célcsoport) és EMA2 – 2. TERÜLET				
	havi 1500 EUR	6–36 hónap	tanévenként 3000 EUR (10 hónap vagy hosszabb időszakokra)	havi 75 EUR	65 700 EUR
	EMA2 – 1. TERÜLET (mindegyik célcsoport) és EMA2 – 2. TERÜLET				

⁷⁰ Az alap- és mesterképzésben részt vevő hallgatóknál megfelelően indokolt esetekben az Ügynökség előzetes engedélyének függvényében megengedett az ennél rövidebb időtartamú mobilitás.

POSZTDOKTORI HALLGATOK	havi 1800 EUR	6–10 hónap	A kutatási tevékenységekhez nincs egységre vetített költség Tanévenként 5000 EUR a speciális posztdoktori tanulmányok esetében (ezeket a pályázatban kell bemutatni)	havi 75 EUR	23 750 EUR
SZEMÉLYZET	EMA2 – 1. TERÜLET (1. célcsoport) és EMA2 – 2. TERÜLET				
	havi 2500 EUR	1–3 hónap	Nem alkalmazható	havi 75 EUR	7725 EUR

6.4 SZERZŐDÉSES FELTÉTELEK

„Támogatási megállapodás”

Amennyiben az EMA2 pályázatot kiválasztják, az Ügynökség euróban megfogalmazott támogatási megállapodást állít ki, amelyben részletesen bemutatja a feltételeket és a pénzügyi hozzájárulást. A támogatási megállapodás a mobilitási rendszer megszervezésére szóló pénzügyi hozzájárulásra, valamint a diákoknak és a személyzetnek kijelölt egyéni ösztöndíjakra vonatkozik. Ezt a támogatási megállapodást az Ügynökség és a kedvezményezett írja alá, és időtartama változó, de legfeljebb 48 hónap lehet.

A támogatási megállapodás bármilyen módosítását írásban kell kérvényezni, és az Ügynökségnek jóvá kell hagynia. A módosítások típusait és végrehajtási módját a támogatási megállapodáshoz mellékelt adminisztratív és pénzügyi kézikönyv határozza meg.

„A támogatás folyósítása”

A kedvezményezett több részletben részesül előfinanszírozási kifizetésekben, rendes esetben az alábbi táblázatnak megfelelően.

„n év”	„n+1 év”	„n+2 év”
Első előfinanszírozás	Második előfinanszírozás	Harmadik előfinanszírozás
A támogatás 50%-a	A támogatás 30%-a	A támogatás 20%-a

Az első előfinanszírozási kifizetést a támogatási megállapodás Ügynökség általi aláírása után 45 napon belül folyósítják.

Az ezt követő előfinanszírozási kifizetéseket azután lehet folyósítani, hogy a kedvezményezett benyújt egy jelentést az addigi előrehaladásról, egy mobilitási listát, valamint egy kifizetési kérelmet, amely igazolja, hogy a partnerség az Ügynökség által már folyósított előfinanszírozási összegek legalább 70%-át felhasználta, és az Ügynökség ezeket jóváhagyja.

Az Ügynökség a projekt lezárásakor benyújtott zárójelentés és mobilitási lista alapján számítja ki a támogatás végső összegét. Ez a pénzügyi feltételekben (lásd a 6.3 részt) meghatározott átalányösszegek és egységre vetített költségek alkalmazásával végzett számításon alapul.

„Egyetértési megállapodás”

A partnerségben érintett összes intézmény jogi képviselőjének és/vagy kijelölt képviselőjüknek egyetértési megállapodást kell aláírniuk, hogy a részt vevő felsőoktatási intézmények részéről biztosítsák a megfelelő intézményi kötelezettségvállalást a partnerség felé. E megállapodásnak a lehető legrészletesebben szabályoznia kell a tevékenységek (beleértve az egyéni ösztöndíjak igazgatását is) végrehajtásához, irányításához, kiválasztási eljárásaihoz, nyomon követéséhez és értékeléséhez kapcsolódó valamennyi tanulmányi, adminisztratív és pénzügyi szempontot.

„Hallgatókkal kötött megállapodás”

A partnerség feladata biztosítani, hogy minden hallgató aktívan részt vegyen a partnerség tevékenységeiben. Az EMA2-vel kapcsolatos részvételi szabályok kellő mértékű átláthatóságának garantálása érdekében a partnerségeknek egy – a hallgatókkal kötött és a két fél által a program kezdetén aláírt – megállapodásban pontosan meg kell határozniuk a hallgatók jogait és kötelezettségeit. E megállapodásnak a lehető legvilágosabban tartalmaznia kell a két fél jogait és kötelezségeit, és szabályoznia kell olyan kérdéseket, mint például:

- a hallgatónak felszámított részvételi költségek; hogy ezek mit tartalmaznak, illetve (adott esetben) mit nem tartalmaznak.
- a kurzus legfontosabb szakaszai és a vizsgaidőszakok.
- a hallgatóknak a képzésben/a képzés tevékenységeiben való részvétellel és a tanulmányi teljesítménnyel kapcsolatos kötelezettségei; a kötelezettségek elmulasztásának következményei.

„Tanulmányi megállapodás”

A tanulmányok elismerésének, konkrétan a külföldi tanulmányi időszakok elismerésének biztosítása a partnerség felelőssége. Ezzel összefüggésben a tanulmányi megállapodást és a tanulmányi teljesítmény igazolására szolgáló vizsgalapot kell az alapidokumentumoknak tekinteni, amelyek biztosítják a külföldi tanulmányi időszak elismerését az anyaintézmény által, adott esetben hivatkozva az oklevélmellékletre. A tanulmányi megállapodást a mobilitás megkezdése előtt alá kell írnia az anyaintézmény és a fogadó felsőoktatási intézmény megfelelő hatóságainak, valamint a hallgatónak. Az esetleges módosításhoz mindhárom érintett fél beleegyezése szükséges.

A *támogatási megállapodás mintája*, valamint a mellékletek az Erasmus Mundus weboldalain elérhetők.

6.5 KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁS ÉS TERVEZETT MENETREND

A kiválasztott ajánlatokat pénzügyi elemzésnek vetik alá, amellyel összefüggésben további információk benyújtását kérhetik a javasolt tevékenységekért felelős személyektől.

Tervezett menetrend

Felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a következő naptár csak tájékoztató jellegű, és az éves pályázati felhívások függvényében még változhat.

- 1) „*n-1 év*” **december**: az éves pályázati felhívások közzététele (tájékoztatás a használandó űrlapról, valamint a vonatkozó bírálati évre vonatkozó egyéb információkról).
- 2) „*n év*” **április**: a pályázatok benyújtásának határideje.
- 3) „*n év*” **május-június**: a pályázatok értékelése és elbírálása.
- 4) „*n év*” **július**: döntés a támogatás odaitéléséről és a kiválasztás eredményeinek közzététele
- 5) „*n év*” **júliustól n. év szeptemberig**: a támogatási megállapodás aláírása a partnerséggel.
- 6) „*n év*” **szeptembertől „n+1” év december 31-ig**: a hallgatói mobilitás első csoportjának megkezdése.
- 7) „*n+1 év*” **szeptembertől „n+2 év” december 31-ig**: a hallgatói mobilitás második csoportjának megkezdése.
- 8) „*n+2 év*” **szeptembertől „n+3 év” december 31-ig**: a hallgatói mobilitás harmadik csoportjának megkezdése.
- 9) „*n év*” **szeptembertől a projekt végéig**: a tudományos és adminisztratív személyzet mobilitásának lehetséges kezdete.
- 10) „*n+1 év*” **szeptember**, „*n+2 év*” **szeptember**, „*n+3 év*” **szeptember**: (az egyes hallgatói csoportokhoz tartozó) utolsó lehetőség az összes mobilitási típusra vonatkozó teljes mobilitási listák benyújtására az Ügynökséghez.

7 3. ALPROGRAM: ERASMUS MUNDUS TÁMOGATÁSI PROJEKTEK

7.1 BEVEZETÉS

A 3. alprogram azon transznacionális kezdeményezéseknek, tanulmányoknak, projekteknek, eseményeknek és egyéb tevékenységeknek nyújt támogatást, amelyek célja az, hogy javítsák az európai felsőoktatás vonzerejét, ismertségét, láthatóságát, hozzáférhetőségét, illetve a róla kialakult képet az egész világon. A 3. alprogram keretében megvalósuló projektek hozzájárulnak a következőkhöz⁷¹:

- az európai felsőoktatás és a vonatkozó együttműködési programok és támogatási rendszerek *népszerűsítése* és tudatosítása;
- a program eredményeinek és a bevált gyakorlatok példáinak *terjesztése*;
- az eredmények *kiaknázása*, illetve intézményi és egyéni szinten történő alkalmazása.

A program első szakaszában ez az alprogram (korábban 4. alprogram) olyan tevékenységeket támogatott, amely az Európai Felsőoktatási Térségben jelenleg zajló reformfolyamatok szempontjából különös jelentőséggel bírtak. Több mint 50 közepes nagyságú projektet választottak ki az éves pályázati felhívások alapján, olyan területekre vonatkozóan, mint például a minőségbiztosítás, a kreditek és képesítések elismerése, felsőfokú tanulmányok és földrajzi területek támogatása, a nemzetközi mobilitás támogatása stb. Emellett finanszírozást nyújtottak az Erasmus Tematikus Hálózatoknak a harmadik országbeli intézményekre történő kiterjesztéséhez. A korábbi 4. alprogram és a jelenlegi 3. alprogram keretében támogatott összes projektről a következő weboldalon talál tájékoztatást: http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/results_compendia/selected_projects_promote_ehe_en.php

Emellett ajánlati felhívásokon keresztül olyan projektek is támogatásban részesültek, amelyek választ adnak az Európai Felsőoktatási Térség világszinten vonzóbbá, láthatóbbá és átláthatóbbá tételére irányuló általános célkitűzéshez kapcsolódó sajátos igényekre.

- *Az európai felsőoktatás a harmadik országokból nézve*
(<http://ec.europa.eu/education/programmes/mundus/doc/acareport.pdf>)
- *Erasmus Mundus hallgatók és végzős hallgatók szövetsége (EMA)*
(<http://www.em-a.eu>)
- *Erasmus Mundus átfogó támogatási projekt (GPP) / „Tanulmányok Európában”*
 - Weboldal (lásd: <http://ec.europa.eu/education/study-in-europe>),
 - Kommunikációs eszközök az európai felsőoktatási intézmények számára
(http://ec.europa.eu/education/programmes/mundus/doc/toolkit_en.pdf),

⁷¹ A dőlt betűvel szedett szavak meghatározását lásd a 2. fejezetben.

A program második szakaszában a 3. alprogram alá tartozó projekteket 5 kategóriába sorolták:

	<i>Projektek kategóriái</i>	<i>Végrehajtás módja</i>
1	Az európai felsőoktatás vonzerejének növelését célzó projektek; az ERASMUS Tematikus Hálózatok nemzetközivé tételét célzó projektek.	Pályázati felhívások ⁷²
2	Projektcsoportok létrehozása a meglévő Erasmus Mundus projektekből	Ajánlati felhívások
3	Az Erasmus Mundus nemzeti irodák tájékoztató és népszerűsítési tevékenységei.	Kizárólag a nemzeti irodák hálózatának címzett meghívásos pályázati felhívások.
4	Az Erasmus Mundus hallgatók és végzős hallgatók szövetségének (EMA) nyújtott szolgáltatások	Ajánlati felhívás, amelynek eredményeként keretszerződést kötnek.
5	Más projektek, mint például tanulmányok és egyéb népszerűsítő tevékenységek	Ajánlati felhívás

A programismertető következő részei **KIZÁRÓLAG az első kategóriába tartozó projektekre vonatkoznak.**

7.2 A TÁMOGATHATÓSÁG FELTÉTELEI

A pályázat benyújtásának határidejét és a pályázati űrlapon meghatározott minden egyéb hivatalos támogathatósági feltételt be kell tartani.

7.2.1 TÁMOGATHATÓ RÉSZTVEVŐK

Támogatható kedvezményezettek / részt vevő szervezetek:

- A pályázó/koordináló intézménynek egy *európai országból* kell származnia⁷³;
- A felsőoktatási intézmények hálózatai egyetlen részt vevő szervezetnek tekintendők;
- Támogatható részt vevő szervezetek:
 - felsőoktatási intézmények, a világ minden országából;
 - Erasmus Mundus konzorciumok;
 - a felsőoktatás terén tevékenykedő állami és magánszervezetek, a világ minden országából;
 - az Egész életen át tartó tanulás program (LLP) Erasmus programjában kiválasztott Erasmus Tematikus Hálózatok (ezeket egyetlen részt vevő szervezetnek tekintik).

Az Erasmus Mundus nemzeti iroda szerepét betöltő nemzeti szervezetek nem jogosultak a részvételre a 3. alprogram alá tartozó, a felsőoktatás vonzerejét növelő projekteken.

A partnerség minimális összetétele:

A partnerség minimális összetétele a következő lehet:

⁷² E felhívások időzítése a Bizottság által az éves munkaprogramjában meghatározott prioritásoktól és tevékenységektől függ.

⁷³ Az „európai ország” meghatározását lásd a 2. fejezetben: „Meghatározások és szójegyzék”

- az *európai felsőoktatás vonzerejének növelésére irányuló/népszerűsítő projektek esetében*: legalább három támogatható pályázó országból⁷⁴ és legalább egy harmadik országból származó, támogatható részt vevő szervezetek;
- az *Erasmus Tematikus Hálózatok nemzetközivé tételére irányuló projektek esetében*: a hálózat és 15 támogatható részt vevő szervezet, amely legalább 10 különböző harmadik országot képvisel.

7.2.2 TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK

A 3. alprogram tevékenységei bárhol a világon megvalósíthatók.

Általános szabályként a 3. alprogram keretébe tartozó projekteknek:

- egyértelmű európai dimenzióval és széles földrajzi hatókörrel kell rendelkezniük;
- egyértelmű nemzetközi (/harmadik országokat érintő) dimenzióval kell rendelkezniük;
- elő kell segíteniük a kultúrák közötti párbeszédet és a kultúrák közötti kölcsönös megértést;
- biztosítaniuk kell, hogy nincs átfedésük a felsőoktatás terén megvalósuló egyéb uniós programokkal; az alapvetően más uniós programok (pl. Egész életen át tartó tanulás (LLP), Tempus, Cselekvő Ifjúság, Polgárok Európáért stb.) hatálya alá tartozó projektek nem részesülnek támogatásban;
- a kinyilvánított szükségletekre reagáló, világos célokkal rendelkeznek, egyértelműen meghatározott és a terveknek megfelelő eredményeket hoznak létre, és tervük van arra, hogyan biztosíthatják a projekt és eredményeinek fenntartását a finanszírozási időszakon túl is;
- időtartamuk 12–36 hónap, és tevékenységeiket a pályázat évében kezdik meg; kizárólag kellően indokolt esetben a projekt maximális időtartama további legfeljebb 12 hónappal meghosszabbítható, amennyiben ezt az indokot a pályázat benyújtása idején a pályázó még nem ismerte, és amennyiben az Ügynökség előzetesen hivatalos jóváhagyását adja.

A következő típusú projektek nem minősülnek támogathatónak:

- az egyes Erasmus Mundus közös programok tájékoztató kampányaival foglalkozó projektek;
- új Erasmus Mundus közös programok kidolgozását célzó projektek;
- az egyetlen egyetemet/Erasmus Mundus nemzeti irodát támogatni kívánó projektek.

Példák támogatható tevékenységekre és projektekre:

- a nemzetközi hallgatóáramlásban részt vevő országokhoz vagy országok csoportjaihoz kapcsolódó projektek;
- az európai felsőoktatás nemzetközi láthatóságának növelését célzó tájékoztató és kommunikációs eszközök fejlesztésével foglalkozó projektek;
- olyan események, kampányok vagy roadshow-k támogatása, amelyek alkalmat teremtenek az eredmények terjesztésére és kiaknázására, és ezáltal biztosítják a projektek és a potenciális harmadik országbeli felhasználók egymásra találását, és különös hangsúlyt helyeznek az európai felsőoktatás népszerűsítésére;

⁷⁴ Felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy amennyiben a minimum projektpartnerség egy olyan intézményt is magában foglal, amely nem uniós tagállamból származik, és ha ez az ország a pályázati határidőn belül hivatalosan nem csatlakozott a programhoz, a pályázat nem lesz támogatható. Addig, amíg a részvételükről szóló megállapodás hatályban van, tanácsolható, hogy az ezekből az országokból származó intézményeket a minimum projektpartnerség kiegészítő partnereiként vegyék fel.

- az európai felsőoktatás hozzáférhetőségének javítását, a harmadik országbeli hallgatók európai mobilitását vagy a tengerentúli hallgatókhoz kapcsolódó szolgáltatások javítását célzó projektek;
- információs eszközök vagy innovatív eszközök fejlesztése a következő témákban:
 - az európai felsőoktatási intézményekbe és az európai országokba való bejutás: tanulmányi vízumokkal kapcsolatos kérdések, egyetemi felvételi szintek, oklevelek és képesítések elismerése;
 - a hallgatóknak és doktorjelölteknek nyújtott szolgáltatások minőségének javítása, például tanulmányi tanácsadás, az Európán belüli mobilitás elősegítése és logisztikai létesítmények (lakhatás, biztosítás, vízum/tartózkodási engedély);
 - a különböző kulturális és vallási háttérrel rendelkező hallgatók integrálását elősegítő módszerek: kulturális felkészítést szolgáló anyagok tervezése, tanácsadás, nyelvi felkészülést segítő anyagok;
- a tájékoztatást, népszerűsítést és/vagy az eredmények terjesztését célzó események (szemináriumok, műhelymunkák, konferenciák stb.) például az alábbiakról:
 - a program által az európai és Európán kívüli hallgatóknak és doktorjelölteknek kínált lehetőségek;
 - az európai képesítések Európán kívüli elismerése;
 - a harmadik országokban szerzett képesítések Európában történő elismerése;
 - az Európai Képesítési Keretrendszer, az ECTS, az oklevélmelléklet stb. alkalmazása;
 - az Erasmus Mundus program és eredményei
 - a felsőoktatás és a kutatás, illetve a felsőoktatás és az üzleti élet/vállalkozások közötti kapcsolatok létrehozását és a lehetséges szinergiák kiaknázását szolgáló stratégiák.

Az Erasmus Tematikus Hálózatok nemzetközivé tételének keretében végzett támogatható tevékenységeknek⁷⁵:

- kapcsolódniuk kell a hálózat harmadik országokat érintő dimenziójához, a harmadik országbeli partnerek helyi igényeihez, és az érintett intézmények közötti tapasztalatcserén kell alapulniuk;
- törekedniük kell a nemzetközi dimenzió kialakítására/fokozására egy vagy több tudományágon vagy egy multidiszciplináris területen belül, illetve a felsőoktatás szervezésével, igazgatásával, irányításával vagy finanszírozásával kapcsolatos bizonyos szempontok javítására és korszerűsítésére;
- e tevékenységekre nem kerülhet sor annak az Erasmus Tematikus Hálózat keretében odaítélt támogatási megállapodásnak a megszűnése után, amelyhez kapcsolódnak.

Erasmus Mundus hallgatók és végzős hallgatók szövetsége

A pályázókat kéri, hogy megfelelő esetben vonják be az Erasmus Mundus hallgatók és végzős hallgatók szövetségét.

⁷⁵ Felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a Tematikus Hálózatok nemzetközivé tételére szóló támogatások lehetőségeiről évente, az Erasmus Mundus pályázati felhívás keretében születik döntés.

Éves prioritások

A pályázókat kérik, hogy a pályázati felhívásban tekintsék meg a kiválasztandó projektekre vonatkozó éves prioritásokat.

7.3 KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK

7.3.1 TECHNIKAI KAPACITÁS

- A 3.2. pontban előírt elemek mellett, ahhoz, hogy technikai kapacitásukat értékelhessék, a szervezeteknek az alábbiakat kell benyújtaniuk pályázatukkal:
- a pályázó és a többi részt vevő szervezet által a vonatkozó területen már megvalósított projektek felsorolása;
- azon szervezetek esetében, amelyek a felsőoktatás terén tevékenykednek, de nem felsőoktatási intézmények, a felsőoktatásban végzett fő tevékenységeik jellemzése.

7.3.2 PÉNZÜGYI KAPACITÁS

A 3.2. pontban előírt elemek mellett, ahhoz, hogy pénzügyi kapacitásukat értékelhessék, a szervezeteknek az alábbiakat kell benyújtaniuk ⁷⁶ pályázatukkal:

- a pályázó/koordináló szervezet eredmény-kimutatása és mérlege az utolsó lezárt pénzügyi évről;
- a pénzügyi kapacitást igazoló űrlap, megfelelően kitöltve a pályázó/koordináló szervezet által (az űrlapok beszerezhetők a következő címen: <http://eacea.ec.europa.eu/static/en/mundus/index.htm>);
- egy elismert könyvvizsgáló által készített külső ellenőrzési jelentés, ha a támogatás iránti kérelem több mint 300 000 EUR összegre szól; ez a jelentés hitelesíti a korábbi év rendelkezésre álló elszámolásait, és értékelést ad a pályázó pénzügyi lehetőségeiről⁷⁷.

Ha – a benyújtott dokumentumok alapján – az Ügynökség úgy véli, hogy a pénzügyi kapacitást nem sikerült bizonyítani vagy az nem kielégítő, elutasíthatja a pályázatot, további információkat kérhet, biztosítékot igényelhet (lásd a 6.7. pontot alább) és/vagy előfinanszírozás nélküli támogatási megállapodást kínálhat fel.

7.4 ODAÍTÉLÉSI FELTÉTELEK

A 3. alprogram tekintetében benyújtott pályázatok kiválasztása egy, az Ügynökség által szervezett versenyeztetés keretében történik a pályázat színvonalának tartalmi és szervezési szempontból történő értékelése alapján. A pályázatok értékelése az alábbi **öt odaítélési kritériumon** alapul:

Kritérium	Súlyozás
<i>A projekt relevanciája az Erasmus Mundus program szempontjából</i>	25%
<i>A projekt várható hatása az európai felsőoktatás vonzerejének növelésére a világban</i>	25%

⁷⁶ E kötelezettségek nem vonatkoznak az állami szervekre, középfokú oktatási vagy felsőoktatási intézményekre, nemzetközi közjogi szervezetekre.

⁷⁷ Ez a kötelezettség nem vonatkozik a közös és külön felelősséggel rendelkező kedvezményezettek több kedvezményezettet érintő megállapodások esetén

<i>A projekt eredményeinek és tapasztalatainak terjesztésére szolgáló intézkedések, minőségbiztosítás, valamint a fenntarthatóságra és az eredmények hosszú távú hasznosítására vonatkozó tervek</i>	15%
<i>A konzorcium összetétele és együttműködési mechanizmusok</i>	15%
<i>Munkaterv és költségvetés</i>	20%

A projekt relevanciája és hatása az Erasmus Mundus program szempontjából (a végső eredmény 25%-a):

- a projekt indokoltsága és háttere, beleértve egy szükségletelemzést, európai és nem európai szemszögből;
- a projekt általános és konkrét céljai;
- a projekt európai és nemzetközi dimenziója és európai hozzáadott értéke a meglévő projektekkel összehasonlítva.

A projekt várható hatása az európai felsőoktatás vonzerejének világszintű növelésére (a végső eredmény 25%-a):

- a projekt által javasolt egyedi tevékenységek az európai felsőoktatás vonzerejének növelése érdekében;
- a tervezett eredmények megfelelősége és minősége;
- a fő tevékenységek és eredmények várható hatása az európai felsőoktatás vonzerejére és a célcsoportokra (akár közvetlenül részt vesznek a projektben, akár közvetve részesednek az előnyeiből).

A projekt eredményeinek és tapasztalatainak terjesztésére szolgáló intézkedések, minőségbiztosítás, valamint a fenntarthatóságra és az eredmények hosszú távú hasznosítására vonatkozó tervek (a végső eredmény 15%-a):

- a projekt eredményeinek és tapasztalatainak láthatósága és világszintű népszerűsítése érdekében javasolt intézkedések (pl. weboldal, események);
- az eredmények hosszú távú kiaknázását célzó fenntarthatósági terv minősége, amely terv érinti a részt vevő szervezeteket, csakúgy mint minden más vonatkozó helyi, regionális, nemzeti vagy nemzetközi intézményt/szervezetet;
- az érvényben lévő minőségbiztosítási mechanizmusok.

A konzorcium összetétele és együttműködési mechanizmusok (a végső eredmény 15%-a):

- milyen a konzorcium összetétele a sokféleség (a szervezet típusa, földrajzi hatóköre stb.), valamint a bizonyított szakértelem és kiegészítő jelleg szempontjából;
- az egyes európai és harmadik országbeli partnerek szerepének meghatározása és bevonásának mértéke;
- a részt vevő szervezetek között meghatározott együttműködési mechanizmusok minősége és megbízhatósága (egyetértési megállapodás/partnerségi megállapodás);

Munkaterv és költségvetés (a végső eredmény 20%-a):

- az előirányzott eredmények/termékek elérésére javasolt tevékenységek relevanciája, megvalósíthatósága és megtervezése;
- a becsült költségvetés és személyzet koherenciája és alkalmassága (költséghatékonysága) a tervezett tevékenységekhez és a várt eredményekhez viszonyítva.

7.5 PÉNZÜGYI FELTÉTELEK

Általános elvek

- az uniós támogatás a támogatható költségek legfeljebb 75%-át fedezi;
- a pályázatnak tartalmaznia kell egy részletes becsült költségvetést, amelyben az árak euróban vannak megadva; az euroövezeten kívüli országokból származó pályázóknak a vonatkozó pályázati felhívás kihirdetésének napján az Európai Unió Hivatalos Lapjában (C. sorozat) közzétett átváltási arányokat kell alkalmazniuk;
- a pályázathoz csatolt becsült költségvetésben a bevételeknek és a kiadásoknak egyensúlyban kell lenniük, és egyértelműen jelölni kell azokat a költségeket, amelyek az uniós költségvetésből támogatásra jogosultak; a pályázónak jeleznie kell minden egyéb olyan finanszírozási forrást vagy összeget, amelyeket ugyanazon projekt tekintetében kaptak vagy alkalmaztak;
- a becsült költségvetés bevételi oldalán feltüntetett saját erőforrások százalékos aránya biztosítottnak tekintendő, és – minimálisan – ezzel azonos százalékot kell beírni a végleges elszámolás bevétel részébe.

Költségek támogathatósága

A kedvezményezetteknek felmerülő költségek **támogathatók, amennyiben** azok:

- a támogatási megállapodásban jelzett kiadásokra vonatkozó támogathatósági időszakban keletkeztek;
- közvetlenül kapcsolódnak a projekthez, és ezekről rendelkeztek a támogatási megállapodáshoz csatolt jóváhagyott költségvetésben;
- szükségesek a projekt végrehajtásához, ami a támogatás tárgyát képezi;
- azonosíthatók és ellenőrizhetők, különösen mivel ezeket feljegyezték a kedvezményezettek számviteli nyilvántartásába, és kiszámításuk azon ország alkalmazandó számviteli szabályai szerint történt, ahol a kedvezményezettek letelepedtek, továbbá a kedvezményezettek rendes költségszámítási gyakorlataival összhangban határozták meg azokat;
- összhangban vannak a vonatkozó adó- és szociális biztonsági jogszabályokban foglalt követelményekkel;
- elfogadható mértékűek, indokoltak és összhangban vannak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveivel, különösen ami a gazdaságot és a hatékonyságot illeti;
- összhangban vannak a támogatási megállapodásban és annak mellékleteiben meghatározott szabályokkal.

A kedvezményezettek belső elszámolási és ellenőrzési eljárásainak lehetővé kell tenniük a projekt tekintetében bejelentett költségek és bevételek közvetlen összeegyeztetését a vonatkozó elszámolási nyilatkozatokkal és igazoló dokumentumokkal.

Különösen a **következő közvetlen költségek tekinthetők támogathatóknak**, amennyiben megfelelnek az előző bekezdésben meghatározott kritériumnak:

- a projekthez kapcsolódó **személyzeti kiadások**: ezek magukban foglalják a tényleges fizetéseket, valamint a személyzet javadalmazásában foglalt szociális biztonsági járulékokat és más törvényileg előírt költségeket, feltéve hogy ezek a költségek megfelelnek a kedvezményezettek általános javadalmazási politikájának. Ezeknek a költségeknek a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült költségeknek kell lenniük;
- a projektben részt vevő személyzet **utazási költsége és napidíja** (üléseken, konferenciákon, az Ügynökség által koordinátorok számára szervezett szemináriumokon való részvételre, kutatási célokra stb.), amennyiben ezek összhangban vannak a kedvezményezett rendes gyakorlataival, és nem haladják meg a Bizottság által évente jóváhagyott mértéket;
- **eszközök beszerzése** (új vagy használt), amennyiben ez a költség nem haladja meg az összes költség 10%-át; a kedvezményezettekre vonatkozó adó- és számviteli szabályok szerint írták le; az ilyen típusú tételek tekintetében általánosan elfogadottnak tekinthető; az Ügynökség az eszközök értékcsökkenésének csak az alprogram/projekt időtartamának megfelelő részét, illetve csak az alprogram céljából történt tényleges használat mértékét veheti figyelembe, kivéve ha az eszközök használatának jellege és/vagy összefüggése az Ügynökség eltérő bánásmódját indokolja;
- a **fogyasztási cikkek és készletek** költségei, amennyiben ezek azonosíthatóak és a projekthez kapcsolódnak;
- a projekt végrehajtása érdekében szerződötett alvállalkozásokból eredő költségek, amennyiben teljesülnek a támogatási megállapodásban meghatározott feltételek;
- közvetlenül a **projekt végrehajtásához kapcsolódó követelményekből** adódó költségek (információk terjesztése, az alprogram/projekt egyedi értékelése, könyvvizsgálatok, fordítások, sokszorosítás stb.), ideértve – adott esetben – a pénzügyi szolgáltatások költségeit (különös tekintettel a pénzügyi garanciák költségeire);

A projekt támogatható közvetlen költségeinek 7%-át nem meghaladó átalányösszeg **támogatható közvetett költségnek** minősül, amely a kedvezményezettek általános adminisztratív költségeinek felel meg és a projekthez felszámolhatóknak tekinthető.

- a közvetett költségek nem tartalmazhatnak más költségvetési címsor alatt feltüntetett költségeket;
- a közvetett költségek nem támogathatók olyan esetben, ha a kedvezményezettnek a Bizottság vagy az Ügynökség már biztosít működési támogatást;

A következő költségek nem támogathatók:

- tőke megtérülés;
- adósság és kölcsöntörlesztés díjai;
- veszteségekre vagy a potenciális jövőbeni kötelezettségekre képzett tartalék;
- esedékes kamat;
- kétes követelések;
- árfolyamvesztés;
- ÁFA, kivéve, ha a kedvezményezett bizonyítani tudja, hogy nem képes visszatéríteni;

- a kedvezményezettek által bejelentett, és egy másik, uniós támogatásban részesülő programból vagy munkaprogramból fedezett költségek;
- túlzott vagy gondatlan kiadások;
- a projektben érintett személyek helyettesítése, kivéve ha az Ügynökség erre kifejezetten előzetes engedélyt ad;
- természetbeni hozzájárulások.

7.6 SZERZŐDÉSES FELTÉTELEK

Támogatási megállapodás

A projekt jóváhagyása esetén az Ügynökség *támogatási megállapodást* készít. A megállapodást euróban dolgozzák ki, és részletesen leírják benne a finanszírozás szintjét és feltételeit. Ezt a támogatási megállapodást az Ügynökség és a kedvezményezett írja alá, és időtartama 12–36 hónap között változik.

Két különböző támogatási megállapodás készül, az érintett projekt típusától függően.

- az *európai felsőoktatás vonzerejének* növelése érdekében kiválasztott projektek számára egy ún. „*több kedvezményezettel kötött támogatási megállapodást*” kínálnak fel, amelyet az egyes kiválasztott projektek koordinátoraival és részt vevő szervezeteivel (/társkedvezményezettjeivel) kötnek meg. E megállapodás keretében a társkedvezményezettek – egy szabályos, aláírásukkal hitelesített dokumentumban („a megbízás”) – megbízzák a koordinátort, hogy vállaljon teljes körű jogi felelősséget a megállapodás végrehajtásáért, ők pedig vállalják, hogy megtesznek minden tőlük telhetőt annak érdekében, hogy segítsék a koordinátort szerződéses kötelezettségei teljesítésében; ahhoz, hogy a projekt során felmerülő költségek támogathatók legyenek, fel kell jegyezni azokat a kedvezményezettek számviteli nyilvántartásába, összhangban azon ország alkalmazandó számviteli szabályaival, ahol a kedvezményezettek letelepedtek, továbbá a kedvezményezettek rendes költségszámítási gyakorlataival.
- az *Erasmus Tematikus Hálózatok nemzetközivé tétele* érdekében kiválasztott projektek tekintetében a koordinátorral „*egyedüli kedvezményezettel kötött támogatási megállapodást*” kötnek. Az utóbbi elsődleges és kizárólagos jogi felelősséggel tartozik az Ügynökség felé a megállapodás megfelelő végrehajtásáért. A projekt során felmerülő költségek közül csak azok tekinthetők támogathatóknak, amelyeket megfelelően feljegyeztek a koordinátor számviteli nyilvántartásába, azon ország alkalmazandó számviteli szabályaival összhangban, ahol a koordinátor letelepedett.

A támogatási megállapodást alá kell írni és haladéktalanul vissza kell juttatni az Ügynökséghez. Az Ügynökség írja alá utolsónak a szerződést.

A támogatás folyósítása

A javasolt támogatás 40%-ának (egyéves projektek esetében 80%-ának) megfelelő *első előfinanszírozási kifizetést* a megállapodást aláíró két fél közül az utolsó aláírásának időpontjától és az összes szükséges garancia kézhezvételének időpontjától számított 45 napon belül folyósítják a kedvezményezettnek. Az előfinanszírozási kifizetés arra szolgál, hogy induló forrással lássák el a kedvezményezettet.

Adott esetben (az egy évnél hosszabb projektek esetében) a javasolt támogatás 40%-ával azonos, *második előfinanszírozási kifizetést* is folyósítanak. Ezt az Ügynökség a projekt végrehajtásáról szóló jelentés benyújtását követően 90 napon belül folyósítja, amennyiben a jelentés tartalmát jóváhagyja. A második

előfinanszírozási kifizetés csak akkor folyósítható, ha a partnerség a korábbi előfinanszírozási összeg legalább 70%-át már felhasználta.

A projekt megvalósításáról szóló záró jelentés alapján az Ügynökség kiszámítja a **támogatás végső összegét**, és – adott esetben – azt, hogy támogatási összegnek mekkora az a fennmaradó része, amelyet a kedvezményezettnek folyósítani kell. Ha a szervezetnél a projekt során ténylegesen felmerült támogatható költségek összege kisebb a vártnál, az Ügynökség saját finanszírozási mértékét alkalmazza a tényleges költségekre, és indokolt esetben a kedvezményezettnek vissza kell fizetnie minden olyan többletösszeget, amelyet az előfinanszírozási kifizetések keretében folyósítottak számára. Az Ügynökség ezenkívül gondoskodik arról, hogy a támogatás végső kiszámítása ne eredményezzen nyereséget a kedvezményezettek számára.

Biztosíték

A támogatásban részesülő szervezetektől az előfinanszírozási kifizetések előtt – az e kifizetéshez kapcsolódó pénzügyi kockázatok korlátozása érdekében – biztosítékot kérhetnek (lásd a fenti 3.3. és 7.3. pontot). E biztosíték célja, hogy a bank, a pénzügyi intézmény, a harmadik fél vagy az egyéb kedvezményezettek visszavonhatatlan ügyleti biztosíték szerepét töltsék be, vagy első kezesek legyenek a támogatás kedvezményezettjének kötelezettségei tekintetében.

Ezt az euróban kifejezett pénzügyi biztosítékot az Európai Unió egyik tagállamában székhellyel rendelkező, jóváhagyott banknak vagy pénzintézetnek keresztül kell biztosítani.

A biztosítékot helyettesítheti egy alprogram azon kedvezményezettjeinek együttes biztosítója, akik ugyanazon támogatási megállapodás felei.

A biztosíték felszabadítása megtörténik, ahogy az előfinanszírozást fokozatosan elszámolják a kedvezményezettnek történő időszakos kifizetések vagy záró kifizetések ellenében, a támogatási megállapodásban megállapított feltételekkel összhangban.

Alvállalkozásba adás és közbeszerzési szerződések

Ha az alprogram/projekt végrehajtásához alvállalkozó szerződtetésére vagy közbeszerzési szerződés odaítélésre van szükség, a kedvezményezett és – adott esetben – annak partnerei kötelesek versenyképes pályázatokat bekérni a potenciális vállalkozóktól, és megfelelően alkalmazni a rájuk vonatkozó szabályokat. Verseny tárgyalási eljárás esetén a szerződést a legjobb ár–érték arányt képviselő ajánlatnak kell odaítélni, figyelembe véve az átláthatóság, valamint a potenciális vállalkozókkal szemben tanúsított egyenlő bánásmód elvét, és gondosan ügyelve az összeférhetlenség elkerülésére. A pályázati eljárást egyértelműen dokumentálni kell, és minden dokumentációt meg kell őrizni ellenőrzések esetére.

7.7 KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁS ÉS TERVEZETT MENETREND

A fenti 3.3. pontban említett elemek mellett a 3. alprogram szerinti pályázatokat be kell nyújtani az Ügynökséghez a pályázati űrlapon feltüntetett címen. A kiválasztott ajánlatokat pénzügyi elemzésnek vetik alá, amellyel összefüggésben további információk és – adott esetben – garanciák benyújtását kérhetik a javasolt alprogramokért felelős személyektől.

Tervezett menetrend

Felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a következő menetrend csak tájékoztató jellegű, és az éves pályázati felhívások függvényében még változhat.

- 1) **„n-1” év december/n. év január:** az éves pályázati felhívások közzététele (többek között tájékoztatást nyújtanak a pályázati határidőről, a használandó űrlapról, valamint a vonatkozó bírálati évre vonatkozó egyéb információkról).
- 2) **április 30.:** a pályázatok benyújtása.
- 3) **május-június:** a pályázatok értékelése és elbírálása.
- 4) **július–augusztus:** pályázókkal közlik az elbírálás eredményeit, és a támogatási megállapodásokat megküldik a kiválasztott projekteknek.
- 5) **„n év” ősz:** a projektek tevékenységeinek kezdete.

8 MELLÉKLETEK

8.1 AZ ERASMUS MUNDUS NEMZETI IRODÁK LISTÁJA

http://ec.europa.eu/education/erasmus-mundus/doc1515_en.htm

8.2 AZ EU KÉPVISELETEINEK JEGYZÉKE

http://ec.europa.eu/external_relations/delegations/web_en.htm

8.3 HASZNOS INTERNETES CÍMEK ÉS DOKUMENTUMOK

Az Európai Parlament és a Tanács határozata az Erasmus Mundus 2009–2013 program létrehozásáról

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:340:0083:0098:HU:PDF>

Az Erasmus Mundus oldalai az Európai Bizottság – DG EAC weboldalán

<http://ec.europa.eu/erasmus-mundus>

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG KÜLSŐ EGYÜTTMŰKÖDÉSI PROGRAMJAI

http://ec.europa.eu/europeaid/index_en.htm

Az Erasmus Mundus oldalai a Végrehajtó Ügynökség weboldalán

http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/index_en.php

A Study in Europe Weboldala

http://ec.europa.eu/education/study-in-europe/index_en.html

Az Erasmus Mundus hallgatók és végzett hallgatók szövetségének weboldala

<http://www.em-a.eu>